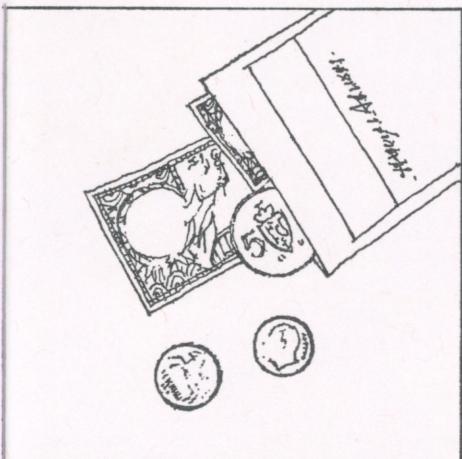

STATISTISKE ANALYSER

LØNNSSTRUKTUR OG LØNNSUTVIKLING 1971-1977

WAGE STRUCTURE AND WAGE DEVELOPMENT
1971-1977

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS
OSLO - NORWAY

STATISTISKE ANALYSER NR. 44

LØNNSSTRUKTUR OG LØNNSUTVIKLING

1971 - 1977

WAGE STRUCTURE AND WAGE DEVELOPMENT

1971 - 1977

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1980

ISBN 82-537-1112-3

FORORD

Formålet med denne publikasjonen er å gi en samlet oversikt som kan belyse lønnsstrukturen og lønnsutviklingen for enkelte viktige lønnstakergrupper i 1971 - 1977. Publikasjonen er en ajourføring av de viktigste tabellene i publikasjonen Lønnsstruktur og lønnsutvikling 1960 - 1971, SA nr. 6.

Statistisk Sentralbyrå utarbeider lønnsstatistikk for en rekke nærings- og yrkesgrupper. Statistikken for de enkelte områder blir publisert i særskilte publikasjoner i serien NOS. Dessuten gis det i NOS-serien hvert år ut en samlepublikasjon, Lønnsstatistikk, som inneholder en oversikt over all lønnsstatistikk som er utarbeidd i løpet av året. Her er også tatt med statistikk utarbeidd av Norsk Arbeidsgiverforening.

Arbeidet med publikasjonen har vært ledet av førstekonsulent Turid Sletten.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 18. mars 1980

Petter Jakob Bjerve

Gunnar Furuholmen-Jenssen

PREFACE

The purpose of this publication in the series Statistical Analysis is to present a survey providing an outline of the wage structure and the wage development for some important groups of the wage and salary earners in 1971 - 1977. A corresponding publication, SA no. 6, covering the period 1960 - 1971, was issued in 1973.

The Central Bureau of Statistics prepares currently wage statistics for several industries and occupations, and the results from the statistics are for each group published in separate publications. In addition a survey of all wage statistics compiled for each year is published in the yearly publication Wage Statistics which also contains data collected by the Norwegian Employers' Confederation.

Ms. Turid Sletten have been responsible for the editing of this publication.

Central Bureau of Statistics, Oslo, 18 March 1980

Petter Jakob Bjerve

Gunnar Furuholmen-Jenssen

INNHOLD

	Side
Tabellregister	9
1. Teksttabeller	9
2. Vedleggstabeller	10
Tekstdel	
1. Innledning	13
1.1. Formålet med publikasjonen	13
1.2. Lønnstakergrupper som er med	13
1.3. Lønnsbegreper	14
2. Lønnsutviklingen	14
2.1. Lønnsoppgjørene	14
2.2. Lønnsglidning	15
2.3. Lønnsutviklingen 1967 - 1977	16
3. Ansatte etter alder	19
4. Gjennomsnittsfortjenesten for enkelte hovedgrupper av lønnstakere, etter alder	21
4.1. Bergverksdrift og industri. Tallet på arbeidere og gjennomsnittlig timefortjeneste, etter alder	24
4.1.1. Voksne arbeidere	24
4.1.2. Formenn, menn og kvinner	25
4.1.3. Unge arbeidere, lærlinger	26
4.2. Funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter. Tallet på funksjonærer og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter alder	27
4.2.1. Funksjonærer etter alder	27
4.2.2. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste etter alder	28
4.3. Varehandel. Tallet på ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter alder ...	30
4.3.1. Ansatte etter alder	30
4.3.2. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste etter alder	31
4.4. Bankvirksomhet og forsikringsvirksomhet. Tallet på ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter alder	33
4.4.1. Ansatte etter alder	33
4.4.2. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste etter alder	33
4.5. Kommuner og staten. Tallet på ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter alder	35
4.5.1. Ansatte etter alder	35
4.5.1.1. Ansatte i kommunene	35
4.5.1.2. Ansatte i staten	36
4.5.2. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste etter alder	36
5. Tallet på ansatte og gjennomsnittsfortjeneste, etter bedriftens geografiske beliggenhet og størrelse	38
5.1. Bergverksdrift og industri. Tallet på arbeidere og gjennomsnittlig timefortjeneste, etter bedriftens geografiske beliggenhet og størrelse	39
5.1.1. Arbeidere etter handelsfelt	39
5.1.2. Gjennomsnittlig timefortjeneste etter handelsfelt	41
5.1.3. Gjennomsnittlig timefortjeneste etter handelsfelt og bedriftens sysselsetting	44
5.2. Funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter. Tallet på funksjonærer og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter bedriftens geografiske beliggenhet og størrelse	44
5.3. Varehandel. Tallet på ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter handelsfelt og bedriftens størrelse	46
5.3.1. Ansatte etter handelsfelt	46
5.3.2. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste etter handelsfelt	47
5.4. Bankvirksomhet og forsikringsvirksomhet. Tallet på ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste i Oslo og landet ellers, etter virksomhetens størrelse	50

	Side
6. Tallet på ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter utdanning for enkelte funksjonærgrupper	52
7. Bergverksdrift og industri. Arbeidere og gjennomsnittlig timefortjeneste, etter tariffområde og størrelsen av timefortjenesten	54
8. Skiftarbeid i bergverksdrift og industri	56
9. Normal arbeidstid pr. uke for arbeidere i bergverksdrift og industri	57
10. Deltidsarbeid	59
11. Sammendrag	63
Sammendrag på engelsk	64
Særskilt tabelldel	65
Utkomne publikasjoner	
Tidligere utkommet innen emneområdet	69
Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden 1. januar 1979	70
Utvalgte publikasjoner i serien Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)	75

Standاردtegn i tabeller

- : Tall kan ikke offentliggjøres
- Null
- . Tall kan ikke forekomme

CONTENTS

	Page
Index of tables	11
1. Tables in the text	11
2. Separate tables	12
Text	
1. Introduction	13
1.1. Purpose with the publication	13
1.2. Wage earners and salaried employees covered	13
1.3. Wage concepts	14
2. The wage development	14
2.1. The wage settlements	14
2.2. The wage drift	15
2.3. The wage development 1967 - 1977	16
3. Workers by age	19
4. The average earnings of certain main groups of workers, by age	21
4.1. Mining and manufacturing. The number of workers and average hourly earnings, by age	24
4.1.1. Adult workers	24
4.1.2. Foremen, males and females	25
4.1.3. Young workers, apprentices	26
4.2. Employees in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation. The number of employees and average monthly earnings, by age	27
4.2.1. Employees by age	27
4.2.2. Average monthly earnings, by age	28
4.3. Wholesale and retail trade. The number of employees and average monthly earnings, by age	30
4.3.1. Employees by age	30
4.3.2. Average monthly earnings, by age	31
4.4. Banking and insurance activity. The number of employees and average monthly earnings, by age	33
4.4.1. Employees by age	33
4.4.2. Average monthly earnings, by age	33
4.5. Local and central government. The number of employees and average monthly earnings, by age	35
4.5.1. Employees by age	35
4.5.1.1. Local government employees	35
4.5.1.2. Central government employees	36
4.5.2. Average monthly earnings, by age	36
5. The number of workers and employees and the average earnings by the geographic situation and the size of the establishment	38
5.1. Mining and manufacturing. The number of workers and the average hourly earnings, by the geographic situation and size of the establishment	39
5.1.1. Workers by trade region	39
5.1.2. Average hourly earnings by trade region	41
5.1.3. Average hourly earnings by trade region and the size of the establishment	44
5.2. Employees in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation. The number of employees and the average monthly earnings, by the geographic situation and the size of the establishment	44
5.3. Wholesale and retail trade. The number of employees and average monthly earnings, by trade region and the size of the establishment	46
5.3.1. Employees by trade region	46
5.3.2. Average hourly earnings by trade region	47
5.4. Banking and insurance activity. The number of employees and the average monthly earnings in Oslo and the rest of the country, by the size of the establishment ...	50

	Page
6. The number of employees and the average monthly earnings, by education of certain groups of employees	52
7. Mining and manufacturing. Workers and average hourly earnings, by collective agreement groups and by the size of the hourly earnings	54
8. Shift-work in mining and manufacturing	56
9. Normal working-hours per week of workers in mining and manufacturing	57
10. Part-time work	59
11. Summary	63
Summary in English	64
Separate tables	65
Publications	
Previously issued on the subject	69
Publications issued by the Central Bureau of Statistics since 1 January 1979	70
Selected publications in the series Manuals from the Central Bureau of Statistics (MAN) ..	75

Explanation of Symbols in Tables

- : Not for publication
- Nil
- . Category not applicable

TABELLREGISTER

1. TEKSTTABELLER	Side
1. Lønnsøkning pr. år for voksne menn i industri, etter tariffbestemte tillegg og lønns- glidning. Prosent	16
2. Gjennomsnittlig lønn og reallønn pr. årsverk. 1974 = 100	16
3. Lønnsutviklingen for enkelte hovedgrupper av lønnstakere. Menn og kvinner	17
4. Enkelte hovedgrupper av lønnstakere, etter alder. Menn og kvinner. Prosent	20
5. Gjennomsnittsfjenesten for enkelte hovedgrupper av lønnstakere i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. 1977	22
6. Gjennomsnittsfjenesten for enkelte hovedgrupper av lønnstakere i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Fortjeneste i alt i de enkelte grupper = 100	23
7. Arbeidere i bergverksdrift og industri, etter alder. Menn og kvinner. Prosent	24
8. Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. Relative tall. Timefortjenesten i alt i de enkelte år = 100	25
9. Gjennomsnittlig timefortjeneste for formenn i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. 1977	25
10. Gjennomsnittlig timefortjeneste for unge arbeidere og lærlinger i bergverksdrift og industri og i enkelte tariffområder. Menn og kvinner	26
11. Funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter, etter alder i ulike stillings- grupper. Menn og kvinner. 1977. Prosent	28
12. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings med- lemsbedrifter i enkelte stillingsgrupper, etter alder. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i alt i de enkelte grupper = 100	28
13. Ansatte i varehandel etter alder. Menn og kvinner. Prosent	30
14. Ansatte i varehandel i enkelte stillingsgrupper, etter alder. Menn og kvinner. 1977. Prosent	30
15. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. Relative tall. Månedsfortjenesten i de enkelte stillingsgrupper = 100	31
16. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i enkelte stillings- og alders- grupper. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i de enkelte stillingsgrupper = 100	32
17. Kontorfunksjonærer i forretnings- og sparebanker, etter alder. Menn og kvinner. Prosent .	34
18. Ansatte i forsikringsvirksomhet etter alder. Menn og kvinner. Prosent	34
19. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for kontorfunksjonærer i forretnings- og sparebanker og for ansatte i forsikringsvirksomhet, etter alder. Menn og kvinner. Relative tall. Gjennomsnittsfjenesten i de enkelte år = 100	35
20. Ansatte i kommunene i enkelte stillingsgrupper, etter alder. Menn og kvinner. 1976. Prosent	36
21. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i kommunene i enkelte stillings- og aldersgrupper. Menn og kvinner. 1976. Relative tall. Gjennomsnittsfjenesten i de enkelte stillingsgrupper = 100	37
22. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i staten i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Gjennomsnittsfjenesten i alt = 100	37
23. Lønnstakere med arbeidssted i Oslo og landet ellers i enkelte næringsgrupper. Menn og kvinner. Prosent	38
24. Gjennomsnittsfjenesten i Oslo og landet ellers i enkelte næringsgrupper. Menn og kvinner. Relative tall. Fortjenesten i alt i hele landet = 100	39
25. Arbeidere og formenn i bergverksdrift og industri, etter handelsfelt. Menn og kvinner	40
26. Arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder, etter handelsfelt. Menn og kvinner. 1977. Prosent	40
27. Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri i handelsfelt. Menn og kvinner. Relative tall. Timefortjenesten i hele landet = 100	42
28. Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder i handelsfelt. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Timefortjenesten i hele landet i den enkelte tariffgruppe = 100	42

1. TEKSTTABELLER (forts.)	Side
29. Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri, i handelsfelt og i grupper for bedriftens sysselsetting. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Timefortjenesten i alt i de enkelte handelsfelt = 100	44
30. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter i enkelte stillingsgrupper, etter distrikt. Menn og kvinner. Relative tall. Månedsfortjenesten i Oslo i de enkelte år og stillingsgrupper = 100	45
31. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter i enkelte stillingsgrupper og i grupper for bedriftens størrelse. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i de enkelte stillingsgrupper = 100	45
32. Ansatte i varehandel i enkelte stillingsgrupper, etter handelsfelt. Menn og kvinner. Prosent	46
33. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i enkelte stillingsgrupper i handelsfelt. Menn og kvinner. Relative tall. Månedsfortjenesten i hele landet i de enkelte stillingsgrupper = 100	47
34. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i handelsfelt i enkelte stillings- og næringsgrupper. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i de enkelte stillings- og næringsgrupper = 100	48
35. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i Oslo og landet ellers i grupper for bedriftens størrelse. Menn og kvinner. Relative tall. Månedsfortjenesten i alt i hele landet, Oslo og landet ellers = 100	50
36. Kontorfunksjonærer i forretnings- og sparebanker og i forsikringsvirksomhet i Oslo og landet ellers. Menn og kvinner. Prosent	50
37. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for kontorfunksjonærer i forretnings- og sparebanker og i forsikringsvirksomhet i Oslo og landet ellers. Menn og kvinner. Relative tall. Fortjenesten i alt i hele landet = 100	51
38. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for kontorfunksjonærer i forretnings- og sparebanker i grupper for bankavdelingenes størrelse. Menn og kvinner. Oslo og landet ellers. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i hele landet, Oslo og landet ellers = 100	51
39. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for kontorfunksjonærer i forsikringsvirksomhet i grupper for forsikringsavdelingenes størrelse. Menn og kvinner. Oslo og landet ellers. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i hele landet, Oslo og landet ellers = 100	52
40. Enkelte funksjonærgrupper etter alder og utdanning. Menn. 1977. Prosent	52
41. Ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste i enkelte næringsgrupper, etter utdanning. Menn. 1977	53
42. Arbeidere og gjennomsnittlig timefortjeneste i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder gruppert etter størrelsen av timefortjenesten. Menn og kvinner. Relative tall. Timefortjenesten i hele landet = 100	55
43. Skiftarbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder. Menn og kvinner. Prosent	57
44. Helkontinuerlige skiftarbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder. Menn. Prosent	57
45. Normal arbeidstid pr. uke for arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder. Menn og kvinner	58
46. Deltidsansatte i enkelte næringsgrupper. Menn og kvinner	59
47. Deltidsansatte i enkelte næringsgrupper etter normal arbeidstid pr. uke. Menn og kvinner. Prosent	60
48. Deltidsansatte arbeidere i enkelte industrigrupper. Menn og kvinner	62
49. Deltidsansatte i engros- og detaljhandel. Menn og kvinner	63
 2. VEDLEGGSTABELLER	
1. Antall arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder, etter alder. Menn og kvinner. 1977	65
2. Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder, etter alder. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Timefortjenesten i de enkelte tariffområder = 100	67

INDEX OF TABLES

1. TABLES IN THE TEXT

	Page
1. Yearly increase in wages of adult males in manufacturing, by contractual increase and wage drift. Per cent	16
2. Average wages and real wages per man-year. 1974 = 100	16
3. Development in wages for major groups of wage earners. Males and females	17
4. Major groups of wage earners, by age. Males and females. Per cent	20
5. Average earnings of major groups of wage earners in certain age groups. Males and females. 1977	22
6. Average earnings of major groups of wage earners in certain age groups. Males and females. 1977. Relative figures. The total average earnings in each group = 100	23
7. Workers in mining and manufacturing, by age. Males and females. Per cent	24
8. Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing in certain age groups. Males and females. Relative figures. The hourly earnings, total, each year = 100	25
9. Average hourly earnings of foremen in certain age groups. Males and females. 1977	25
10. Average hourly earnings of young workers and apprentices in mining and manufacturing and in certain collective agreement groups. Males and females	26
11. Salaried employees in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation, by age in certain occupational groups. Males and females. 1977. Per cent	28
12. Average monthly earnings of salaried employees in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation in certain occupational groups, by age. Males and females. 1977. Relative figures. The average monthly earnings, total, in each group = 100	28
13. Persons employed in wholesale and retail trade, by age. Males and females. Per cent	30
14. Persons employed in wholesale and retail trade, in certain occupational groups, by age. Males and females. 1977. Per cent	30
15. Average monthly earnings of employees in certain age groups in wholesale and retail trade. Males and females. Relative figures. The average monthly earnings in each occupational group = 100	31
16. Average monthly earnings of employees in wholesale and retail trade in certain occupational groups and age groups. Males and females. 1977. Relative figures. The monthly earnings in each occupational group = 100	32
17. Office employees in commercial and savings banks, by age. Males and females. Per cent	34
18. Employees in insurance activity by age. Males and females. Per cent	34
19. Average monthly earnings of office employees in banking and insurance activity, by age. Males and females. Relative figures. The average earnings in each year = 100	35
20. Local government employees in certain occupational groups, by age. Males and females. 1976. Per cent	36
21. Average monthly earnings of local government employees in certain occupational groups and age groups. Males and females. 1976. Relative figures. The average earnings in each occupational group = 100	37
22. Average monthly earnings of Central government employees in certain age groups. Males and females. 1977. Relative figures. The average earnings, total = 100	37
23. Workers with place of work in Oslo and the rest of the country in certain industry groups. Males and females. Per cent	38
24. Average earnings in Oslo and in the rest of the country in certain industry groups. Males and females. Relative figures. The earnings, total, in the whole country = 100	39
25. Workers and foremen in mining and manufacturing, by trade regions. Males and females	40
26. Workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups, by trade regions. Males and females. 1977. Per cent	40
27. Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing in trade regions. Males and females. Relative figures. The earnings, total, in the whole country = 100	42
28. Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups in trade regions. Males and females. 1977. Relative figures. The average earnings in each collective agreement group = 100	42

1. TABLES IN THE TEXT (cont.)	Page
29. Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing in trade regions and in groups according to the size of the establishment. Males and females. 1977. Relative figures. The average hourly earnings in each region = 100	44
30. Average monthly earnings of employees in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation in certain occupational groups, by districts. Males and females. Relative figures. The average monthly earnings in each district = 100	45
31. Average monthly earnings in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation in certain occupational groups and in groups according to the size of the establishment. Males and females. 1977. Relative figures. The monthly earnings in each occupational group = 100	45
32. Employees in wholesale and retail trade in certain occupational groups, by trade regions. Males and females. Per cent	46
33. Average monthly earnings of employees in wholesale and retail trade in certain occupational groups, in trade regions. Males and females. Relative figures. The monthly earnings in the whole country in each occupational group = 100	47
34. Average monthly earnings of employees in wholesale and retail trade in trade regions in certain occupational groups and industry groups. Males and females. 1977. Relative figures. The monthly earnings in each occupational and industry group = 100	48
35. Average monthly earnings of employees in wholesale and retail trade in Oslo and in the rest of the country in groups according to the size of the establishments. Males and females. Relative figures. Monthly earnings, total, in the whole country, Oslo and the rest of the country = 100	50
36. Office employees in commercial and savings banks and in insurance activity in Oslo and the rest of the country. Males and females. Per cent	50
37. Average monthly earnings of office employees in commercial and savings banks and in insurance activity in Oslo and in the rest of the country. Males and females. Relative figures. The earnings, total, in the whole country = 100	51
38. Average monthly earnings of office employees in commercial and savings banks in groups according to the size of the establishments. Males and females. Oslo and the rest of the country. 1977. Relative figures. The monthly earnings in the whole country, Oslo and the rest of the country = 100	51
39. Average monthly earnings of office employees in insurance activity in groups according to the size of the establishments. Males and females. Oslo and the rest of the country. 1977. Relative figures. The monthly earnings in the whole country, Oslo and the rest of the country = 100	52
40. Certain groups of employees, by age and education. Males. 1977. Per cent	52
41. Employees and average monthly earnings in certain industry groups, by educational groups. Males. 1977	53
42. The number of workers and the average hourly earnings in mining and manufacturing in certain collective agreement groups, by the size of the hourly earnings. Males and females. Relative figures. The hourly earnings in the whole country = 100	55
43. Shift workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups. Males and females. Per cent	57
44. Continuous 7-days workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups. Males. Per cent	57
45. Normal working-hours per week for workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups. Males and females	58
46. Part-time employees in certain industry groups. Males and females	59
47. Part-time employees in certain industry groups, by normal working-week in hours. Males and females. Per cent	60
48. Part-time workers in certain manufacturing groups. Males and females	62
49. Part-time workers in wholesale and retail trade. Males and females	63

2. SEPARATE TABLES

1. Workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups, by age. Males and females. 1977	65
2. Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups, by age. Males and females. 1977. Relative figures. The hourly earnings in certain collective agreement groups = 100	67

1. INNLEDNING

1.1. Formålet med publikasjonen

Denne publikasjonen tar sikte på å belyse lønnsutviklingen og lønnsstrukturen for forskjellige grupper av lønnstakere i tiden 1971 - 1977. I enkelte tabeller er det også tatt med tall fra 1965 og 1967.

Lønnsnivået og lønnsutviklingen varierer med de ansattes kjønn, stilling, alder og utdanning og med bedriftens beliggenhet, næring, størrelse (målt ved sysselsettingen) og utdanning. I publikasjonen har vi tatt sikte på å belyse disse faktorene.

De ansattes aldersfordeling virker sterkt inn på gjennomsnittsforgjenesten, men aldersfordelingen av de ulike lønnstakergrupper er også av stor interesse i annen sammenheng, f.eks. ved undersøkelser av rekrutteringen til de enkelte næringer og yrker. En oversikt over aldersfordelingen i de ulike næringer er derfor tatt inn som et eget kapittel.

Lønnsstatistikken består av uavhengige statistikker for de enkelte næringer og også særskilte statistikker for arbeidere og funksjonærer. For enkelte grupper innhentes lønnsoppgaver for den enkelte person. For andre grupper bygger lønnsstatistikken på summariske oppgaver. I individualstatistikken er lønnstakerne gruppert etter langt flere kjennemerker enn i den summariske statistikken.

De år og tidsperioder vi opererer med kan variere noe på grunn av ulike tellingstidspunkter og fordi fordelinger etter spesielle kjennemerker ikke er utarbeidet for alle år.

1.2. Lønnstakergrupper som er med

I et generelt avsnitt om lønnsutviklingen 1965 - 1977 er utviklingen i alt, uansett næring, belyst ved hjelp av nasjonalregnskapstall. Bortsett fra dette avsnittet, har en gjennom hele publikasjonen opprettholdt et skille mellom de ulike delstatistikker i lønnsstatistikken.

Publikasjonen bygger først og fremst på følgende lønnsstatistikker:

- 1) Lønnstelling for arbeidere i bergverksdrift og industri 1965, 1971 og 1977. I 1977 omfattet lønnstellingen 7 385 bedrifter med i alt 241 146 arbeidere fordelt på 224 955 voksne arbeidere, 6 336 formenn og 9 855 unge arbeidere og læregutter/-piker. Deltidsansatte arbeidere er tatt med.
- 2) Norsk Arbeidsgiverforenings lønnsstatistikk for funksjonærer ved medlemsbedriftene pr. 1. september hvert år. Pr. 1. september 1977 omfattet statistikken 2 843 bedrifter med i alt 90 813 funksjonærer. Omlag 70 prosent av disse var sysselsatt i industri. Administrerende direktører og deltidsansatte er ikke tatt med.
- 3) Lønnsstatistikk for ansatte i varehandel pr. 1. mars hvert år. I 1977 omfattet statistikken 17 915 bedrifter med i alt 129 914 ansatte. Opplysningsene for 4 903 ansatte direktører og disponenter og 37 505 deltidsansatte er bearbeidet for seg.
- 4) Lønnsstatistikk for ansatte i bankvirksomhet pr. 1. september hvert år. Pr. 1. september 1977 omfattet statistikken 807 bankavdelinger med i alt 22 975 ansatte. En bankavdeling (filial) er her definert som den eller de avdelinger av et bankforetak som ligger innen en og samme kommune. Opplysningsene for 469 direktører og banksjefer og 2 867 deltidsansatte er behandlet for seg. Før 1975 omfattet statistikken forretnings- og sparebanker, statsbanker og Norges Bank, mens den fra 1975 omfatter forretnings- og sparebanker og Norges Bank.

I denne publikasjonen har vi bare tatt med statistikken for forretnings- og sparebanker.

- 5) Lønnsstatistikk for ansatte i forsikringsvirksomhet pr. 1. september hvert år. Pr. 1. september 1977 omfattet statistikken 432 forsikringsavdelinger med 7 187 ansatte. En forsikringsavdeling er her definert som den del av et forsikringsselskap som ligger innen en og samme kommune. Opplysningsene om 78 administrerende direktører og 926 deltidsansatte er behandlet for seg.

- 6) Lønnsstatistikk for Statens embets- og tjenestemenn pr. 1. oktober hvert år fra 1974. Pr. 1. oktober 1977 omfattet statistikken 137 664 heltidsansatte. Deltidsansatte er ikke med i lønnsstatistikken.
- 7) Lønnsstatistikk for ansatte i kommunene. Statistikken ble utarbeidd pr. 1. mai annet hvert år til 1975. Fra og med 1976 er tellingstidspunktet 1. oktober. Det er ikke utarbeidd statistikk for 1977. I 1976 omfattet lønnsstatistikken 37 571 heltidsansatte. Oppgavene for 16 883 deltidsansatte er behandlet for seg.
- 8) Lønnsstatistikk for ansatte i hotell- og restaurantdrift pr. april og oktober hvert år. Statistikken ble utarbeidd første gang i 1974 og det er bare opplysningene om de deltidssatte i denne statistikken som er tatt med her.

I oversiktsavsnittet om lønnsutviklingen er det gitt enkelte hovedtall også fra andre lønnsstatistikker enn de som er nevnt her.

1.3. Lønnsbegreper

Som lønnsbegrep er nyttet gjennomsnittlig timefortjeneste og gjennomsnittlig månedsfortjeneste. Dessuten er det i beregninger på grunnlag av nasjonalregnskapet nyttet begrepet lønn pr. årsverk. Lønnstallene er gitt brutto, dvs. før fradrag for skatt, pensjonspremier o.l. Bedriftenes indirekte personalkostnader er ikke tatt med.

Gjennomsnittlig lønn pr. årsverk er beregnet ved at nasjonalregnskapets totaltall for lønn, kontant og in natura, er dividert med tallet på utførte årsverk.

Gjennomsnittlig timefortjeneste er beregnet ved å dividere samlet inntjent lønn i tellingsperioden med tallet på faktisk arbeidde timer i tellingsperioden. Overtidstillegg, skiftillegg og andre tillegg er tatt med. (Overtidstillegget er ikke tatt med for timelønte i jordbruk og gartnerier.) Lønn under fravær, ferielønn (-penger) og betaling for bevegelige helgedager er ikke tatt med.

Gjennomsnittlig månedsfortjeneste består av følgende lønnskomponenter:

- a) Brutto kontantlønn pr. måned før fradrag for skatt, pensjonsinnskott o.l.
- b) Naturallønn og andre faste tillegg pr. måned.
- c) Variable tillegg beregnet pr. måned.

Variabel overtidsgodtgjørelse er ikke tatt med i månedsfortjenesten, men er beregnet særskilt.

Lønnglidning er definert som forskjellen mellom den totale lønnsøkning og den tariffbestemte lønnsøkning i et bestemt tidsrom. Mulighetene for lønnglidning har i stor utstrekning sammenheng med avlønningsformen. I denne publikasjonen har vi behandlet lønnsøkningen totalt uten oppspalting på tariffbestemt lønnsøkning og lønnglidning.

2. LØNNSUTVIKLINGEN

2.1. Lønnsoppgjørene

Lønnsvilkårene fastsettes ved forhandlinger mellom organisasjonene; på den enkelte bedrift eller ved individuelle avtaler. Tariffavtalene mellom organisasjonene kan bygge på minstelønnssatser eller normallønnssatser og kan inneholde bestemmelser om prestasjonslønn. Innenfor områder med normal-lønnstariff eller regulativ er det en forutsetning at avtalens lønnssatser skal brukes. Minstelønnsavtaler forutsetter derimot at det kan gis individuelt avtalte personlige tillegg til tariffens satser. Også detaljer i fastsettelsen av prestasjonslønnen - akkordlønn og premieordninger - fastsettes ved den enkelte bedrift.

Den faktiske lønnsutvikling i en næringsgruppe eller for en gruppe av lønnstakere vil i større eller mindre grad være dominert av de avtalebestemte lønnsreguleringer.

I perioden 1965 - 1977 har tariffavtalene vært 2-årige med forskjellige former for innebygde tillegg og indeksreguleringer etter første avtaleår.

De langt fleste avtalene mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonen i Norge løper ut på várparten, og hovedtrekkene ved revisjonene av disse avtalene er for en stor del blitt retningsgivende for de øvrige avtalerevisjoner.

Inntil 1974 var oppgjørene samordnet. Ved sentrale forhandlinger kom hovedorganisasjonene fram til bestemmelser som ble gjort gjeldende for alle avtaler for de tilsluttede organisasjoner. Dersom partene ikke kom til enighet, ble tvisten brakt inn for Riksloennsnemda.

I tillegg har de enkelte forbund forhandlet om spesielle ordninger innen sine tariffområder. I 1974 var det - for første gang siden 1961 - frie forbundsvise oppgjør. De enkelte forbund forhandlet direkte uten innledende forhandlinger mellom hovedorganisasjonene.

I 1975 ble det i henhold til avtalene av 1974 opptatt forhandlinger om et indekstillegg. For første gang ble myndighetene og partene enige om et kombinert indeksoppgjør. Det etterfølgende tariffoppgjør i 1976 og de avtalebestemte forhandlinger etter første avtaleår (1977) ble gjennomført som kombinerte, samordnede oppgjør, dvs. at de ble gjennomført ved et samarbeid med de offentlige myndigheter og samordnet med alle andre inntektsoppgjør.

Også i 1978 var forutsetningen at inntektsoppgjøret skulle være et kombinert og samordnet oppgjør. Imidlertid brøt forhandlingene mellom N.A.F. og LO sammen, og Stortinget vedtok lov om tvungen lønnsnemnd. Forutsetningen for et kombinert oppgjør var da ikke lenger tilstede, og de påtenkte tiltak fra Statens side falt bort. Med virkning fra 12. september 1978 og ut året 1979 ble det innført pris- og inntektsstopp.

I tiden 1965 - 1977 er det ved endringer i Arbeidervernloven gjennomført forkortinger i den normale arbeidstid pr. uke. Med virkning fra 1. juli 1968 ble den alminnelige arbeidstid pr. uke satt ned fra 45 til 42,5 time.

Fra 1. april 1976 ble arbeidstiden satt ned til 40 timer pr. uke. Timelønte arbeidstakere fikk ved tariffrevisjonen i 1968 full kompensasjon for forkortingen for tidlønt arbeid og 2/3 kompensasjon for akkordarbeid. I 1976 ble det gitt full kompensasjon. Kompensasjonen for arbeidstidsforkortingene slår ut i lønnsstatistikken som viser gjennomsnittlig timefortjeneste. For arbeidere under dagen i bergverksdrift, tunnelarbeidere og skiftarbeidere er arbeidstiden regulert i særskilte bestemmelser.

En oppsummering av avtalerevisjonene for hvert år for de viktigste lønnstakergrupper er gitt i årspublikasjonen Lønnsstatistikk og i Økonomisk utsyn.

2.2. Lønnsglidning

Den lønnsøkning som finner sted utover de tariffbestemte endringer kalles lønnsglidning. Lønnsglidningen beregnes som forskjellen mellom den totale lønnsøkning og den tariffbestemte lønnsøkning i et bestemt tidsrom.

Tabell 1 viser den samlede årlige lønnsøkning fra 1965 for mannlige industriarbeidere fordelt på tariffbestemte tillegg og lønnsglidning.

Lønnsglidningen vil være påvirket av faktorer som innføring av og endring i personlige tillegg til minstelønnssatser, fastsetting av akkordsatser og premielønn, endringer i omfanget av overtidsarbeid o.a.

Statistisk Sentralbyrå har ikke beregnet lønnsglidning for andre lønnstakergrupper enn industriarbeidere.

I de etterfølgende kapitler har vi behandlet lønnsøkningen totalt uten oppspalting på tariffbestemt lønnsøkning og lønnsglidning.

Tabell 1. Lønnsøkning pr. år for voksne menn i industri, etter tariffbestemte tillegg og lønnsgliding. Prosent Yearly increase in wages of adult males in manufacturing, by contractual increase and wage drift. Per cent

				Lønnsøkning i alt Increase in wages, total	Tariffbestemte tillegg Contractual increase	Lønnsgliding Wage drift
1. kvartal	1961 - 1.	kvartal	1962	quarter	9,4	6,6
1.	"	1962 - 1.	"	1963	5,9	3,2
1.	"	1963 - 1.	"	1964	5,7	3,1
1.	"	1964 - 1.	"	1965	8,5	4,8
1.	"	1965 - 1.	"	1966	6,4	3,1
1.	"	1966 - 1.	"	1967	8,8	4,6
1.	"	1967 - 1.	"	1968	6,6	3,0
1.	"	1968 - 1.	"	1969	12,1	8,1
1.	"	1969 - 1.	"	1970	6,0	-
1.	"	1970 - 1.	"	1971	15,6	8,7
1.	"	1971 - 1.	"	1972	9,3	4,4
1.	"	1972 - 1.	"	1973	9,6	3,8
1.	"	1973 - 1.	"	1974	12,2	4,9
1.	"	1974 - 1.	"	1975	25,2	17,2
1.	"	1975 - 1.	"	1976	13,0	8,9
1.	"	1976 - 1.	"	1977	15,6	9,4
1.	"	1977 - 1.	"	1978	9,7	2,9
1.	"	1978 - 1.	"	1979	5,3	1,8
						3,5

2.3. Lønnsutviklingen 1967 - 1977

Nasjonalregnskapets lønnstall gjelder i prinsippet alle sysselsatte lønnstakere. Lønnskostnader i alt i Nasjonalregnskapet omfatter lønn, lønn in natura, andre ytelsjer til beste for lønnstakeren og arbeidsgivers premie til folketrygden mv. Vi har her valgt å belyse lønnsutviklingen ved lønn (kontantlønn).

Tabell 2. Gjennomsnittlig lønn og reallønn¹⁾ pr. årsverk. 1974=100 Average wages and real wages¹⁾ per man-year. 1974=100

	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Lønn, kr														
Contractual wages, kroner	9399	21111	22964	24892	26565	28609	32130	35328	39073	44393	52485	59977	66075	71328
Lønnsindeks Index of wages	43,7	47,6	51,7	56,1	59,8	64,4	72,4	79,6	88,0	100,0	118,2	135,1	148,8	160,7
Konsumpris- indeks Consumer Price Index	58,7	60,6	63,3	65,5	67,5	74,7	79,3	85,1	91,4	100,0	111,7	121,9	133,0	143,8
Deflatert lønnsindeks (Reallønn) Deflated index of wages (Real wages)	74,4	78,5	81,7	85,6	88,6	86,2	91,3	93,5	96,3	100,0	105,8	110,8	111,9	111,8

1) Lønnen deflatert med konsumprisindeksen. Fra januar 1970 er merverdiavgiften med i prisgrunnlaget. De endringer i de direkte skatter som ble gjennomført samtidig, kommer ikke til uttrykk i indeksen som er basert på lønn før skatt.

1) The contractual wages deflated with the consumer price index. From January 1970 the value added tax is included in the price-basis. The changes in the direct taxes carried through at the same time, are not reflected in the index which is based on wages before deduction for direct taxes.

Fra 1965 til 1977 steg beregnet lønn pr. årsverk med 240,6 prosent. Gjennomsnittlig reallønn steg i samme periode med 126,6 prosent. Fra 1965 til 1968 steg lønnen med 8-9 prosent hvert år. Fra 1968 til 1969 og fra 1969 til 1970 var stigningen henholdsvis 6,7 og 7,7 prosent. Fra 1971 til 1977 har den årlige stigningen i lønnen variert fra 10,0 prosent i 1971/72 til 18,2 prosent fra 1974 til 1975. Den relativt lave stigning i 1968 kan skyldes at arbeidstiden med virkning fra 1. juli ble satt ned fra 45 til 42,5 timer pr. uke for store grupper av lønnstakere. Den sterke stigningen fra 1974 til 1975 skyldes for en stor del de store tarifftillegg som ble gitt ved lønnsoppgjøret i 1974, samtidig som lønnsglidningen var betydelig. Lønnsglidningen for mannlige industriarbeidere er beregnet til 8 prosent for 1. kvartal 1974 til 1. kvartal 1975.

Den deflaterte lønnsindeksen (reallønnen) viser en jamn stigning fra 1965 til 1974. Et unntak er imidlertid 1969-70, hvor reallønnen viser noe nedgang. Dette skyldes for en del at merverdiavgiften er med i prisgrunnlaget fra 1. januar 1970. Endringer i de direkte skatter som ble gjennomført samtidig, kommer ikke til uttrykk i indeksen. I 1969 var det tariffoppkjør for noen få lønnstakergrupper. De langt fleste lønnstakere fikk - i henhold til avtalene fra 1968 - et relativt lavt tillegg fra 1. januar 1969.

Fra 1976 blir stigningen i reallønnen dempet. Innføringen av inntektsstoppen høsten 1978 holdt lønnsøkningene, og dermed også reallønnsøkningene, nede fram til januar 1980.

Tabell 3. Lønnsutviklingen for enkelte hovedgrupper av lønnstakere. Menn og kvinner *Development in wages for major groups of wage earners. Males and females*

Lønnstakergruppe <i>Group of wage earners</i>	Tids- enhet <i>Time unit</i>	Gjennomsnitts- fortjeneste <i>Average earnings</i>			Stigning i fortjenesten <i>Increase in earnings</i>		Deflatert fort- jenesteindeks <i>Deflated index of wages</i>		
		1967	1971	1977	1967- 1971	1971- 1977	1967	1971	1977
MENN MALES							<i>Pst. Per cent</i>		
Jordbruk <i>Agriculture</i>							<i>1974=100</i>		
Månedslønte <i>Paid by the month</i>	Måned <i>Month</i>	: 2 146	4 583		: 113,6		: 87,0	110,8	
Timelønte <i>Paid by the hour</i>	Time <i>Hour</i>	: 11,14	24,67		: 121,5		: 86,4	114,1	
Gartnerier og hagebruk <i>Horticulture</i>									
Månedslønte	Måned <i>Month</i>	: 2 230	4 523		: 102,8		: 89,4	108,0	
Timelønte	Time <i>Hour</i>	: 11,42	25,55		: 123,7		: 85,6	114,2	
Industri <i>Manufacturing</i>									
Voksne arbeidere <i>Adult workers</i>	Time	10,37	15,45	33,77	49,0	118,6	75,0	89,3	116,3
Tekniske funksjonærer <i>Technical employees</i> ¹⁾	Måned "	2 954	3 964	8 175	34,2	106,2	85,3	91,3	112,3
Kontorfunksjonærer <i>Office employees</i> ¹⁾	2 634	3 646	7 466	38,4	104,8	82,1	90,8	110,9	
Privat bygge- og anleggsvirksomhet, voksne arbeidere <i>Private construction, adult workers</i>	Time	13,82	19,36	39,44	40,1	103,7	83,9	93,8	114,0
Varehandel <i>Wholesale and retail trade</i>									
Kontorfunksjonærer	Måned	2 445	3 346	6 503	36,9	94,4	86,9	95,0	110,1
Butikkfunksjonærer <i>Shop employees</i> ...	"	1 679	2 320	4 627	38,2	99,4	84,5	93,2	110,8
Lagerfunksjonærer <i>Warehouse employees</i>	"	1 750	2 383	4 747	36,2	99,2	86,4	93,9	111,6
Privat landtransport, voksne arbeidere <i>Private land transport, adult workers</i> ..	Time	9,26	13,67	31,19	47,6	128,2	73,5	86,6	117,8
Utenriksfart, voksne sjømenn <i>Ocean transport, adult seamen</i>	Måned	2 840	4 710	9 674	65,8	105,4	70,8	93,7	114,7
Innenriksfart, voksne sjømenn <i>Coasting trade, adult seamen</i>	"	2 011	2 930		: 45,7		: 73,6	85,6	
Losse- og lastearbeidere <i>Longshoremen</i> .	Time	12,36	18,17	40,55	47,0	123,2	76,9	90,3	120,1
Forretningsbanker og sparebanker <i>Commercial banks and savings banks</i>	Måned	2 426	3 222	6 488	32,8	101,4			
Forsikringsvirksomhet <i>Insurance</i>	"	3 156	4 447	8 437	40,9	89,7			

Tabell 3 (forts.). Lønnsutviklingen for enkelte hovedgrupper av lønnstakere. Menn og kvinner
 Development in wages for major groups of wage earners. Males and females

Lønnstakergruppe	Tids- enhet	Gjennomsnitts- fortjeneste			Stigning i fortjenesten		Deflatert for- tjenesteindeks		
		1967	1971	1977	1967- 1971	1971- 1977	1967	1971	1977
KVINNER FEMALES			Kr		Pst.		1974=100		
Jordbruk									
Timelønte	Time	: 10,66	23,49		: 120,4		: 90,8	119,3	
Gartnerier og hagebruk									
Timelønte	"	: 9,48	22,06		: 132,7		: 85,5	118,6	
Industri									
Voksne arbeidere	"	7,70	11,65	26,96	51,3	131,4	72,7	87,8	121,1
Kontorfunksjonærer	Måned	1 558	2 203	4 790	41,4	117,4	79,5	89,7	116,2
Varehandel									
Kontorfunksjonærer	"	1 446	2 049	4 315	41,7	110,6	80,7	91,3	114,7
Butikkfunksjonærer	"	1 135	1 619	3 509	42,6	116,7	77,1	87,8	113,5
Forretnings- og sparebanker	"	1 586	2 180	4 750	37,5	117,9	:	:	:
Forsikringsvirksomhet	"	1 757	2 526	5 125	43,7	102,9	:	:	:

1) Tekniske direktører, assisterende direktører og disponenter ikke medregnet.

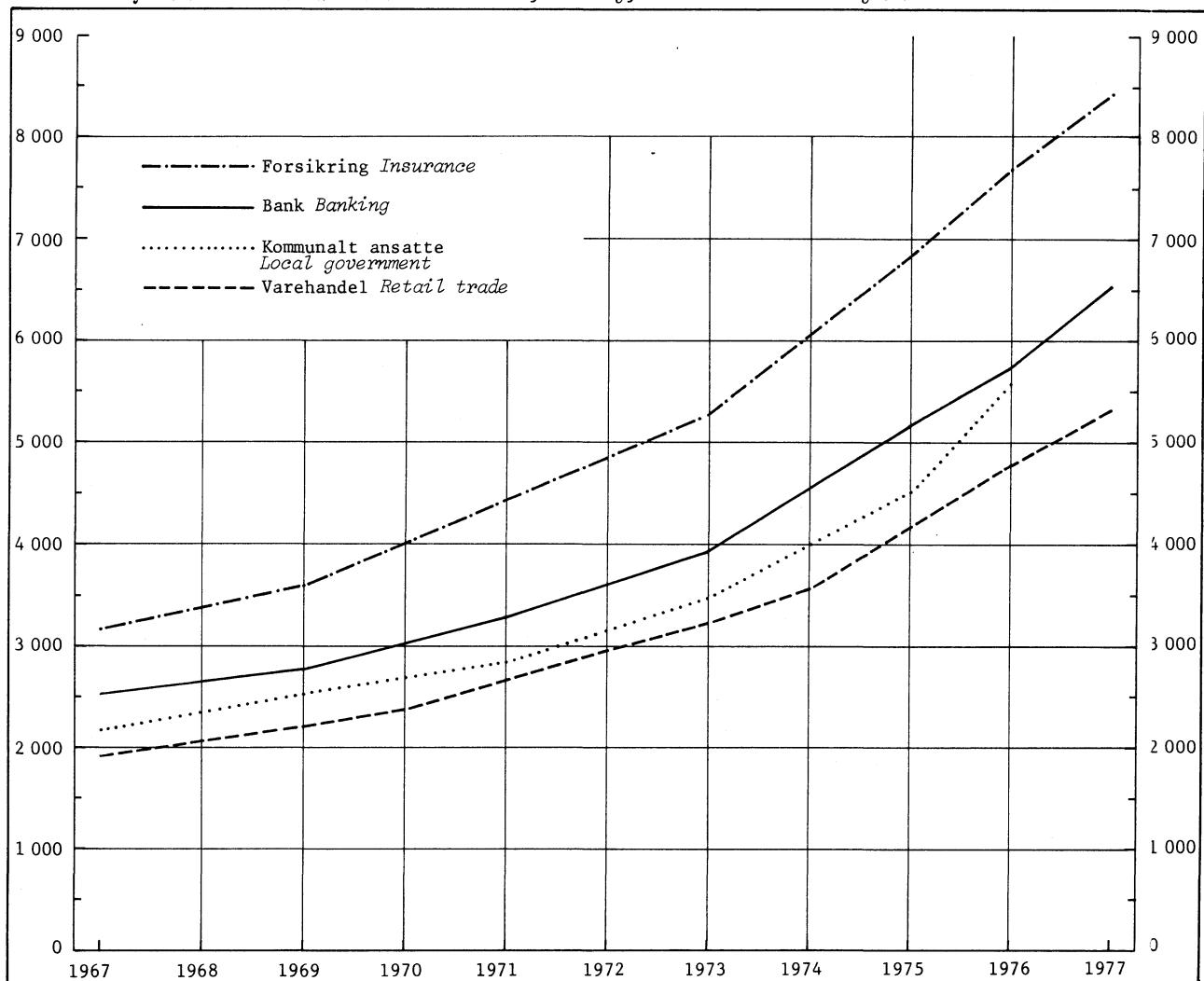
1) Excluding technical directors and assistant managers.

Tabell 3 viser lønnsutviklingen 1967 - 1977 for en del hovedgrupper av lønnstakere på grunnlag av tall for timefortjeneste eller månedsfortjeneste ifølge lønnsstatistikkene. Vi gjør merksam på at tallene for økningen i timefortjeneste omfatter kompensasjon for arbeidstidsforkortelsen fra 45 til 42,5 timer pr. uke med virkning fra 1. juli 1968 og fra 42,5 timer til 40 timer pr. uke med virkning fra 1. april 1976.

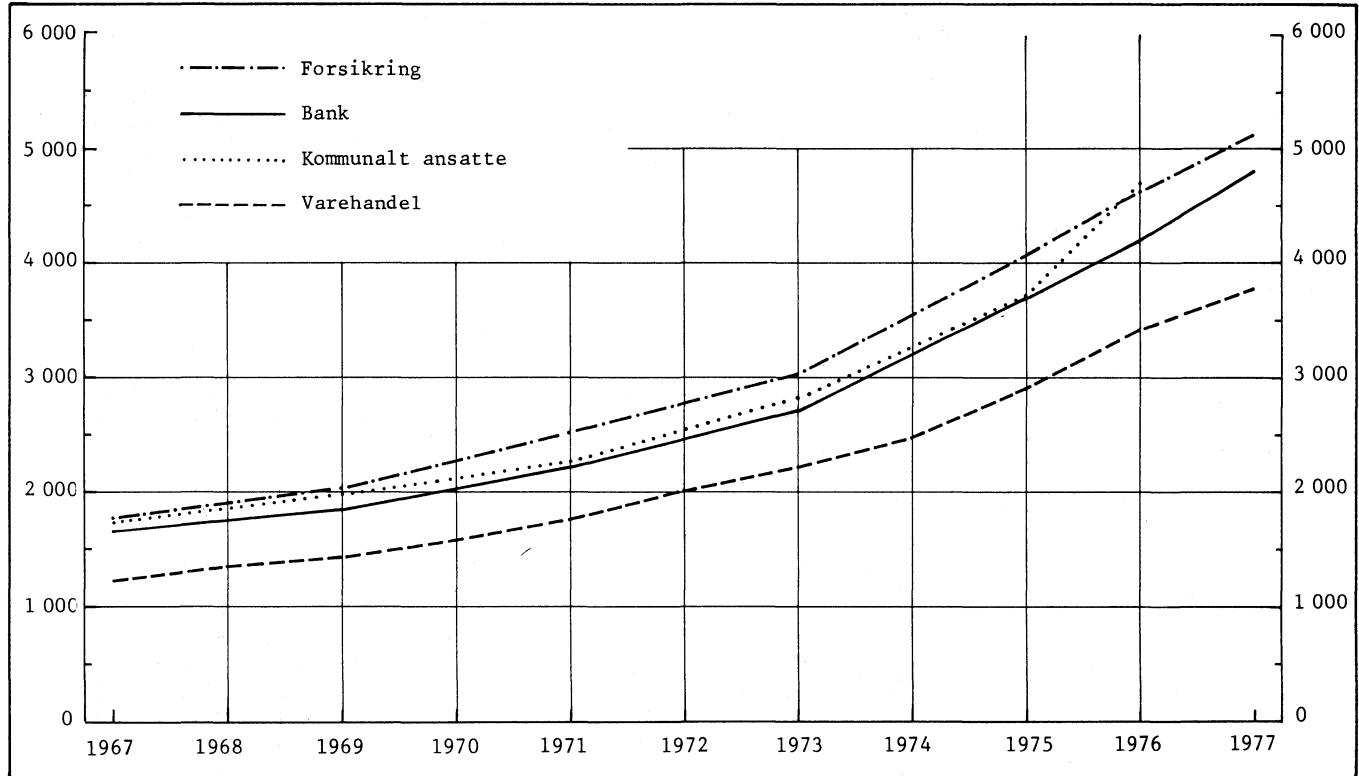
Lønnsutviklingen 1967 - 1977 har vært relativt parallell når vi sammenlikner næringene.

Lønnsforskjellen mellom næringene og mellom kjønnene har vært noenlunde konstant hele perioden igjennom.

Figur 1. Lønnsutviklingen for menn i varehandel, bank, forsikring og kommunene 1967-1977 The wage development of males in wholesale and retail trade, banking, insurance and local government 1967-1979

Figur 2. Lønnsutviklingen for kvinner i varehandel, bank, forsikring og kommunene 1967-1977 *The wage development of females in wholesale and retail trade, banking, insurance and local government 1967-1977*

3. ANSATTE ETTER ALDER

Lønnstakernes aldersfordeling viser store ulikheter næringsgruppene imellom. I 1977 var det relativt flest mannlige ansatte under 30 år i bankvirksomhet og av arbeiderne i industrien, henholdsvis 34,6 og 33,5 prosent. I kommunene var 14,5 prosent av mennene under 30 år og i forsikringsvirksomhet 15,1 prosent.

Kommunal virksomhet og jordbruket hadde den relativt høyeste andelen av menn over 50 år med henholdsvis 44,4 og 38,8 prosent. Bankvirksomhet hadde den høyeste prosentdel av kvinner under 30 år, nemlig 61,9 prosent. I de øvrige næringer varierer prosentdelen av kvinner under 30 år fra 27,9 prosent i kommunene til 49,2 prosent i varehandel.

I kommunal virksomhet var 32,2 prosent av kvinnene 50 år og mer. I bankvirksomhet var det tilsvarende tall 10,1 prosent.

Det er forholdsvis små forskjellene i alderssammensetningen i de ulike næringsgruppene fra 1971 til 1977. Bortsett fra i jordbruk og i kommunal virksomhet har den relative andel av menn under 30 år gått noe ned. I bankvirksomhet har det vært en markert nedgang i det relative antall unge menn. I jordbruk har det vært en klar stigning i tallet på ansatte under 30 år fra 1971 til 1977.

Andelen av menn på 50 år og over viser meget små endringer fra 1971 til 1977 i de næringsgrupper som er tatt med her.

For kvinner har det relative antall ansatte under 30 år gått ned i alle næringsgrupper fra 1971 til 1977.

Andelen av kvinnelige industriarbeidere på 50 år og over har også gått noe ned fra 1971 til 1977. I de øvrige næringsgrupper viser andelen av kvinner på 50 år og mer en svak stigning fra 1971 til 1977.

Tabell 4. Enkelte hovedgrupper av lønnstakere, etter alder. Menn og kvinner. Prosent Major groups of wage earners, by age. Males and females. Per cent

Næringsgruppe Industry group	År Year	Ansatte med i statistikken Wage earners covered by the statistics	I alt Total	Aldersgrupper Age groups						60 år og over years and over
				Under 18 år Under 18 years	18-19 år 18-19 years	20-24 år 20-24 years	25-29 år 25-29 years	30-39 år 30-39 years	40-49 år 40-49 years	
MENN MALES										
Jordbruk Agriculture	1971	2 058	100,0	2,7	6,8	17,6	14,2	19,9	23,8	15,0
	1975	1 456	100,0	2,2	6,4	20,8	14,9	14,9	23,0	17,8
	1977	1 236	100,0	4,0	7,2	21,1	15,0	13,9	22,2	16,6
	1978	1 167	100,0	3,2	7,3	23,3	17,3	14,1	20,6	14,2
Industri Manufacturing										
Voksne og unge arbeidere Adult and young workers	1971	193 159	100,0	4,4	16,0	12,9	17,1	18,9	19,3	11,4
	1977	190 933	100,0	4,2	15,7	13,6	20,5	15,9	19,0	11,1
Funksjonærer i alt Salaried employees, total	1971	54 404 ¹⁾	100,0	-	0,6	6,0	14,6	23,6	25,9	19,9
	1975	61 201 ¹⁾	100,0	-	0,5	4,1	14,4	27,2	23,5	21,6
	1977	62 118 ¹⁾	100,0	-	0,5	4,0	12,5	30,0	22,4	21,9
	1978	63 747 ¹⁾	100,0	-	0,4	3,9	12,1	31,0	22,3	21,6
Kontorfunksjonærer Office employees	1971	15 582 ¹⁾	100,0	-	0,9	9,5	16,0	21,2	24,9	18,3
	1975	18 257 ¹⁾	100,0	-	0,6	6,0	16,6	26,0	21,4	21,2
	1977	17 955 ¹⁾	100,0	-	0,5	5,3	13,8	30,6	20,0	21,6
	1978	18 569 ¹⁾	100,0	-	0,4	4,9	13,4	31,3	19,7	22,0
Tekniske funksjonærer Technical employees	1971	16 016 ¹⁾	100,0	-	0,3	5,3	20,2	30,4	25,2	14,1
	1975	18 795 ¹⁾	100,0	-	0,2	3,2	18,0	32,7	23,9	17,2
	1977	19 316 ¹⁾	100,0	-	0,1	3,2	15,3	34,4	23,3	18,3
	1978	20 209 ¹⁾	100,0	-	0,1	3,3	14,5	35,5	23,4	17,8
Varehandel i alt Wholesale and retail trade, total	1971	49 972	100,0	6,9	15,8	15,9	21,0	18,7	13,8	7,9
	1975	51 187	100,0	5,7	13,2	19,2	23,3	16,5	14,8	7,3
	1977	54 870	100,0	5,9	13,2	17,4	26,2	15,5	14,5	7,3
Kontorfunksjoner	1971	8 558	100,0	1,3	12,3	15,9	22,5	22,8	16,2	9,0
	1975	8 791	100,0	1,0	7,8	19,0	25,0	20,2	18,1	8,9
	1977	9 225	100,0	0,8	7,6	16,4	29,0	18,1	18,6	9,5
Butikkfunksjonærer Shop employees	1971	15 234	100,0	9,8	19,1	15,9	18,3	17,1	12,5	7,3
	1975	14 839	100,0	8,2	16,3	19,0	20,6	15,1	13,7	7,1
	1977	15 186	100,0	9,3	16,1	17,8	22,6	13,9	13,6	6,7
Forretnings- og sparebanker Commercial and savings banks	1971	8 463	100,0	4,2	17,3	21,4	20,9	16,8	11,6	7,8
	1975	9 960	100,0	2,3	14,8	21,5	27,2	14,3	12,7	7,2
Kontorfunksjonærer	1977	10 547	100,0	2,0	12,8	19,8	31,4	14,0	13,1	6,9
	1978	10 660	100,0	1,9	12,0	18,9	32,7	14,3	13,1	7,1
Forsikringsvirksomhet Insurance, total	1971	2 627	100,0	1,0	6,8	13,3	22,4	25,7	19,4	11,4
	1975	2 848	100,0	0,7	5,1	14,0	27,5	21,8	20,8	10,1
	1977	3 146	100,0	0,4	3,7	11,0	31,5	21,8	21,7	9,9
	1978	3 131	100,0	0,3	2,9	10,4	32,4	21,8	21,8	10,4
Statens embets- og tjenestemenn Central government employees	1977	102 355	100,0	0,2	12,1	11,9	22,2	20,0	24,3	9,3
	1978	104 736	100,0	0,3	11,6	11,9	22,9	19,5	24,1	9,7
Kommunal virksomhet Local government employees	1971	31 388	100,0	0,8	4,8	7,5	16,2	26,9	29,3	14,5
	1976	36 011	100,0	0,6	4,0	9,9	20,3	20,8	29,3	15,1

1) Tekniske direktører og assisterende direktører ikke medregnet.

1) Excl. technical directors and assistant managers.

Tabell 4 (forts.). Enkelte hovedgrupper av lønnstakere etter alder. Menn og kvinner. Prosent Major groups of wage earners by age. Males and females. Per cent

Næringsgruppe	År	Ansatte med i statistikk	I alt	Aldersgrupper							
				Under 18 år	18-19 år	20-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og over
KVINNER FEMALES											
Industri											
Voksne og unge arbeidere	1971	40 678	100,0	9,3	18,9	7,6	12,4	12,1	21,7	9,0	
	1977	43 878	100,0	3,1	21,0	9,4	17,3	19,8	20,6	8,8	
Funksjonærer i alt	1971	15 348	100,0	-	9,0	30,0	16,2	12,1	14,5	12,8	5,4
	1975	16 431	100,0	-	7,4	25,2	17,6	16,5	14,1	14,0	5,2
	1977	16 610	100,0	-	6,6	24,0	15,6	20,0	14,0	14,2	5,6
	1978	16 700	100,0	-	6,1	24,0	15,4	21,1	13,9	13,9	5,6
Kontorfunksjonærer	1971	12 879	100,0	-	9,1	32,0	17,0	12,3	14,3	11,0	4,3
	1975	13 499	100,0	-	7,3	26,3	18,6	16,8	13,9	12,8	4,3
	1977	13 461	100,0	-	6,4	25,3	16,4	20,5	13,5	13,2	4,7
	1978	13 820	100,0	-	5,9	25,0	15,9	21,8	13,6	13,0	4,8
Varehandel	1971	36 584	100,0	19,6	25,1	10,2	10,0	14,3	13,9	6,9	
	1975	32 686	100,0	17,5	20,9	11,7	13,1	14,4	15,7	6,7	
	1977	32 636	100,0	16,1	22,1	11,0	15,0	14,2	14,9	6,7	
Kontorfunksjonærer	1971	9 907	100,0	12,9	32,8	14,5	11,3	12,8	9,8	5,9	
	1975	9 314	100,0	11,4	26,6	17,1	15,7	12,5	11,9	4,8	
	1977	9 676	100,0	9,9	26,1	15,5	18,3	12,7	12,1	5,4	
Butikkfunksjonærer	1971	25 202	100,0	22,1	22,4	8,4	9,6	14,7	15,5	7,3	
	1975	21 864	100,0	20,3	18,9	9,1	12,1	15,1	17,1	7,4	
	1977	21 381	100,0	19,1	20,7	8,6	13,4	14,8	16,2	7,2	
Forretnings- og sparebanker	1971	5 699	100,0	14,1	39,1	18,9	11,1	9,1	5,8	1,9	
	1975	7 188	100,0	10,2	35,3	20,0	16,0	9,2	7,0	2,3	
Kontorfunksjonærer	1977	7 786	100,0	8,0	34,1	19,8	18,3	9,7	7,5	2,6	
	1978	8 006	100,0	6,5	34,7	18,9	19,6	10,1	7,5	2,7	
Forsikringsvirksomhet	1971	3 000	100,0	10,1	25,6	16,9	13,4	17,8	12,7	3,5	
	1975	2 961	100,0	7,2	21,9	15,3	16,9	16,6	17,6	4,5	
	1977	3 037	100,0	4,6	21,9	14,2	19,4	16,5	18,2	5,2	
	1978	2 945	100,0	3,9	19,7	14,6	20,2	16,2	19,1	6,3	
Statens embets- og tjenestemenn	1977	35 309	100,0	0,5	22,2	13,0	19,6	16,5	20,3	7,9	
	1978	37 037	100,0	0,8	21,6	12,9	19,5	16,6	20,4	8,2	
Kommunal virksomhet	1971	9 426	100,0	2,7	17,4	13,7	14,1	21,5	21,7	8,9	
	1976	11 780	100,0	1,3	11,7	14,9	21,1	18,8	22,6	9,6	

4. GJENNOMSNITTSFORTJENESTEN FOR ENKELTE HOVEDGRUPPER AV LØNNSTAKERE, ETTER ALDER

For mannlige arbeidere i bergverksdrift og industri steg timefortjenesten i 1977 med alder inntil aldersgruppen 30-39 år og viste deretter nedgang. For ansatte i de andre gruppene av lønnstakere steg fortjenesten fram til aldersgruppene 40-49 år og 50-59 år, og forskjellen i lønn mellom ulike aldersgrupper var, bortsett fra i jordbruket, langt større enn for industriarbeidere. Dette henger sammen med at lønnsstatistikken for funksjonærgruppene omfatter alle stillinger fra de lavest til de høyest lønte, mens statistikken for arbeidere omfatter unge og voksne arbeidere, men ikke formenn.

For kvinnelige industriarbeidere var fortjenesten høyest i aldersgruppene 20-24 år og 25-29 år. For kvinnelige funksjonærer i de ulike næringsgruppene steg fortjenesten med alderen helt opp til aldersgruppene 50-59 år og 60 år og over.

Tabell 5. Gjennomsnittsfortjenesten for enkelte hovedgrupper av lønnstakere i ulike aldersgrupper.
 Menn og kvinner. 1977 *Average earnings of major groups of wage earners in certain age groups. Males and females. 1977*

Tids- enhet <i>Time unit</i>	Ansatte neste med i i alt. stati- stikken alders- grupper <i>Persons covered by the nings, statis- tics</i>	Alle Under 18 år <i>Ear- by the statis- total. All age groups</i>	Aldersgrupper <i>Age groups</i>						60 år og over <i>years and over</i>			
			Under 18 år <i>Under 18 years</i>	18-19 år <i>18-19 years</i>	20-24 år <i>20-24 years</i>	25-29 år <i>25-29 years</i>	30-39 år <i>30-39 years</i>	40-49 år <i>40-49 years</i>	50-59 år <i>50-59 years</i>			
										Kr <i>Kroner</i>		
MENN MALES												
Jordbruk <i>Agriculture</i>												
Månedslønte <i>Paid Måned</i>												
by the month ... Month	575	4 583	:	3 543 ¹⁾		4 696		4 703	4 731	4 624	4 464	
Timelønte <i>Paid Time</i>												
by the hour .... Hour	511	24,67	:	22,26 ¹⁾		25,88		25,79	26,03	24,89	24,92	
Industri <i>Manufacturing</i>												
Arbeidere (inkl. unge arbeidere) <i>Workers (incl. young workers)</i>	Time	190 933	33,50	22,18	:	31,99 ²⁾	34,41	35,26	34,72	33,67	32,90	
Funksjonærer <i>Employees</i>	Måned	62 880	7 469		:	3 603	4 903	6 188	7 425	8 204	8 015	7 474
Varehandel <i>Wholesale and retail trade</i>	"	54 870	5 321		:	3 333	4 188	5 120	5 899	5 950	5 752	5 416
Forretnings- og sparebanker <i>Commercial banks and savings banks</i>	"	10 547	6 512		:	3 404 ³⁾	4 235	5 469	6 794	7 808	7 992	8 035
Forsikringsvirk- somhet <i>Insurance</i>	"	3 146	8 437		:	(3 224) ³⁾	4 526	6 078	8 037	9 408	9 709	9 558
Statens embets- og tjenestemenn <i>Government employees</i>	"	102 355	6 674	3 839	:	4 801 ²⁾	5 882	6 898	7 226	7 169	7 198	
Ansatte i kommunene ⁴⁾ <i>Local government employees</i>	"	36 011	5 580		:	3 663 ¹⁾	4 234	5 005	5 674	5 764	5 790	5 611
KVINNER FEMALES												
Industri												
Arbeidere (inkl. unge arbeidere)	Time	43 878	26,97	19,13	:	26,02 ²⁾	28,29	28,25	27,75	27,35	26,68	
Funksjonærer ...	Måned	16 610	4 754		:	3 502	4 166	4 806	5 067	5 154	5 277	5 172
Varehandel	"	32 636	3 787		:	2 827	3 426	4 129	4 226	4 156	4 231	4 222
Forretnings- og sparebanker	"	7 786	4 754		:	3 378 ³⁾	4 058	4 917	5 415	5 663	5 789	5 853
Forsikrings- virksomhet	"	3 037	5 125		:	3 269 ³⁾	4 002	4 906	5 439	5 704	5 994	6 098
Statens embets- og tjenestemenn ..	"	35 309	5 275	3 689	:	4 292 ²⁾	5 067	5 635	5 627	5 708	5 739	
Ansatte i kommunene ⁴⁾	"	11 780	4 704		:	3 710 ¹⁾	3 893	4 451	4 829	4 905	4 983	4 957

1) Under 19 år. 2) 18-24 år. 3) Under 20 år. 4) Pr. 1. oktober 1976.

1) Under 19 years. 2) 18-24 years. 3) Under 20 years. 4) Per 1 October 1976.

Tabell 6. Gjennomsnittsfortjenesten for enkelte hovedgrupper av lønnstakere i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Fortjenesten i alt i de enkelte grupper = 100
 Average earnings of major groups of wage earners in certain age groups. Males and females. 1977. Relative figures. The total average earnings in each group = 100

Tids-enhet Time unit	Ansatte Persons covered by the statistics	For-tjeneste i alt. Ear-nings, total	I alt Total	18-19 år years	Aldersgrupper					Age groups					60 år og over years and over
					18-19 år years	20-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years					
		Kr Kroner													
MENN MALES															
Jordbruk Agri-culture															
Månedslønte Paid by the month	Måned Month	575 4 583	100,0	77,3 ¹⁾					102,5		102,6	103,2	100,9	97,4	
Timelønte Paid by the hour	Time Hour	511 24,67	100,0	90,2 ¹⁾					104,9		104,5	105,5	100,9	101,0	
Industri Manu-facturing															
Arbeidere (inkl. unge arbeidere) Workers (incl. young workers)	Time	190 933	33,50	100,0	:	95,5 ²⁾		102,7	105,3	103,6	100,5	98,2			
Funksjonærer Employees	Måned	62 880	7 469	100,0	48,2	65,6		82,8	99,4	109,8	107,3	100,1			
Varehandel Wholesale and retail trade ...	"	54 870	5 321	100,0	62,6	78,7		96,2	110,9	111,8	108,1	101,8			
Forretnings- og sparebanker Commercial banks and savings banks	"	10 547	6 512	100,0	52,3 ³⁾	65,0		84,0	104,3	119,9	122,7	123,4			
Forsikrings-virksomhet Insurance	"	3 146	8 437	100,0	38,2 ³⁾	53,6		72,0	95,3	111,5	115,1	113,3			
Statens embets- og tjenestemenn Government employees	"	102 355	6 674	100,0	:	71,9 ²⁾		88,1	103,4	108,3	107,4	107,9			
Kommunal virk-somhet ⁴⁾ Local government employees ⁴⁾	"	36 011	5 580	100,0	65,6 ¹⁾	75,9		89,7	101,7	103,3	103,8	100,6			
KVINNER FEMALES															
Industri															
Arbeidere (inkl. unge arbeidere) ...	Time	43 878	26,97	100,0	:	104,9 ²⁾		104,7	102,9	101,4	98,3	98,9			
Funksjonærer .	Måned	16 610	4 754	100,0	73,7	87,6		101,1	106,6	108,4	111,0	108,8			
Varehandel	"	32 636	3 787	100,0	74,7	90,5		109,0	111,6	109,7	111,7	111,5			
Forretnings- og sparebanker	"	7 786	4 754	100,0	71,1 ³⁾	85,4		103,4	113,9	119,1	121,8	123,1			
Forsikrings-virksomhet	"	3 037	5 125	100,0	63,8 ³⁾	78,1		95,7	106,1	111,3	117,0	119,0			
Statens embets- og tjenestemenn	"	35 309	5 275	100,0	:	81,4 ²⁾		96,1	106,8	106,7	108,2	108,8			
Kommunal virk-somhet ⁴⁾	"	11 780	4 704	100,0	78,9 ¹⁾	82,8		94,6	102,7	104,3	105,9	105,4			

1) Under 19 år. 2) 18-24 år. 3) Under 20 år. 4) Pr. 1. oktober 1976.

1) Under 19 years. 2) 18-24 years. 3) Under 20 years. 4) Per 1 October 1976.

Ved sammenlikninger av lønnsnivået næringene imellom vil ulik aldersfordeling være en av faktorene som kan forklare noe av lønnsforskjellen. Næringer eller næringsgrupper med relativt mange unge ansatte vil ha et lavere lønnsnivå enn der hvor tyngden av de ansatte er i de midlere eller eldre aldersgrupper.

4.1. Bergverksdrift og industri. Tallet på arbeidere og gjennomsnittlig timefortjeneste, etter alder

4.1.1. Voksne arbeidere

Skillet mellom unge arbeidere og voksne arbeidere følger aldersbestemmelserne i tariffavtalene og aldersgrensene har variert noe i lønnstellingene fra 1957 til 1977.

Tabell 7 viser aldersfordelingen for industriarbeidere i 1957 - 1977.

Tabell 7. Arbeidere¹⁾ i bergverksdrift og industri, etter alder. Menn og kvinner. Prosent *Workers¹⁾ in mining and manufacturing, by age. Males and females. Per cent*

År Year	Arbeidere i alt Workers, total	I alt Total	Unge arbeidere, læregutter Young workers, appren- tices	Aldersgrupper					60 år og over years and over
				19-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	
MENN MALES									
1957	181 074	100,0	5,8	8,9	11,1	25,2	22,4	16,8	9,8
1960	179 966	100,0	5,6	9,1	10,3	23,7	23,3	17,7	10,3
1965	190 120	100,0	7,5	10,2	9,8	19,4	22,6	19,5	11,0
1971	193 159	100,0	4,4	16,0 ²⁾	12,9	17,1	18,9	19,3	11,4
1977	190 933	100,0	4,2	15,7 ²⁾	13,6	20,5	15,9	19,0	11,1
KVINNER FEMALES									
1957	47 542	100,0	6,8	22,8	8,6	17,8	20,9	16,4	6,7
1960	44 285	100,0	7,3	20,9	6,9	16,0	22,4	18,4	8,1
1965	40 992	100,0	7,3	24,7	5,2	11,4	21,4	20,2	9,8
1971	40 678	100,0	9,3	18,9 ²⁾	7,6	12,4	21,1	21,7	9,0
1977	43 878	100,0	3,1	21,0 ²⁾	9,4	17,3	19,8	20,6	8,8

1) Formenn ikke medregnet. 2) 18-24 år.

1) Excluding foremen. 2) 18-24 years.

I 1957 var 25,8 prosent av mennene under 30 år, mens 26,6 prosent var 50 år og over. I 1977 var den relative andel av unge og eldre arbeidere, definert ved disse aldersgrensene, steget til henholdsvis 33,5 og 30,1 prosent, mens tallet på arbeidere fra 30-49 år var gått ned fra 47,6 prosent i 1957 til 36,4 prosent i 1977. Endringene i aldersfordelingen fant sted i årene 1957 - 1971. Fra 1971 til 1977 har det bare vært små forskyvninger.

Prosentandelen av kvinner under 30 år gikk ned fra 38,2 prosent i 1957 til 35,8 prosent i 1971 og til 33,5 prosent i 1977. Andelen av kvinner på 50 år og mer steg fra 23,1 prosent i 1957 til 30,7 prosent i 1971 og gikk ned til 29,4 prosent i 1977. Tabell I i tabelldelen viser arbeiderne fordelt etter alder i enkelte mer omfattende tariffområder i lønnstellingen 1977.

Både for menn og kvinner viser fortjenesten om lag samme variasjon med alderen i årene 1957 til 1977. I alle årene hadde menn den høyeste timefortjeneste i alderen 30-39 år. Kvinnene hadde også den høyeste timefortjeneste i denne aldersgruppen i 1957 og 1960, men i de tre siste tellingene var fortjenesten noe høyere i alderen 25-29 år.

Tabell 8. Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. Relative tall. Timefortjenesten i alt i de enkelte år = 100
Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing, in certain age groups. Males and females. Relative figures. The hourly earnings, total, each year = 100

År Year	Timefor- tjenesten i alt Hourly earnings, total	I alt Total	Timefortjeneste i aldersgruppene <i>Hourly earnings in age groups</i>						
			18-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	60-69 år years	
	Kr Kroner								
VOKSNE MENN ADULT MALES									
1957	5,24	100,0	94,7 ¹⁾	100,0	102,3	101,9	100,2	97,1	
1960	6,28	100,0	94,1 ¹⁾	100,5	102,9	102,2	100,0	96,5	
1965	9,03	100,0	94,2 ²⁾	101,7	103,3	102,3	99,7	96,1	
1971	15,43	100,0	94,1 ³⁾	102,5	104,1	102,2	99,4	96,4	
1977	33,95	100,0	94,2	101,4	103,9	102,3	99,2	96,9	
VOKSNE KVINNER ADULT FEMALES									
1957	3,52	100,0	100,0 ¹⁾	103,1	104,0	102,6	100,3	96,9	
1960	4,24	100,0	100,2 ¹⁾	105,2	104,7	103,1	99,5	96,5	
1965	6,36	100,0	99,4 ²⁾	105,8	105,5	104,2	101,4	98,1	
1971	11,59	100,0	96,8 ³⁾	104,0	103,4	101,6	99,8	97,3	
1977	27,31	100,0	95,3	103,6	103,4	101,6	100,1	97,7	

1) 21-24 år. 2) 20-24 år. 3) 19-24 år.
 1) 21-24 years. 2) 20-24 years. 3) 19-24 years.

Den gjennomsnittlige timefortjeneste i de enkelte tariffområder viser stort sett samme variasjon med alderen som i bergverksdrift og industri i alt. Tabell 2 i tabelldelen viser gjennomsnittlig timefortjeneste etter alder i 1977 i tariffområder med flere enn 500 mannlige og 300 kvinnelige arbeidere.

4.1.2. Formenn, menn og kvinner

I lønnstellingene i bergverksdrift og industri er fortjenestetall for formenn bearbeidd særskilt. Statistikken omfatter formenn som deltar i det manuelle arbeid i hele eller det meste av arbeidstiden. I 1977 var 53 prosent av de mannlige formenn mellom 30 og 50 år. Fortjenesten var høyest i alderen 30-39 år. Av de kvinnelige formenn var 53 prosent 50 år og mer. Også for kvinner var fortjenesten høyest i alderen 30-39 år.

Tabell 9. Gjennomsnittlig timefortjeneste for formenn i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. 1977 *Average hourly earnings of foremen in certain age groups. Males and females. 1977*

	I alt Total	Aldersgrupper Age groups					
		25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	60-66 år years	
FORMENN, MENN FOREMEN, MALES							
Ansatte Workers							
Ansatte Workers	5 988	439	1 628	1 530	1 504	655	
Gjennomsnittlig timefortjeneste, kr Average hourly earnings, kroner	36,93	35,69	37,78	37,60	36,50	35,67	
FORMENN, KVINNER FOREMEN, FEMALES							
Ansatte	348	20	51	70	127	57	
Gjennomsnittlig timefortjeneste, kr	28,04	(25,97)	29,32	27,23	27,99	28,79	

4.1.3. Unge arbeidere, lærlinger

Lønnstellingen i 1977 omfattet 7 991 unge menn og 1 864 unge kvinner. I 1965 omfattet tellingen 14 240 unge menn og 2 972 unge kvinner. Skillet mellom unge og voksne arbeidere følger aldersbestemmelserne i tariffavtalene. I 1971 var grensen mellom unge og voksne arbeidere 19 år i de fleste avtaler. I 1977 var grensen 18 år. Som unge er også tatt med læregutter og lærepiker på kontrakt selv om de var eldre enn 18 år. Den gjennomsnittlige timefortjeneste i 1977 var kr 22,18 for unge menn eller 65,3 prosent av fortjenesten til voksne menn. For unge kvinner var fortjenesten i 1977 kr 19,13 eller 70,0 prosent av fortjenesten til voksne kvinner.

Tabell 10. Gjennomsnittlig timefortjeneste for unge arbeidere og lærlinger i bergverksdrift og industri og i enkelte tariffområder. Menn og kvinner *Average hourly earnings of young workers and apprentices in mining and manufacturing and in certain collective agreement groups. Males and females*

Tariffområde Collective agreement group	1965		1971		1977				
	Unge arbeidere, lær- linger Young wor- kers, ear- appren- tices	Time- for- tje- neste lær- neste Hour- ly ear- nings total	arbeidere i prosent av fortjenesten for voksne arbeidere	Unge arbeidere, lær- neste Hour- ly ear- nings total	Time- for- tje- neste lær- neste Earnings of young workers	Fortjenesten for unge arbeidere i prosent av fortjenesten lær- neste for voksne arbeidere	Unge arbeidere, lær- neste Hour- ly ear- nings total	Time- for- tje- neste lær- neste Earnings of adult workers	Fortjenesten for unge arbeidere i prosent av fortjenesten lær- neste for voksne arbeidere
	Kr Kroner	Pst. Per cent	Kr	Pst.	Kr	Pst.			
UNGE MENN, LÆRLINGER YOUNG WORKERS, APPRENTICES, MALES									
Kjøttindustri <i>Slaughtering and preparation of meat</i>	14 240	5,43	60,1	10 868	9,46	61,3	7 991	22,18	65,3
Hermetikkfabrikker <i>Canning factories</i> ...	297	4,55	53,8	169	8,61	58,6	243	20,19	64,1
Fiskeindustri <i>Quick-freezing and other processing of fish</i> ..	170	4,34	60,2	88	8,60	66,1	57	21,25	69,4
Bakerier og konditorier <i>Manufacture of perishable bakery products</i>	.	.	.	.	.	.	423	25,61	85,9
Tekstilfabrikker <i>Manufacture of textiles</i>	287	4,37	52,5	174	7,78	54,4	190	16,45	55,9
Trelastbruk <i>Sawmills and planing mills</i> ...	294	5,19	66,3	148	9,21	69,7	106	19,66	65,7
Bygningssnekkerier <i>Manufacture of wooden fixtures</i>	399	5,74	72,9	196	9,99	76,3	173	21,20	71,9
Møbelfabrikker <i>Manufacture of furniture</i>	254	5,16	59,7	178	8,84	62,2	227	20,30	66,1
Treforedlingsindustri <i>Manufacture of pulp and paper</i>	304	5,29	64,2	222	8,75	62,1	248	20,54	68,4
Grafisk industri <i>Printing, publishing and allied industries</i>	665	6,15	69,8	320	10,02	66,2	192	21,74	63,9
Elektrokjemisk industri <i>Electrochemical industries</i>	1 107	4,19	40,2	785	7,46	42,8	314	17,21	42,4
Betongvarefabrikker <i>Manufacture of cement products</i>	710	5,85	64,7	287	9,68	60,5	297	23,97	67,5
Jern- og metallindustri i alt <i>Manufacture of metal, metal products and machinery</i>	.	.	.	46	10,26	66,9	141	23,11	68,0
	7 114	5,43	57,6	6 513	9,72	60,3	4 379	23,09	66,1

Tabell 10 (forts.). Gjennomsnittlig timefortjeneste for unge arbeidere og lærlinger i bergverksdrift og industri og i enkelte tariffområder. Menn og kvinner *Average hourly earnings of young workers and apprentices in mining and manufacturing and in certain collective agreement groups. Males and females*

Tariffområde	1965				1971				1977			
	Unge arbeidere, tjeneste for unge arbeidere i lær- nester fortjenesten langer i alt for voksne arbeidere		Fortjenesten for unge arbeidere i lær- nester fortjenesten langer i alt for voksne arbeidere		Unge arbeidere, tjeneste for unge arbeidere i lær- nester fortjenesten langer i alt for voksne arbeidere		Fortjenesten for unge arbeidere i lær- nester fortjenesten langer i alt for voksne arbeidere		Unge arbeidere, tjeneste for unge arbeidere i lær- nester fortjenesten langer i alt for voksne arbeidere		Fortjenesten for unge arbeidere i lær- nester fortjenesten langer i alt for voksne arbeidere	
	Kr	Pst.	Kr	Pst.	Kr	Pst.	Kr	Pst.	Kr	Pst.	Kr	Pst.
UNGE KVINNER, LÆRLINGER <i>YOUNG WORKERS, APPRENTICES, FEMALES .....</i>												
Hermetikkfabrikker	278	3,76	68,1		249	7,80	77,0		133	18,81	77,6	
Fiskeindustri	132	5,42	78,8		245	10,73	87,5		239	22,64	84,5	
Tekstilfabrikker	384	4,16	68,2		385	8,26	75,0		178	17,43	68,7	
Skofabrikker <i>Manufacture of footwear except rubber footwear .....</i>	169	3,64	61,2		197	6,96	65,4		72	17,30	70,7	
Konfeksjonsfabrikker <i>Manufacture of wearing apparel .....</i>	860	4,04	65,4		1 063	8,15	74,3		375	17,46	72,1	
Grafisk industri	191	3,76	54,6		138	7,57	57,6		90	15,80	50,1	
Jern- og metallindustri	333	4,48	61,1		592	9,16	70,1		202	21,27	69,4	

4.2. Funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter. Tallet på funksjonærer og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter alder

4.2.1. Funksjonærer etter alder

Av de mannlige funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter var 16,9 prosent under 30 år i 1977, mens 30,8 prosent var 50 år og eldre. I 1971 var de tilsvarende tall 21,2 og 29,3 prosent. Av kvinnene var i 1977 46,2 prosent under 30 år og 19,8 prosent 50 år og eldre. De tilsvarende tall var i 1971 55,2 og 18,2 prosent.

I stillingsgruppen arbeidsledere var det relativt få menn i de yngste aldersgruppene i 1977. I de øvrige stillingsgrupper, som omfatter både begynnerstillinger og toppstillinger, varierte prosentandelen av ansatte under 30 år fra 21,5 prosent for lagerfunksjonærene til 37,0 prosent for butikksjefene. Teknikergruppen var relativt sterkest representert i aldersgruppene mellom 30 og 50 år.

For kvinner har stillingsgruppene en meget ulik aldersfordeling. Av de tekniske funksjonærerne var 62,1 prosent under 30 år og bare 10,9 prosent var 50 år og eldre. Av kontorfunksjonærerne var nærmest halvparten, 48,1 prosent, under 30 år, mens 17,9 prosent var 50 år og eldre. Det var relativt få kvinnelige arbeidsledere, og over halvparten av disse var 50 år og eldre.

Tabell 11. Funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter, etter alder i ulike stillingsgrupper. Menn og kvinner. 1977. Prosent Salaried employees in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation, by age in certain occupational groups. Males and females. 1977. Per cent

Stillingsgruppe Occupational group	Ansatte med i statistikk Persons covered by the statistics	Aldersgrupper Age groups							
		I alt Total	18-19 år years	20-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	
MENN MALES	62 880	100,0	0,5	4,0	12,4	29,8	22,5	22,1	8,7
Tekniske funksjonærer Technical employees	19 515	100,0	0,1	3,2	15,2	34,2	23,5	18,4	5,4
Arbeidsledere Supervisors	12 345	100,0	-	0,7	4,8	22,1	27,5	31,3	13,6
Kontorfunksjonærer Office employees	18 518	100,0	0,5	5,1	13,4	30,3	20,6	21,9	8,2
Butikksalonærer Shop employees	1 339	100,0	4,7	15,3	17,0	23,5	18,6	14,4	6,5
Lagerfunksjonærer Warehouse employees	4 383	100,0	2,3	8,4	11,0	22,2	19,1	24,3	12,9
Diverse funksjonærer Misc. employees	6 780	100,0	0,5	4,2	15,5	36,4	19,1	16,0	8,3
KVINNER FEMALES	16 610	100,0	6,6	24,0	15,6	20,0	14,0	14,2	5,6
Tekniske funksjonærer	937	100,0	8,9	30,5	22,7	18,4	8,6	8,0	2,9
Arbeidsledere	239	100,0	-	1,7	5,0	18,4	20,9	35,2	18,8
Kontorfunksjonærer	13 461	100,0	6,4	25,3	16,4	20,5	13,5	13,2	4,7
Butikksalonærer	1 003	100,0	9,3	15,4	6,7	15,0	17,1	23,4	13,1
Lagerfunksjonærer	176	100,0	5,1	10,8	5,7	19,3	22,1	20,5	16,5
Diverse funksjonærer	794	100,0	7,5	15,4	10,8	18,8	19,9	18,9	8,7

4.2.2. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste etter alder

Tabell 12 viser fortjenesten for funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter etter alder i de enkelte stillingsgrupper.

Tabell 12. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter i enkelte stillingsgrupper, etter alder. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i alt i de enkelte grupper = 100 Average monthly earnings of salaried employees in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation in certain occupational groups, by age. Males and females. 1977. Relative figures. The average monthly earnings, total, in each group = 100

Stillingsgruppe Occupational group	Funksjonærer med i statistikk Employees covered by the statistics	Månedsfortjeneste i alt Average monthly earnings, total	Aldersgrupper Age groups					
			I alt Total	20-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years
MENN MALES		Kr Kroner						

MENN MALES

Tekniske funksjonærer i alt Technical employees, total	19 515	8 248	100,0	65,2	78,3	96,4	112,2	112,9	108,6
Tekniske funksjonærer i ledende stillinger In leading positions	2 850	10 448	100,0	:	80,4	94,6	103,5	103,1	101,0
Tekniske funksjonærer i gruppe-lederstillinger In group leader positions	5 008	8 657	100,0	73,2	83,7	98,1	104,9	104,3	101,6
Tekniske funksjonærer med kvalifisert, selvstendig arbeid With qualified, independent work	5 978	7 164	100,0	79,4	91,5	101,1	106,6	106,3	105,8

Tabell 12 (forts.). Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter i enkelte stillingsgrupper etter alder. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i alt i de enkelte grupper = 100. Average monthly earnings of salaried employees in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation in certain occupational groups by age. Males and females. 1977. Relative figures. The average monthly earnings, total, in each group = 100.

Stillingsgruppe	Funksjo-nærer med i stati-stikken	Måneds-fortje-neste i alt	Aldersgrupper						
			I alt	20-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-66 år
		Kr							
MENN (forts.) MALES (cont.)									
Tekniske funksjonærer i alt (forts.) Technical employees, total (cont.)									
Tekniske funksjonærer med kvali-fisert, rutinepreget arbeid With qualified, routine work ...	3 724	6 290	100,0	85,0	93,8	103,0	106,4	106,6	103,9
Tekniske hjelpefunksjonærer Assistant technical employees ..	623	5 465	100,0	81,8	98,9	104,8	106,4	105,5	100,7
Arbeidsledere i alt Super-visors, total	12 345	7 152	100,0	76,6	91,1	96,6	101,9	101,1	99,7
Arbeidsledere i sjefsstilling In leading positions	590	9 488	100,0	:	:	96,2	102,7	100,1	103,0
Arbeidsledere i verksmester-stilling Work managers	2 433	7 481	100,0	(80,6)	88,9	97,0	101,9	102,7	101,3
Arbeidsledere som direkte leder arbeidet Others	9 322	6 919	100,0	77,5	93,0	99,1	101,4	101,1	99,8
Kontorfunksjonærer i alt Office employees, total	18 515	7 684	100,0	62,2	79,6	100,1	112,7	109,8	101,6
Kontorfunksjonærer i ledende stilling In leading positions ..	4 972	9 650	100,0	:	81,6	98,1	103,7	103,3	99,4
Kontorfunksjonærer med kvalifi-sert og selvstendig arbeid på eget ansvar With qualified and independent work on own responsibility	5 498	7 661	100,0	75,7	87,9	100,2	104,6	103,9	99,9
Kontorfunksjonærer med kvalifi-sert arbeid With qualified work	5 679	6 127	100,0	81,4	94,0	102,1	105,5	105,8	102,2
Kontorfunksjonærer med enkelt rutinearbeid With simple rou-tine work	1 806	5 077	100,0	85,7	99,5	107,6	112,4	110,6	108,0
Butikkfunksjonærer i alt Shop employees, total	1 339	5 376	100,0	81,9	96,3	105,0	111,0	108,6	106,9
Lagerfunksjonærer i alt Ware-house employees, total	4 383	5 794	100,0	77,4	90,9	101,1	106,0	107,2	104,2
KVINNER FEMALES									
Tekniske funksjonærer i alt	937	4 973	100,0	86,8	104,2	116,7	112,2	113,2	113,1
Kontorfunksjonærer i alt	13 461	4 790	100,0	87,3	100,2	105,9	109,3	113,3	113,1
Kontorfunksjonærer med kvalifi-sert og selvstendig arbeid på eget ansvar	751	6 389	100,0	(91,0)	94,1	98,5	100,0	103,0	104,6
Kontorfunksjonærer med kvalifi-sert arbeid	4 902	5 219	100,0	86,6	97,5	102,1	105,3	108,4	105,5
Kontorfunksjonærer med enkelt rutinearbeid	7 705	4 318	100,0	93,9	104,0	106,3	108,0	110,5	110,6
Butikkfunksjonærer i alt	1 003	4 028	100,0	91,3	100,4	106,0	104,2	105,2	102,5

For de mannlige funksjonærer var fortjenesten i de langt fleste stillingsgrupper høyest i alderen 40-49 år, og endringene til aldersgruppen 50-59 år var små.

For kvinner var fortjenesten høyest i alderen 50-59 år og 60-66 år, unntatt for butikk-funksjonærer som hadde høyest fortjeneste i alderen 30-39 år.

4.3. Varehandel. Tallet på ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter alder

4.3.1. Ansatte etter alder

I 1971 var 38,6 prosent av mennene yngre enn 30 år og 21,7 prosent var 50 år og over. I 1977 var de tilsvarende tall henholdsvis 36,5 og 21,8 prosent. Av kvinnene var i 1971 54,8 prosent yngre enn 30 år og 20,9 prosent 50 år og eldre. I 1977 var de tilsvarende tall henholdsvis 49,2 og 21,6 prosent.

Tabell 13. Ansatte i varehandel etter alder. Menn og kvinner. Prosent Persons employed in wholesale and retail trade, by age. Males and females. Per cent

År Year	Ansatte med i stati- stikken Persons covered by the statis- tics	Aldersgrupper Age groups								
		I alt Total	17 år under years and under	18-19 år years	20-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	60 år og over years and over
MENN MALES										
1967	46 172	100,0	4,1	5,2	14,7	12,8	21,5	20,1	13,7	7,9
1971	49 972	100,0	2,8	4,2	15,8	15,8	21,0	18,7	13,8	7,9
1977	54 870	100,0	2,1	3,8	13,2	17,4	26,2	15,5	14,5	7,3
KVINNER FEMALES										
1967	37 330	100,0	9,0	15,5	24,5	7,8	9,5	14,5	12,8	6,4
1971	36 584	100,0	7,2	12,3	25,1	10,2	10,0	14,3	14,0	6,9
1977	32 636	100,0	4,6	11,5	22,1	11,0	15,0	14,2	14,9	6,7

Tabell 14. Ansatte i varehandel i enkelte stillingsgrupper, etter alder. Menn og kvinner. 1977. Prosent Persons employed in wholesale and retail trade, in certain occupational groups, by age. Males and females. 1977. Per cent

Stillingsgruppe Occupational group	Ansatte med i stati- stikken Persons covered by the statis- tics	Aldersgrupper Age groups								
		I alt Total	17 år under years and under	18-19 år years	20-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	60 år og over years and over
MENN MALES										
Kontorfunksjonærer Office employees	9 225	100,0	0,1	0,7	7,6	16,4	29,0	18,1	18,6	9,5
Butikkfunksjonærer Shop employees	15 186	100,0	3,2	6,1	16,1	17,7	22,6	14,0	13,5	6,8
Lagerfunksjonærer Ware-house employees	9 263	100,0	3,4	4,4	13,6	13,4	21,0	16,1	18,1	10,0
Transportarbeidere Transport workers	7 820	100,0	2,3	6,8	22,5	18,2	19,8	13,0	11,5	5,9
Salgsfunksjonærer Sales employees	8 484	100,0	-	0,2	5,4	19,4	38,3	17,8	13,4	5,5
Tekniske funksjonærer Technical employees	3 096	100,0	0,3	1,0	10,6	24,3	38,3	13,8	8,9	2,8

Tabell 14 (forts.). Ansatte i varehandel i enkelte stillingsgrupper etter alder. Menn og kvinner. 1977. Prosent Persons employed in wholesale and retail trade, in certain occupational groups, by age. Males and females. 1977. Per cent

Stillingsgruppe	Ansatte med i stati- stikken	Aldersgrupper								
		I alt	17 år og under	18-19 år	20-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og over
KVINNER FEMALES										
Kontorfunksjonærer	9 676	100,0	1,9	8,0	26,1	15,5	18,3	12,7	12,1	5,4
Butikkfunksjonærer	21 381	100,0	5,7	13,3	20,7	8,6	13,4	14,8	16,2	7,3
Lagerfunksjonærer	665	100,0	4,2	8,8	12,7	7,8	14,7	21,9	18,3	11,6

Av de mannlige ansatte var det i 1977 flest unge i stillingsgruppene transportarbeidere og butikkfunksjonærer med henholdsvis 49,8 og 43,1 prosent under 30 år. I stillingsgruppene salgsfunksjonærer og tekniske funksjonærer var vel halvparten av de ansatte mellom 30 og 49 år. Av de tekniske funksjonærer var det også relativt mange under 30 år - 36,2 prosent.

Av de kvinnelige ansatte var i 1977 51,5 prosent og 48,3 prosent under 30 år henholdsvis i stillingsgruppene kontorfunksjonærer og butikkfunksjonærer. Lagerfunksjonærene var gjennomgående eldre enn de ansatte i de to øvrige grupper. 51,8 prosent av lagerfunksjonærene var 40 år og mer.

4.3.2. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste etter alder

Som for funksjonærer ved medlemsbedriftene i Norsk Arbeidsgiverforening viser fortjenesten for mannlige ansatte i varehandel stigning til alderen 40-49 år, for deretter å gå noe ned.

Tabell 15. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. Relative tall. Månedsfortjeneste i de enkelte stillingsgrupper = 100 Average monthly earnings of employees in certain age groups in wholesale and retail trade. Males and females. Relative figures. The average monthly earnings in each occupational group = 100

Stillingsgruppe Occupational group	År Year	Månedsför- tjeneste i alt Monthly earnings, total	Aldersgrupper Age groups						
			I alt Total	20-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	
MENN MALES		Kr Kroner							
Kontorfunksjonærer <i>Office employees</i>	1960	1 531	100,0	61,7	84,6	104,2	110,4	110,1	109,1
	1967	2 445	100,0	65,3	89,7	108,5	113,9	109,7	104,0
	1971	3 346	100,0	66,8	88,9	110,2	114,0	107,6	100,4
	1977	6 503	100,0	68,4	88,1	105,8	111,0	106,9	98,8
Butikkfunksjonærer <i>Shop employees</i>	1960	1 095	100,0	76,4	95,1	106,3	112,1	115,3	116,4
	1967	1 679	100,0	83,0	101,4	112,8	115,8	116,6	114,5
	1971	2 320	100,0	84,9	101,3	111,5	114,7	113,3	110,4
	1977	4 627	100,0	85,2	100,7	110,0	111,8	110,0	106,7
Lagerfunksjonærer <i>Warehouse employees</i>	1960	1 138	100,0	80,2	94,7	103,4	108,3	109,9	106,6
	1967	1 750	100,0	83,4	99,8	107,7	111,0	110,1	106,2
	1971	2 383	100,0	87,1	98,9	106,5	111,1	108,0	102,6
	1977	4 747	100,0	88,0	100,6	106,8	108,7	105,8	103,0
Transportarbeidere <i>Transport workers</i>	1960	999	100,0	93,6	99,1	102,3	103,6	103,8	101,9
	1967	1 586	100,0	94,9	102,8	105,5	106,4	107,1	104,3
	1971	2 174	100,0	95,2	103,1	106,3	105,5	105,2	102,1
	1977	4 457	100,0	93,7	102,5	107,1	106,8	104,0	104,2
Salgsfunksjonærer <i>Sales employees</i>	1960	1 640	100,0	68,6	86,8	101,9	108,0	105,6	101,8
	1967	2 618	100,0	69,5	90,3	105,3	109,4	104,2	96,7
	1971	3 501	100,0	75,0	91,4	105,2	109,5	102,8	95,8
	1977	6 561	100,0	74,5	90,0	104,4	107,1	104,5	97,4

Tabell 15 (forts.). Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. Relative tall. Månedsfortjeneste i de enkelte stillingsgrupper = 100 Average monthly earnings of employees in certain age groups in wholesale and retail trade. Males and females. Relative figures. The average monthly earnings, total, in each occupational group = 100

Stillingsgruppe	År	Månedsför- tjeneste i alt	Aldersgrupper					
			I alt	20-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år
	Kr							
KVINNER FEMALES								
Kontorfunksjonærer	1960	922	100,0	88,2	104,4	111,6	115,3	119,4
	1967	1 446	100,0	90,9	109,4	116,9	121,6	121,0
	1971	2 049	100,0	90,9	107,3	112,9	115,9	118,9
	1977	4 315	100,0	88,8	104,1	108,4	110,5	113,3
Butikkfunksjonærer	1960	737	100,0	88,3	105,6	111,7	116,3	119,7
	1967	1 135	100,0	91,8	115,2	118,5	122,4	125,7
	1971	1 619	100,0	91,0	112,2	114,3	116,2	119,7
	1977	3 509	100,0	90,0	106,2	110,3	110,8	113,6
								114,6

Mannlige kontorfunksjonærer, lagerfunksjonærer og salgsfunksjonærer hadde høyeste månedsfortjeneste i alderen 40-49 år. For mannlige butikkfunksjonærer viste fortjenesten stigning til alderen 50-59 år. Transportarbeiderne hadde den høyeste fortjeneste i alderen 30-39 år i 1971 og 1977. For de kvinnelige lavere butikkfunksjonærer steg fortjenesten fram til alderen 60-69 år. I de øvrige stillingsgrupper nådde fortjenesten sitt maksimum i alderen 50-59 år.

Tabell 16. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i enkelte stillings- og aldersgrupper. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i de enkelte stillingsgrupper = 100 Average monthly earnings of employees in wholesale and retail trade in certain occupational groups and age groups. Males and females. 1977. Relative figures. The monthly earnings in each occupational group = 100

Stillingsgruppe Occupational group	Månedsför- tjeneste i alt Monthly earnings, total	I alt Total	Aldersgrupper Age groups					
			20-24 år years	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år
	Kr Kroner							
MENN MALES								
Kontorfunksjonærer i alt Office employees, total	6 503	100,0	68,4	88,1	105,8	111,0	106,9	98,8
Kontorfunksjonærer i ledende stilling In leading position	8 163	100,0	:	86,6	99,9	104,2	102,0	99,2
Kontorfunksjonærer med kvalifisert og selvstendig arbeid på eget ansvar With qualified and independent work on own responsibility	6 328	100,0	83,3	94,1	102,6	102,4	101,9	100,1
Kontorfunksjonærer med kvalifisert arbeid With qualified work	5 228	100,0	87,1	100,2	104,4	103,7	102,0	99,4
Kontorfunksjonærer med rutinepreget arbeid With simple routine work	4 434	100,0	90,2	103,5	113,1	109,0	110,8	105,8
Butikkfunksjonærer i alt Shop employees, total	4 627	100,0	85,2	100,7	110,0	111,8	110,0	106,7
Høyere butikkfunksjonærer Higher shop employees	5 532	100,0	86,6	95,2	101,9	102,6	101,5	102,9
Lavere butikkfunksjonærer Shop assistants	4 125	100,0	92,3	106,0	111,3	111,2	110,5	107,3
Lagerfunksjonærer i alt Warehouse employees, total	4 747	100,0	88,0	100,6	106,8	108,7	105,8	103,0
Høyere lagerfunksjonærer Higher warehouse employees	5 617	100,0	89,1	94,3	100,1	103,8	101,1	98,0
Lavere lagerfunksjonærer Warehouse assistants	4 428	100,0	93,3	104,2	107,3	107,1	105,4	104,3

Tabell 16 (forts.). Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i enkelte stillings- og aldersgrupper. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i de enkelte stillingsgrupper = 100 *Average monthly earnings of employees in wholesale and retail trade in certain occupational groups and age groups. Males and females. 1977. Relative figures. The monthly earnings, total, in each occupational group = 100*

Stillingsgruppe	Månedsför- tjeneste i alt	Kr	Aldersgrupper					
			I alt år	20-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år
MENN (forts.) MALES (cont.)								
Transportarbeidere i alt <i>Transport workers, total</i>	4 457	100,0	93,7	102,5	107,1	106,8	104,0	104,2
Salgsfunksjonærer i alt <i>Sales employees, total</i>	6 561	100,0	74,5	90,0	104,4	107,1	104,5	97,4
KVINNER FEMALES								
Kontorfunksjonærer i alt	4 315	100,0	88,8	104,1	108,4	110,5	113,3	111,3
Kontorfunksjonærer med kvalifisert og selvstendig arbeid på eget ansvar	5 524	100,0	89,2	97,2	99,0	101,2	106,1	105,0
Kontorfunksjonærer med kvalifisert arbeid	4 597	100,0	90,9	100,9	103,4	104,8	105,0	103,6
Kontorfunksjonærer med rutinepreget arbeid	3 802	100,0	95,8	106,7	108,8	109,9	112,0	112,0
Butikksfunksjonærer i alt	3 509	100,0	90,0	106,2	110,3	110,8	113,6	114,6
Høyere butikksfunksjonærer	4 689	100,0	90,8	97,4	102,3	100,8	100,1	100,0
Lavere butikksfunksjonærer	3 421	100,0	91,8	107,1	109,5	110,5	113,6	115,1
Lagerfunksjonærer i alt	3 911	100,0	87,3	104,3	108,2	105,1	108,1	107,5

4.4. Bankvirksomhet og forsikringsvirksomhet. Tallet på ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter alder

I bankvirksomhet er en relativt stor andel av de ansatte under 30 år. I 1977 var 34,7 prosent av mennene og 61,9 prosent av kvinnene under denne alderen. De tilsvarende prosenttall for 1971 var henholdsvis 42,9 og 72,1 prosent.

I forsikringsvirksomhet var i 1977 15,1 prosent av mennene og 40,7 prosent av kvinnene under 30 år. De tilsvarende tall for 1971 var henholdsvis 21,1 og 52,6 prosent.

4.4.2. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste etter alder

For ansatte i bankvirksomhet og i forsikringsvirksomhet foreligger det ikke opplysninger om månedsfortjenesten etter alder i de enkelte stillingsgrupper eller stillinger. Tabell 19 viser månedsfortjenesten etter alder for kontorfunksjonærer i forretnings- og sparebanker og for ansatte i forsikringsvirksomhet i 1960, 1971 og 1977.

Tabell 17. Kontorfunksjonærer i forretnings- og sparebanker, etter alder. Menn og kvinner. Prosent
Office employees in commercial and savings banks, by age. Males and females. Per cent

År Year	Ansatte med i stati- stikken Persons covered by the statis- tics	I alt Total	19 år og under years and under	Aldersgrupper Age groups						
				20-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	60 år og over years and over	
MENN MALES										
1960	5 036	100,0	3,7 ¹⁾	11,4	11,2	24,6	16,8	18,2	14,1	
1971	8 463	100,0	4,2	17,3	21,4	20,9	16,8	11,6	7,8	
1977	10 547	100,0	2,0	12,8	19,9	31,4	14,0	13,0	6,9	
KVINNER FEMALES										
1960	1 822	100,0	17,9 ¹⁾	31,3	12,1	14,6	8,4	10,0	5,7	
1971	5 699	100,0	14,1	39,1	18,9	11,1	9,1	5,8	1,9	
1977	7 786	100,0	8,0	34,1	19,8	18,3	9,7	7,5	2,6	

1) 18-19 år.

1) 18-19 years.

Tabell 18. Ansatte i forsikringsvirksomhet etter alder. Menn og kvinner. Prosent *Employees in insurance activity by age. Males and females. Per cent*

År Year	Ansatte med i stati- stikken Persons covered by the statis- tics	I alt Total	19 år og under years and under	Aldersgrupper Age groups						
				20-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	60-69 år years	
MENN MALES										
1960	1 917	100,0	1,7	6,8	10,2	32,7	22,7	16,2	9,7	
1971	2 627	100,0	1,0	6,8	13,3	22,4	25,7	19,4	11,4	
1977	3 146	100,0	0,4	3,7	11,0	31,5	21,8	21,7	9,9	
KVINNER FEMALES										
1960	2 480	100,0	14,5	22,8	14,4	20,7	12,2	12,0	3,4	
1971	3 000	100,0	10,1	25,6	16,9	13,4	17,8	12,7	3,5	
1977	3 037	100,0	4,6	21,9	14,2	19,4	16,5	18,2	5,2	

Tabell 19. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for kontorfunksjonærer i forretnings- og sparebanker og for ansatte i forsikringsvirksomhet, etter alder. Menn og kvinner. Relative tall.
 Gjennomsnittsfortjenesten i de enkelte år = 100 Average monthly earnings of office employees in banking and insurance activity, by age. Males and females. Relative figures. The average earnings in each year = 100

Næringsgruppe Industry group	År Year	Månedsför- tjeneste i alt Monthly earnings, total	Aldersgrupper Age groups						
			I alt Total	20-24 år years	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	
		Kr Kroner							
MENN MALES									
Forretnings- og sparebanker <i>Commercial and savings banks</i>	1960	1 541	100,0	54,6	77,9	96,7	113,0	121,1	132,5
	1971	3 240	100,0	61,8	86,9	107,0	124,9	130,1	127,7
	1977	6 512	100,0	65,0	84,0	104,3	119,9	122,7	123,4
Forsikringsvirksomhet <i>Insurance activity</i>	1960	1 845	100,0	48,2	73,2	98,5	114,7	119,1	112,8
	1971	4 447	100,0	51,0	73,4	97,3	112,2	119,2	108,8
	1977	8 437	100,0	53,6	72,0	95,3	111,5	115,1	113,3
KVINNER FEMALES									
Forretnings- og sparebanker	1960	965	100,0	81,2	105,6	121,9	130,1	137,4	141,9
	1971	2 181	100,0	84,9	110,6	125,2	132,5	133,7	140,8
	1977	4 754	100,0	85,4	103,4	113,9	119,1	121,8	123,1
Forsikringsvirksomhet	1960	1 070	100,0	75,5	99,0	116,5	124,3	134,3	138,1
	1971	2 526	100,0	77,8	100,0	111,4	119,5	125,4	127,6
	1977	5 125	100,0	78,1	95,7	106,1	111,3	117,0	118,4

For menn i forretnings- og sparebanker viser fortjenesten stigning fram til aldersgruppene 50-59 år og 60 år og over. For kvinner er fortjenesten høyest i aldersgruppen 60-69 år i alle tre årene. Særlig for kvinner er forskjellen mellom høyeste og laveste fortjeneste vesentlig mindre i 1977 enn i 1960 og 1971.

I forsikringsvirksomhet var fortjenesten for menn høyest i aldersgruppene 40-49 år og 50-59 år i 1960 og 1971. For kvinner i forsikring viste fortjenesten stigning med alderen fram til eldste gruppe i alle tre årene.

4.5. Kommuner og staten. Tallet på ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter alder

4.5.1. Ansatte etter alder

4.5.1.1. Ansatte i kommunene

I 1977 ble det av spesielle grunner ikke utarbeidd lønnsstatistikk for kommunale tjenestemenn. Fra og med 1971 ble lønnsstatistikken utvidet til å omfatte langt flere grupper av ansatte enn tidligere, og det er derfor vanskelig å foreta sammenlikninger med tidligere år.

Tabell 20. Ansatte i kommunene i enkelte stillingsgrupper, etter alder. Menn og kvinner. 1976.
 Prosent Local government employees in certain occupational groups, by age. Males and females. 1976. Per cent

Stillingsgruppe Occupational group	Ansatte Persons employed	I alt Total	Aldersgrupper Age groups						60 år og over years and over
			19 år og under years and under	20-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	
MENN MALES									
Ansatte i alt Employees, total	36 011	100,0	0,6	4,0	9,9	20,3	20,8	29,3	15,1
Administrative arbeidstakere									
Administrative employees	6 744	100,0	0,3	3,7	11,1	22,8	17,2	29,6	15,3
Tekniske arbeidstakere Technical employees	24 275	100,0	0,7	3,7	9,2	19,5	22,4	29,5	15,0
Arbeidstakere som ikke er administrative eller tekniske Other employees	4 992	100,0	0,9	5,9	12,0	20,3	17,9	27,9	15,1
KVINNER FEMALES									
Ansatte i alt	11 780	100,0	1,3	11,7	14,9	21,1	18,8	22,6	9,6
Administrative arbeidstakere	7 703	100,0	1,3	12,4	15,7	23,0	19,1	21,2	7,3
Tekniske arbeidstakere	374	100,0	2,1	16,3	19,0	14,2	15,8	22,4	10,2
Arbeidstakere som ikke er administrative eller tekniske	3 703	100,0	1,3	9,8	12,8	17,9	18,7	25,5	14,0

Av tabell 20 går det fram at mens det var relativt få mannlige ansatte under 30 år - 14,5 prosent i 1976 - var hele 44,4 prosent 50 år og over. Det tilsvarende tall for kvinner er henholdsvis 27,9 og 32,2 prosent. Det er ingen vesentlig forskjell i aldersstrukturen i stillingsgruppene bortsett fra for kvinnelige tekniske funksjonærer. Av kvinnene i denne stillingsgruppen var 37,4 prosent under 30 år i 1976.

4.5.1.2. Ansatte i staten

Av statens embets- og tjenestemenn var 24,2 prosent av mennene og 35,7 prosent av kvinnene under 30 år i 1977, mens 33,6 prosent av mennene og 28,2 prosent av kvinnene var 50 år og over, se tabell 4. Sammenliknbare tall foreligger for 1976, men ikke for tidligere år.

4.5.2. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste etter alder

I kommunene er også månedsfortjenesten for mannlige kontorfunksjonærer høyest i aldersgruppen 50-59 år.

For enkelte grupper av tekniske arbeidstakere er fortjenesten høyest i aldersgruppen 40-49 år. For kvinner viser fortjenesten stigning med alderen til høyeste aldersgruppe både for kontorfunksjonærer og tekniske arbeidstakere.

Tabell 21. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i kommunene i enkelte stillings- og aldersgrupper. Menn og kvinner. 1976. Relative tall. Gjennomsnittsfortjenesten i de enkelte stillingsgrupper = 100 Average monthly earnings of local government employees in certain occupational groups and age groups. Males and females. 1976. Relative figures. The average earnings in each occupational group = 100

Stillingsgruppe Occupational group	Månedsför- tjeneste i alt Monthly earnings, total	Aldersgrupper Age groups						
		I alt Total	20-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	
MENN MALES	5 580	100,0	75,9	89,7	101,7	103,3	103,8	100,6
Administrative arbeidstakere i alt Adminis- trative employees, total	6 157	100,0	64,2	81,1	99,0	103,7	108,1	106,8
Ledende administrative arbeidstakere Administrative officers, senior grade	7 570	100,0	:	85,7	96,8	100,3	103,1	101,9
Sekreterer mv. Secretaries etc.	5 751	100,0	(80,0)	90,4	97,8	100,4	103,5	105,6
Fullmektiger mv. Head clerks etc.	4 993	100,0	86,2	94,2	99,7	101,4	105,9	105,2
Assisterter mv. Clerks etc.	4 142	100,0	90,4	96,8	103,4	105,0	108,3	111,7
Tekniske arbeidstakere i alt Technical employees, total	5 468	100,0	78,2	92,0	102,3	103,2	102,7	98,6
Ledende tekniske arbeidstakere Technical employees, senior grade	8 430	100,0	:	81,2	93,3	102,3	102,2	106,1
Underordnede ingeniører og arkitekter Technical officers, junior grade	7 006	100,0	-	93,5	99,6	101,2	100,9	102,4
Andre underordnede tekniske arbeidstakere Other technical staff	5 101	100,0	83,2	94,5	101,8	102,4	102,1	100,4
Arbeidstakere som ikke er administrative eller tekniske, i alt Other employees, total	5 346	100,0	81,3	92,2	102,4	106,3	101,8	101,6
KVINNER FEMALES	4 704	100,0	82,8	94,6	102,6	104,3	105,9	105,4
Administrative arbeidstakere i alt	4 687	100,0	81,9	93,4	102,6	103,8	107,8	108,6
Fullmektiger mv.	4 941	100,0	87,7	93,2	99,9	103,2	102,4	103,4
Assisterter mv.	4 162	100,0	90,7	96,9	102,5	103,9	107,4	109,2
Tekniske arbeidstakere i alt	4 947	100,0	82,3	94,4	108,1	101,4	109,0	115,1
Arbeidstakere som ikke er administrative eller tekniske, i alt	4 715	100,0	84,9	97,6	102,8	104,1	102,4	100,9

For statsansatte foreligger fortjenestetall særskilt for menn og kvinner etter alder bare for ansatte i alt. For menn er fortjenesten høyest i aldersgruppen 40-49 år, mens fortjenesten for kvinner stiger til aldersgruppen 60 år og over.

Tabell 22. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i staten i ulike aldersgrupper. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Gjennomsnittsfortjenesten i alt = 100 Average monthly earnings of Central government employees in certain age groups. Males and females. 1977. Relative figures. The average earnings, total = 100

	Månedsför- tjeneste i alt Monthly earnings, total	Aldersgrupper Age groups						60 år og over years and over
		I alt Total	18-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	
Menn i alt Males, total	6 674	100,0	71,9	88,1	103,3	108,3	107,4	107,8
Kvinner i alt Females, total	5 275	100,0	81,4	96,1	106,8	106,7	108,2	108,8

5. TALLET PÅ ANSATTE OG GJENNOMSNITTSFORTJENESTE, ETTER BEDRIFTENS GEOGRAFISKE BELIGGENHET OG STØRRELSE

I lønnsstatistikken er det for de fleste lønnstakergrupper beregnet fortjenestetall særskilt for Oslo og landet ellers. For enkelte lønnstakergrupper foreligger også opplysninger om fortjenestenivået i de forskjellige handelsfelt eller etter annen geografisk inndeling. I all lønnsstatistikk er Oslo skilt ut fra Østre handelsfelt. For enkelte lønnstakergrupper har vi i de seinere år utarbeidd statistikk etter fylke.

Tabell 23 viser fordelingen av ansatte på Oslo og landet ellers i 1965 - 1977 i enkelte næringsgrupper.

Tabell 23. Lønnstakere med arbeidssted i Oslo og landet ellers i enkelte næringsgrupper. Menn og kvinner. Prosent *Workers with place of work in Oslo and the rest of the country in certain industry groups. Males and females. Per cent*

Næringsgruppe Industry group	År Year	Hele landet The whole country	Menn	Males	Landet ellers The rest of the country	Kvinner			Females
			I alt Total	Oslo		Hele landet	I alt	Oslo	Landet ellers
Industri <i>Manufacturing</i> Voksne arbeidere <i>Adult workers</i>	1965	175 880	100,0	16,1	83,9	38 020	100,0	21,3	78,7
	1971	182 291	100,0	12,7	87,3	36 805	100,0	16,5	83,5
	1977	182 942	100,0	10,5	89,5	42 013	100,0	10,8	89,2
Funksjonærer <i>Employees</i>	1965	41 065	100,0	39,4	60,6	12 732	100,0	45,2	54,8
	1971	54 404	100,0	34,0	66,0	15 348	100,0	38,1	61,9
	1977	62 880	100,0	30,3	69,7	16 610	100,0	34,1	65,9
Varehandel <i>Wholesale and retail trade</i>	1967	46 172	100,0	34,9	65,1	37 330	100,0	27,8	72,2
	1971	49 972	100,0	34,6	65,4	36 584	100,0	27,5	72,5
	1977	54 870	100,0	33,3	66,7	32 636	100,0	27,8	72,2
Forretnings- og sparebanker <i>Commercial and savings banks</i>	1965	6 610	100,0	39,1	60,9	3 434	100,0	34,4	65,6
	1971	8 463	100,0	38,9	61,1	5 699	100,0	32,8	67,2
	1977	10 547	100,0	34,4	65,6	7 786	100,0	27,4	72,6
Forsikringsvirksomhet <i>Insurance activity</i>	1965	2 266	100,0	68,9	31,1	2 827	100,0	71,0	29,0
	1971	2 627	100,0	68,8	31,2	3 000	100,0	70,9	29,1
	1977	3 146	100,0	59,6	40,4	3 037	100,0	63,0	37,0

Den relative andel av ansatte i Oslo viser både for menn og kvinner nedgang fra 1965 til 1971 og ytterligere nedgang fra 1971 til 1977. I 1965 arbeidet 16,1 prosent av de mannlige industriarbeidere i Oslo, i 1977 var prosentdelen 10,5. For kvinnelige industriarbeidere har nedgangen vært enda sterkere, fra 21,3 prosent i 1965 til 10,8 prosent i 1977.

For funksjonærgruppene har nedgangen vært svakere. Et unntak er kvinnelige funksjonærer i varehandel. I denne gruppen ligger andelen av ansatte i Oslo på omlag samme relative nivå i 1965, 1971 og 1977.

Fortjenesten var i alle næringsgrupper høyere i Oslo enn i landet ellers (tabell 24). Både for menn og kvinner var lønnsforskjellen størst i varehandel. I 1977 var fortjenesten for menn i denne gruppen 23,3 prosent høyere i Oslo enn i landet ellers. For kvinner var det tilsvarende tall 21,0 prosent. I industri, bankvirksomhet og forsikringsvirksomhet lå forskjellen i fortjenestenivået i Oslo og landet ellers i 1977 for menn på mellom 8,4 og 11,8 prosent, og for kvinner på mellom 9,2 og 12,3 prosent. I alle næringsgrupper i tabellen er forskjellen i fortjenesten i Oslo og landet ellers, unntatt for mannlige industriarbeidere og funksjonærer, mindre i 1977 enn i 1965 og 1971.

Det utarbeides fortjenestetall etter bedriftens størrelse. For arbeidere i bergverksdrift og industri og for ansatte i varehandel er sysselsettingen ifølge Statistisk Sentralbyrås bedrifts- og foretaksregister nyttet som mål for bedriftens størrelse. Sysselsettingen er definert som den gjennomsnittlige sysselsettingen pr. år i bedriften (inkl. eiere, familiearbeidskraft og deltidsansatte).

For ansatte i bank- og forsikringsvirksomhet og for funksjonærer ved medlemsbedrifter i Norsk Arbeidsgiverforening er bedriftens størrelse målt i antall ansatte funksjonærer.

Fortjenestetallene etter bedriftens størrelse er som regel kombinert med fortjenestetall etter landsdel. Det er ikke gitt noen samlet oversikt over fortjenesten etter bedriftens størrelse, men kommentarer og tabeller er tatt inn i de følgende avsnitt om de enkelte næringsgrupper.

Tabell 24. Gjennomsnittsfortjenesten i Oslo og landet ellers i enkelte næringsgrupper. Menn og kvinner. Relative tall. Fortjenesten i alt i hele landet = 100 *Average earnings in Oslo and in the rest of the country in certain industry groups. Males and females. Relative figures. The earnings, total, in the whole country = 100*

Næringsgruppe Industry group	År Year	Tids- enhet Time unit	Menn Males				Kvinner Females			
			Fortjeneste Earnings		Fortjeneste		Kvinner Females			
			I alt Total	Hele landet The whole country	Landet ellers The rest of the country	I alt	Hele landet	Oslo	Landet ellers	
			Kr Kroner			Kr				
Industri Manufacturing	1965		9,03	100,0	110,7	98,0	6,36	100,0	111,3	97,0
Voksne arbeidere <i>Adult workers</i>	1971	Time Hours	15,43	100,0	108,9	98,7	11,59	100,0	107,0	98,5
	1977		33,95	100,0	110,4	98,8	27,31	100,0	108,2	99,0
Funksjonærer Employees	1965		2 296	100,0	105,7	96,3	1 332	100,0	108,9	92,7
	1971	Måned Month	3 619	100,0	106,2	96,8	2 195	100,0	109,7	94,0
	1977		7 469	100,0	107,1	96,9	4 754	100,0	107,7	96,0
Varehandel Wholesale and <i>retail trade</i>	1967		1 915	100,0	118,7	90,0	1 226	100,0	122,6	91,3
	1971	Måned	2 659	100,0	117,9	90,6	1 752	100,0	121,9	91,8
	1977		5 321	100,0	114,4	92,8	3 787	100,0	114,3	94,5
Forretnings- og spare- banker Commercial and <i>savings banks</i>	1965		2 124	100,0	110,4	93,3	1 350	100,0	113,3	93,0
	1971	"	3 240	100,0	107,4	95,3	2 181	100,0	111,6	94,4
	1977		6 512	100,0	105,5	97,1	4 754	100,0	108,4	96,8
Forsikringsvirksomhet <i>Insurance activity</i>	1965		2 776	100,0	103,1	93,2	1 495	100,0	103,0	92,6
	1971	"	4 507	100,0	102,7	94,2	2 536	100,0	102,7	93,5
	1977		8 437	100,0	103,2	95,2	5 125	100,0	103,2	94,5

5.1. Bergverksdrift og industri. Tallet på arbeidere og gjennomsnittlig timefortjeneste, etter bedriftens geografiske beliggenhet og størrelse

5.1.1. Arbeidere etter handelsfelt

I lønnstellingene er arbeidere og gjennomsnittlig timefortjeneste gruppert etter handelsområde. For hele landet økte tallet på voksne menn fra 1965 til 1971 med 6 411 og fra 1971 til 1977 med 651. Fra 1965 til 1971 var det i Oslo en nedgang i tallet på voksne mannlige arbeidere på 17,8 prosent, og ytterligere nedgang fra 1971 til 1977 på 17,0 prosent. Fra 1971 til 1977 har tallet på voksne mannlige arbeidere steget med 13,8 prosent i Midtre handelsfelt og med 16,5 prosent i Nordre handelsfelt. I 1977 omfatter lønnstellingen 5 208 flere voksne kvinner enn i 1971. I Oslo har tallet på voksne kvinner gått ned med 25,5 prosent fra 1971 til 1977, mens det var stigning i handelsfeltene utenom Oslo.

Tabell 25. Arbeidere og formenn i bergverksdrift og industri, etter handelsfelt. Menn og kvinner
 Workers and foremen in mining and manufacturing, by trade regions. Males and females

	År Year	Hele landet The whole country	Oslo	Østre handels-felt Eastern region	Vestre handels-felt Western region	Midtre handels-felt Central region	Nordre handels-felt Northern region
Arbeidere og formenn i alt <i>Workers and foremen, total</i>	1965	237 674	40 788	108 284	52 975	25 877	9 750
	1971	240 016	32 494	110 246	57 067	29 377	10 832
	1977	241 147	25 609	111 292	56 692	34 255	13 299
Voksne arbeidere <i>Adult workers</i>							
Menn <i>Males</i>	1965	175 880	28 251	84 068	36 205	19 946	7 410
	1971	182 291	23 233	86 223	41 119	23 632	8 084
	1977	182 942	19 295	85 520	41 822	26 887	9 418
Kvinner <i>Females</i>	1965	38 020	8 079	13 893	10 971	3 677	1 400
	1971	36 805	6 085	15 183	10 214	3 547	1 776
	1977	42 013	4 535	18 887	10 488	5 343	2 760
Formenn <i>Foremen</i>							
Menn	1965	6 113	1 023	2 445	1 579	719	347
	1971	5 757	879	2 345	1 510	689	334
	1977	5 988	745	2 434	1 457	919	433
Kvinner	1965	449	88	162	159	28	12
	1971	422	67	168	125	43	19
	1977	348	32	183	94	28	11
Unge arbeidere, lærlinger <i>Young workers, apprentices</i>							
Menn	1965	14 240	2 953	6 399	3 236	1 230	422
	1971	10 868	1 637	4 652	2 961	1 048	370
	1977	7 991	853	3 548	2 227	857	506
Kvinner	1965	2 972	394	1 317	825	277	159
	1971	3 873	393	1 675	1 138	418	249
	1977	1 865	149	720	604	221	171

Tabell 26. Arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder, etter handelsfelt. Menn og kvinner. 1977. Prosent
 Workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups, by trade regions. Males and females. 1977. Per cent

Tariffområde Collective agreement group	Hele landet The whole country	I alt Total	Oslo	Østre handels-felt Eastern region	Vestre handels-felt Western region	Midtre handels-felt Central region	Nordre handels-felt Northern region
VOKSNE MENN ADULT MALES	182 942	100,0	10,5	46,8	22,9	14,7	5,1
Slakterier, pølsemakerier <i>Slaughtering and preparation of meat .....</i>	3 670	100,0	8,5	33,8	30,2	18,9	8,6
Fiskeindustri <i>Quickfreezing and other processing of fish .....</i>	3 144	100,0	0,5	0,7	10,7	20,7	67,4
Sagbruk og høvlerier <i>Sawmills and planning mills .....</i>	6 705	100,0	0,7	75,4	3,3	20,0	0,6
Bygningssnekkerier <i>Manufacture of wooden fixtures .....</i>	3 927	100,0	2,9	51,1	27,8	13,0	5,2
Møbelfabrikker <i>Manufacture of furniture .....</i>	4 033	100,0	0,9	31,6	53,1	14,3	0,1
Treforedlingsindustri <i>Manufacture of pulp and paper .....</i>	10 180	100,0	-	87,6	1,7	10,7	-
Grafisk industri <i>Printing, publishing and allied industries .....</i>	6 464	100,0	44,4	23,5	20,4	8,9	2,8
Elektrokjemisk industri <i>Electro-chemical industries .....</i>	13 571	100,0	-	43,0	36,3	15,8	4,9
Plastfabrikker <i>Manufacture of plastic products .....</i>	3 148	100,0	3,2	59,5	15,7	17,5	4,1
Metallindustri i alt <i>Metal manufacturing, total .....</i>	86 338	100,0	13,8	43,3	25,2	14,5	3,2
Malmgruber og industri ikke nevnt ovenfor <i>Manufacturing not elsewhere mentioned .....</i>	41 762	100,0	9,2	48,8	19,8	15,0	7,2

Tabell 26 (forts.). Arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder, etter handelsfelt. Menn og kvinner. 1977. Prosent *Workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups, by trade regions. Males and females. 1977.*
Per cent

Tariffområde	Hele landet	I alt	Oslo	Østre handelsfelt	Vestre handelsfelt	Midtre handelsfelt	Nordre handelsfelt
VOKSNE KVINNER ADULT FEMALES	42 013	100,0	10,8	45,0	24,9	12,7	6,6
Slakterier, pølsemakerier	1 980	100,0	6,8	42,3	27,5	14,3	9,1
Hermetikkfabrikker	1 581	100,0	0,1	16,6	68,9	11,4	3,0
Fiskeindustri	3 029	100,0	-	0,6	9,8	25,4	64,2
Sjokolade- og dropsfabrikker <i>Manufacture of cocoa, chocolate etc.</i> ..	1 335	100,0	67,5	4,7	1,9	25,9	-
Tekstilfabrikker <i>Manufacture of textiles</i>	4 870	100,0	0,6	38,6	47,5	11,3	2,0
Konfeksjonsfabrikker <i>Manufacture of wearing apparel</i>	5 069	100,0	5,0	44,3	32,7	17,1	0,9
Møbelfabrikker	1 042	100,0	-	21,2	61,5	17,0	0,3
Treforedlingsindustri	1 169	100,0	-	89,5	3,3	7,2	-
Grafisk industri	1 748	100,0	41,0	26,8	20,9	8,5	2,8
Plastfabrikker	1 033	100,0	7,2	62,0	8,8	20,2	1,8
Metallindustri i alt	7 928	100,0	12,2	62,2	15,0	9,7	0,9
Industri ikke nevnt ovenfor	11 229	100,0	13,0	55,9	19,9	8,5	2,7

I 1977 var 47,2 prosent av de mannlige arbeiderne i alt sysselsatt i metallindustrien. I Oslo var 61,8 prosent av mennene i metallindustrien og 14,9 prosent i grafisk industri. I østre handelsfelt var 43,7 prosent av arbeiderne i metallindustrien, 10,4 prosent i treforedlingsindustrien og 5,9 prosent i sagbruk og høvlerier. I vestre handelsfelt utgjorde metallarbeiderne 52,0 prosent, mens elektrokjemisk industri sysselsatte 11,8 prosent. I midtre og nordre handelsfelt sysselsatte metallindustrien henholdsvis 46,5 og 29,3 prosent av de mannlige arbeiderne. I nordre handelsfelt arbeidet 22,5 prosent av mennene i fiskeindustri. Det var ellers ingen tariffgrupper i midtre og nordre handelsfelt som sysselsatte flere enn 10 prosent av mennene.

I Oslo var også de kvinnelige arbeiderne sterkest representert i metallindustrien med 21,4 prosent. Videre var 19,9 prosent i sjokolade- og dropsfabrikkene og 15,8 prosent i grafisk industri. I østre handelsfelt sysselsatte metallindustrien 26,1 prosent og konfeksjonsfabrikkene 11,9 prosent av de ansatte. I vestre handelsfelt var 22,0 prosent av de sysselsatte ved tekstilfabrikkene, 15,8 prosent ved konfeksjonsfabrikkene og 11,3 prosent i metallindustrien. I midtre handelsfelt arbeidde 16,2 prosent av kvinnene ved konfeksjonsfabrikkene, 14,4 prosent i metallindustri og 14,4 prosent i fiskeindustri. I nordre handelsfelt arbeidde 70,5 prosent av kvinnene i fiskeindustrien.

5.1.2. Gjennomsnittlig timefortjeneste etter handelsfelt

Tabell 27 viser timefortjenesten for menn og kvinner i de enkelte handelsfelt med timefortjenesten i hele landet lik 100. Den relative betydning av de ulike tariffområder virker inn på gjennomsnittsfortjenesten i de enkelte handelsfelt. Innen de fleste tariffområder var imidlertid også fortjenesten høyere i Oslo enn i landet ellers.

Tabell 27. Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri i handelsfelt. Menn og kvinner. Relative tall. Timefortjenesten i hele landet = 100 *Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing in trade regions. Males and females. Relative figures. The earnings, total, in the whole country = 100*

År Year	Arbeidere Workers	I alt Total	Hele landet The whole country	Oslo	Timefortjeneste Hourly earnings						
					Osto- fjord- området by Oslo- fjord	Østre handels- felt Eastern region	Søndre handels- felt Southern region	Vestre handels- felt Western region	Midtre handels- felt Central region	Nordre handels- felt Northern region	
		Kr Kroner									
VOKSNE MENN <i>ADULT MALES</i>											
1957	170 761	5,25	100,0	109,7	102,1	98,1	97,5	94,5	95,8	96,8	
1960	169 958	6,28	100,0	111,1	102,4	96,3	97,9	94,9	94,4	92,7	
1965	175 880	9,03	100,0	110,7	100,0	99,1		95,6	95,0	96,7	
1971	182 291	15,43	100,0	108,9	100,6			97,3	95,4	95,7	
1977	182 942	33,95	100,0	110,4		99,4		99,6	96,2	96,2	
VOKSNE KVINNER <i>ADULT FEMALES</i>											
1957	44 338	3,54	100,0	109,6	103,1	99,2	94,4	94,1	92,9	99,2	
1960	41 091	4,24	100,0	113,9	102,1	97,9	92,7	92,7	92,9	100,0	
1965	38 020	6,36	100,0	111,3	99,7	92,6		94,0	95,1	104,4	
1971	36 805	11,59	100,0	107,0	101,0			94,4	96,4	106,2	
1977	42 013	27,31	100,0	108,2	101,1			95,6	96,0	102,1	

Tabell 28. Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder i handelsfelt. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Timefortjenesten i hele landet i den enkelte tariffgruppe = 100 *Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups in trade regions. Males and females. 1977. Relative figures. The average earnings in each collective agreement group = 100*

Tariffområde Collective agreement group	Arbeidere Workers	I alt Total	Hele landet The whole country	Oslo	Timefortjeneste Hourly earnings						
					Østre handels- felt Eastern region	Vestre handels- felt Western region	Midtre handels- felt Central region	Nordre handels- felt Northern region			
		Kr Kroner									
VOKSNE MENN ADULT MALES	182 942	33,95	100,0	110,4	99,4		99,6	96,2	96,2		
Kjøttindustri Slaughtering and preparation of meat	3 670	31,52	100,0	104,6	99,5	102,0	98,0	94,9			
Hermetikkfabrikker Canning factories	659	30,64	100,0	:	121,0	88,5	81,2	:			
Fiskeindustri Quick-freezing and other processing of fish	3 144	29,82	100,0	:	:	95,2	94,9	102,5			
Bakerier og konditorier Manufacture of perishable bakery products	1 821	29,44	100,0	101,9	100,3	101,2	96,3	95,3			
Bryggerier og mineralvann-fabrikker Beverage industries	2 450	32,76	100,0	103,2	97,3	102,7	96,0	92,0			
Tekstilfabrikker Manufacture of textiles	2 564	29,91	100,0	:	100,5	101,2	98,1	:			
Konfeksjonsfabrikker Manufacture of wearing apparel ..	692	28,00	100,0	102,3	101,6	102,5	93,7	:			
Trelastbruk Sawmills and planing mills	6 705	29,47	100,0	:	100,8	97,0	97,0	96,9			
Bygnings- og innrednings-snekkerier Manufacture of wooden fixtures	3 927	30,72	100,0	108,4	101,0	100,8	93,9	95,2			

Tabell 28 (forts.). Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder i handelsfelt. Menn og kvinner. 1977. Relative tall.
 Timefortjeneste i hele landet i den enkelte tariffgruppe = 100 *Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups in trade regions. Males and females. 1977. Relative figures. The average earnings in each collective agreement group = 100*

Tariffområde	Arbeidere	Timefortjeneste							
		I alt	Hele landet	Oslo	Østre handels-felt	Vestre handels-felt	Midtre handels-felt	Nordre handels-felt	
		Kr							
VOKSNE MENN (forts.)									
<i>ADULT MALES (cont.)</i>									
Trehusfabrikker	Prefabrication of wooden houses	2 736	32,60	100,0	:	100,0	105,3	97,5	99,2
Møbelfabrikker	Manufacture of furniture	4 033	30,02	100,0	105,8	98,5	101,7	96,5	:
Papir- og pappvareindustri	Manufacture of paper and paperboard products	1 426	32,75	100,0	95,1	102,1	92,9	:	:
Grafisk industri	Printing, publishing and allied industries	6 464	40,57	100,0	108,0	94,1	92,6	93,1	97,7
Plastfabrikker	Manufacture of plastic products	3 148	31,08	100,0	96,5	102,8	98,6	94,0	92,9
Betongvarefabrikker	Manufacture of cement products	2 803	33,98	100,0	97,0	99,4	104,7	94,6	92,4
Metallindustri i alt	Metal manufacturing, total	86 338	34,91	100,0	108,5	99,7	99,0	96,2	92,8
Metallvarefabrikker	Manufacture of metal products ..	10 739	33,26	100,0	107,0	99,5	98,9	96,7	96,1
Støperier	Iron, steel and non-ferrous metal foundries	2 931	35,90	100,0	113,9	100,2	95,1	87,2	:
Mekaniske verksteder	Manufacture of machinery except electrical machinery	19 100	35,03	100,0	110,0	99,0	97,9	97,4	94,8
Stålskipsbyggerier	Building and repairing of steel ships	24 706	35,36	100,0	112,2	102,4	99,9	91,7	90,9
Elektroteknisk industri	Manufacture of electrical products except radio, wires and cables	6 896	35,25	100,0	109,7	97,5	96,0	94,0	:
Bilverksteder	Repair of motor vehicles	7 664	32,48	100,0	106,7	100,3	98,4	96,6	96,6
VOKSNE KVINNER ADULT FEMALES		42 013	27,31	100,0	108,2	101,1	95,6	96,0	102,1
Kjøttindustri	.....	1 980	26,47	100,0	101,6	98,7	100,3	101,2	102,2
Hermetikkfabrikker	.....	1 581	24,23	100,0	:	122,6	95,0	90,3	:
Fiskeindustri	.....	3 029	26,79	100,0	:	:	93,2	93,6	104,1
Tekstilfabrikker	.....	4 870	25,37	100,0	:	100,0	99,5	101,8	:
Konfeksjonsfabrikker	.....	5 069	24,23	100,0	95,2	101,4	99,1	99,9	:
Papir- og pappvareindustri	..	886	27,46	100,0	93,4	103,6	91,8	:	:
Grafisk industri	.....	1 748	31,51	100,0	106,4	98,4	90,8	94,6	102,6
Plastfabrikker	.....	1 033	26,86	100,0	93,7	101,2	100,7	98,0	:
Metallindustri i alt	.....	7 928	30,65	100,0	109,2	99,0	99,4	95,8	95,6
Metallvarefabrikker	.....	2 283	29,19	100,0	105,6	99,0	101,5	99,5	:

For voksne menn lå fortjenesten i Oslo i 1977 10,4 prosent høyere enn gjennomsnittsfortjenesten for hele landet. Dette skyldes bl.a. at metallindustri og grafisk industri, som begge har et relativt høyt lønnsnivå, er sterkt representert i Oslo. I metallindustrien var timefortjenesten for menn i Oslo 8,5 prosent høyere enn i hele landet, i grafisk industri var forskjellen 8,0 prosent (tabell 28). For kvinner var i 1977 fortjenesten i Oslo 8,2 prosent høyere enn i hele landet. Også for kvinner skyldes noe av forskjellen at høytlønte tariffgrupper er sterkt representert. I metallindustrien lå fortjenesten i Oslo 9,2 prosent høyere enn i hele landet, i grafisk industri 6,4 prosent. Også i nordre handelsfelt, hvor fiskeindustrien er sterkt representert, ligger fortjenesten for kvinner høyere enn gjennomsnittet for hele landet.

5.1.3. Gjennomsnittlig timefortjeneste etter handelsfelt og bedriftens sysselsetting

For både mannlige og kvinnelige arbeidere viser timefortjenesten stigning med bedriftens størrelse målt etter antall sysselsatte. I hele landet var fortjenesten i 1977 for voksne menn i bedrifter med 500 og flere sysselsatte 17,7 prosent høyere enn fortjenesten i bedrifter med 1-9 sysselsatte. For kvinner var det tilsvarende tall 27,1 prosent.

Tabell 29. Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri, i handelsfelt og i grupper for bedriftens sysselsetting. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Timefortjenesten i alt i de enkelte handelsfelt = 100 Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing, in trade regions and in groups according to the size of the establishment. Males and females. 1977. Relative figures. The average hourly earnings in each region = 100

Bedriftens sysselsetting Size of establishments	Hele landet The whole country	Oslo	Østre handelsfelt Eastern region	Vestre handelsfelt Western region	Midtre handelsfelt Central region	Nordre handelsfelt Northern region
VOKSNE MENN ADULT MALES	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I bedrifter med 1- 9 sysselsatte Establishments with Persons employed ...	90,8	91,5	91,3	90,9	90,1	91,4
10- 19 "	92,8	95,0	93,6	92,7	90,6	90,9
20- 49 "	94,6	92,9	94,7	95,9	94,5	96,1
50- 99 "	97,1	97,3	96,9	98,1	97,1	98,3
100-199 "	99,7	99,8	100,7	97,7	100,2	101,2
200-499 "	103,6	104,6	102,6	103,1	102,4	99,6
500 og over and over	106,9	103,9	105,6	106,9	111,7	116,3
VOKSNE KVINNER ADULT FEMALES	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I bedrifter med 1- 9 sysselsatte	90,8	89,4	88,6	93,2	91,9	93,9
10- 19 "	90,5	89,7	88,8	93,8	91,0	89,7
20- 49 "	93,2	91,0	92,4	94,8	95,5	97,1
50- 99 "	97,3	100,1	96,5	97,9	100,1	99,7
100-199 "	100,4	101,2	100,5	100,4	100,7	102,3
200-499 "	105,1	101,9	107,9	103,9	108,3	93,1
500 og over	115,4	108,0	113,0	125,0	111,6	121,1

5.2. Funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter. Tallet på funksjonærer og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter bedriftens geografiske beliggenhet og størrelse

For funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter foreligger opplysninger om månedsfortjenesten etter stillingsgruppe og distrikt.

For alle hovedgrupper av funksjonærer lå lønnsnivået høyere i Oslo enn i de øvrige distrikter (tabell 30). Fra 1965 til 1977 har forskjellen vært om lag uendret.

Tabell 31 viser månedsfortjenesten i enkelte stillingsgrupper i Oslo og landet ellers, etter bedriftens størrelse pr. 1. september 1977. Både i Oslo og i landet ellers steg månedsfortjenesten med bedriftsstørrelsen, men det ser ut til at forskjellen i lønnsnivået i små og store bedrifter er mindre i Oslo enn i landet ellers.

Tabell 30. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter i enkelte stillingsgrupper, etter distrikt. Menn og kvinner. Relative tall.
Månedsfortjenesten i Oslo i de enkelte år og stillingsgrupper = 100 Average monthly earnings of employees in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation in certain occupational groups, by districts. Males and females. Relative figures. The average monthly earnings in each district = 100

Distrikt District	Menn Males												Kvinner Females		
	Tekniske funksjonærer Technical employees			Arbeidsledere Supervisors			Kontorfunksjonærer Office employees			Kontorfunksjonærer					
	1965	1971	1977	1965	1971	1977	1965	1971	1977	1965	1971	1977	1965	1971	1977
Oslo	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Østfold	93	93	89	91	91	93	95	93	90	88	86	88	86	86	88
Akershus	:	94	90	:	95	97	:	90	92	:	96	99	96	99	99
Hedmark, Oppland ...	89	86	84	88	87	87	83	82	83	84	83	86	83	86	86
Buskerud, Vestfold, Telemark	:	97	93	:	92	93	:	95	93	:	86	91	86	91	91
Aust-Agder, Vest- Agder	:	96	92	:	92	94	:	92	88	:	86	87	86	87	87
Rogaland	:	90	90	:	92	97	:	91	91	:	84	90	84	90	90
Vestenfjeldskel ¹⁾	88	90	87	92	92	92	90	90	85	85	86	86	86	86	86
Nordenfjeldskel ²⁾	89	88	87	88	87	89	86	84	83	83	82	85	82	85	85
Nord-Norge ³⁾	96	92	87	91	87	89	82	80	78	82	83	85	82	83	85

1) Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane. 2) Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag. 3) Nordland, Troms og Finnmark.

Tabell 31. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter i enkelte stillingsgrupper og i grupper for bedriftens størrelse. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i de enkelte stillingsgrupper = 100 Average monthly earnings in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation in certain occupational groups and in groups according to the size of the establishment. Males and females. 1977. Relative figures. The monthly earnings in each occupational group = 100

Bedriftens størrelse og stillingsgruppe Size of establishment and occupational group		Månedsfortjeneste Monthly earnings		
		Hele landet The whole country	Landet ellers Rest of the country	
MENN MALES				
Tekniske funksjonærer Technical employees				
I bedrifter med Establishments with				
1- 9 funksjonærer Persons employed		92,4	98,4	
10-24 "		93,5	95,1	
25-49 "		95,5	98,1	
50-99 "		99,1	96,7	
100 og flere funksjonærer and more persons employed		102,0	100,8	
Arbeidsledere Supervisors		100,0	100,0	
I bedrifter med				
1- 9 funksjonærer		93,9	94,5	
10-24 "		95,8	96,2	
25-49 "		96,3	90,7	
50-99 "		98,8	96,7	
100 og flere funksjonærer		104,7	103,4	
Kontorfunksjonærer Office employees		100,0	100,0	
I bedrifter med				
1- 9 funksjonærer		89,4	91,4	
10-24 "		92,1	97,3	
25-49 "		95,2	93,7	
50-99 "		98,9	95,7	
100 og flere funksjonærer		105,5	102,1	

Tabell 31 (forts.). Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for funksjonærer i Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter i enkelte stillingsgrupper og i grupper for bedriftens størrelse. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i de enkelte stillingsgrupper = 100. Average monthly earnings in establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation in certain occupational groups and in groups according to the size of the establishment. Males and females. 1977. Relative figures. The monthly earnings in each occupational group = 100.

Bedriftens størrelse og stillingsgruppe	Månedsfortjeneste		
	Helt landet	Oslo	Landet ellers
MENN (forts.) MALES (cont.)			
Lagerfunksjonærer <i>Warehouse employees</i>	100,0	100,0	100,0
I bedrifter med			
1- 9 funksjonærer	93,3	96,8	93,9
10-24 "	94,4	96,3	94,9
25-49 "	96,9	95,3	98,0
50-99 "	100,9	96,6	103,1
100 og flere funksjonærer	106,1	102,5	108,4
KVINNER FEMALES			
Kontorfunksjonærer	100,0	100,0	100,0
I bedrifter med			
1- 9 funksjonærer	93,9	99,1	95,7
10-24 "	94,0	96,5	96,0
25-49 "	96,2	93,7	98,9
50-99 "	98,5	98,2	99,5
100 og flere funksjonærer	105,2	101,9	104,8

5.3. Varehandel. Tallet på ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste, etter handelsfelt og bedriftens størrelse

5.3.1. Ansatte etter handelsfelt

I varehandel arbeidet i 1977 33,2 prosent av mennene og 27,8 prosent av kvinnene i Oslo. Fra 1967 til 1977 har det relative antall menn og kvinner gått noe ned i Oslo, mens det har vært en økning i østre handelsfelt. I de øvrige handelsfelt har den relative andel holdt seg om lag uendret i dette tidsrom.

Tabell 32. Ansatte i varehandel i enkelte stillingsgrupper, etter handelsfelt. Menn og kvinner. Prosent *Employees in wholesale and retail trade in certain occupational groups, by trade regions. Males and females. Per cent*

Stillingsgruppe Occupational group	År Year	Ansatte <i>Persons employed</i>						
		Ansatte i alt Emp- loyees, total	I alt Total	Ostre handels- felt Eastern region	Vestre handels- felt Western region	Midtre handels- felt Central region	Nordre handels- felt Northern region	
MENN MALES	1967	46 172	100,0	34,9	27,3	18,0	12,9	6,9
	1971	49 972	100,0	34,6	28,0	18,2	12,6	6,6
	1977	54 870	100,0	33,2	30,2	15,6	13,8	7,2
Kontorfunksjonærer <i>Office employees</i>	1967	7 866	100,0	49,0	19,4	15,0	10,4	6,2
	1971	8 558	100,0	49,1	19,2	16,3	10,1	5,3
	1977	9 225	100,0	46,6	22,3	14,4	11,1	5,6
Butikkfunksjonærer <i>Shop employees</i>	1967	13 879	100,0	18,1	38,5	17,7	16,3	9,4
	1971	15 234	100,0	16,9	39,3	18,9	15,7	9,2
	1977	15 186	100,0	16,7	38,5	16,7	17,4	10,7
Lagerfunksjonærer <i>Warehouse employees</i>	1967	7 209	100,0	43,2	20,3	18,8	12,2	5,5
	1971	7 778	100,0	41,3	22,2	18,2	12,8	5,5
	1977	9 263	100,0	36,8	26,7	16,0	14,2	6,3

Tabell 32 (forts.). Ansatte i varehandel i enkelte stillingsgrupper etter handelsfelt. Menn og kvinner. Prosent *Employees in wholesale and retail trade in certain occupational groups, by trade region. Males and females. Per cent*

Stillingsgruppe	År	Ansatte						
		Ansatt i alt	I alt	Østre Oslo handels- felt	Vestre handels- felt	Midtre handels- felt	Nordre handels- felt	
MENN (forts.) MALES (cont.)								
Transportarbeidere	1967	8 446	100,0	29,9	27,1	23,6	13,1	6,3
Transport workers	1971	7 928	100,0	28,9	27,8	24,0	13,3	6,0
	1977	7 820	100,0	24,6	32,2	20,9	15,6	6,7
Salgsfunksjonærer	1967	6 382	100,0	56,1	17,8	14,0	8,8	3,3
Sales employees	1971	6 588	100,0	53,4	20,8	13,9	8,9	3,0
	1977	8 484	100,0	48,7	27,0	11,7	8,9	3,7
KVINNER FEMALES	1967	37 330	100,0	27,8	32,7	19,4	12,9	7,2
	1971	36 584	100,0	27,5	32,7	20,3	12,3	7,2
	1977	32 636	100,0	27,8	32,3	17,1	14,4	8,4
Kontorfunksjonærer	1967	9 567	100,0	50,3	19,7	16,0	9,6	4,4
	1971	9 907	100,0	50,2	21,3	15,6	9,0	3,9
	1977	9 676	100,0	47,2	23,8	13,4	10,5	5,1
Butikkfunksjonærer	1967	26 260	100,0	18,8	38,3	20,6	14,0	8,3
	1971	25 202	100,0	17,6	38,0	22,2	13,6	8,6
	1977	21 381	100,0	18,0	36,6	18,8	16,4	10,2

5.3.2. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste etter handelsfelt

I alle stillingsgrupper lå månedsfortjenesten i Oslo vesentlig høyere enn i resten av landet, men forskjellen er for alle stillingsgrupper noe mindre i 1977 enn i 1971 og 1967.

Tabell 33. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i enkelte stillingsgrupper i handelsfelt. Menn og kvinner. Relative tall. Månedsfortjenesten i hele landet i de enkelte stillingsgrupper = 100 *Average monthly earnings of employees in wholesale and retail trade in certain occupational groups, in trade regions. Males and females. Relative figures. The monthly earnings in the whole country in each occupational group = 100*

Stillingsgruppe Occupational group	År Year	Månedsfortjeneste Monthly earnings						
		I alt Total	Hele landet The whole country	Oslo	Østre handels- felt Eastern region	Vestre handels- felt Western region	Midtre handels- felt Central region	
		Kr Kroner						
MENN MALES								
Kontorfunksjonærer <i>Office employees</i>	1967	2 445	100,0	110,9	92,2	90,1	87,8	82,8
	1971	3 346	100,0	109,9	94,1	91,1	87,0	81,7
	1977	6 503	100,0	108,9	95,9	93,0	87,5	84,9
Butikkfunksjonærer <i>Shop employees</i>	1967	1 679	100,0	115,6	98,2	98,6	92,9	92,6
	1971	2 320	100,0	115,0	98,4	99,1	94,6	90,5
	1977	4 627	100,0	109,4	98,7	102,6	95,4	93,5
Lagerfunksjonærer <i>Warehouse employees</i>	1967	1 750	100,0	108,5	94,5	94,9	91,7	88,9
	1971	2 383	100,0	108,4	96,1	94,8	91,9	88,1
	1977	4 747	100,0	105,8	98,9	98,9	92,7	90,2
KVINNER FEMALES								
Kontorfunksjonærer	1967	1 446	100,0	110,4	90,0	89,0	90,7	86,0
	1971	2 049	100,0	110,4	90,7	89,0	89,3	85,6
	1977	4 315	100,0	107,9	95,2	92,6	90,9	88,2
Butikkfunksjonærer	1967	1 135	100,0	123,5	95,2	94,4	95,8	89,4
	1971	1 619	100,0	121,8	96,5	93,6	97,2	91,0
	1977	3 509	100,0	111,2	98,6	96,3	97,5	95,9

For mannlige ansatte i engroshandel i alt lå fortjenesten i Oslo i 1977 11,2 prosent høyere enn landsgjennomsnittet. Forskjellen var størst i næringsundergruppen Jernvarer og bygningsartikler med 14,0 prosent. For kvinner i alt i engroshandel var fortjenesten i Oslo i 1977 7,2 prosent høyere enn landsgjennomsnittet.

I detaljhandel lå fortjenesten i Oslo i 1977 8,8 prosent høyere enn landsgjennomsnittet for menn og 12,3 prosent høyere for kvinner.

Tabell 34. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i handelsfelt i enkelte stillings- og næringsgrupper. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i de enkelte stillings- og næringsgrupper = 100 Average monthly earnings of employees in wholesale and retail trade in trade regions in certain occupational groups and industry groups. Males and females. 1977. Relative figures. The monthly earnings in each occupational and industry group = 100

Næringsgruppe og stillingsgruppe Industry group and occupational group	Ansatte Persons employed	I alt Total	Månedsfortjeneste Monthly earnings					
			Hele landet The whole country	Oslo	Østre handelsfelt Eastern region	Vestre handelsfelt Western region	Midtre handelsfelt Central region	Nordre handelsfelt Northern region
		Kr Kroner						
MENN MALES								
Engroshandel Wholesale trade ..	32 825	5 698	100,0	111,2	94,6	91,9	86,9	83,1
Kontorfunksjonærer Office employees	7 538	6 622	100,0	107,7	95,9	91,7	87,0	84,0
Butikkfunksjonærer Shop employees	1 842	4 753	100,0	115,2	97,2	100,7	95,2	91,8
Lagerfunksjonærer Warehouse employees	7 438	4 816	100,0	106,2	98,0	99,3	91,6	89,3
Transportarbeidere Transport workers	5 963	4 550	100,0	104,2	101,0	98,0	96,0	91,8
Salgsfunksjonærer Sales employees	7 351	6 607	100,0	107,6	92,9	93,6	87,7	81,7
Nærings- og nytelsesmidler Food, beverages and tobacco	6 596	5 203	100,0	112,7	95,2	96,1	93,3	91,8
Beklednings- og tekstilvarer Wearing apparel and textile goods	1 375	5 600	100,0	104,4	101,3	100,2	84,4	85,9
Møbler og innbo Furniture and furnishings	1 526	5 772	100,0	105,9	99,9	88,0	88,4	81,5
Konsumvarer ellers Other consumer goods	2 486	5 781	100,0	105,0	94,9	93,5	85,5	74,1
Råvarer Raw materials	3 221	5 789	100,0	111,8	96,1	90,0	83,8	82,5
Jernvarer og bygningsartikler Hardware and construction materials	6 866	5 161	100,0	114,0	95,2	99,5	91,3	87,1
Maskiner og utstyr Machinery and equipment	8 708	6 415	100,0	107,5	94,6	86,9	84,0	79,4
Motorkjøretøyer Motor vehicles	1 858	5 774	100,0	100,8	104,3	92,9	87,4	86,4
Detaljhandel Retail trade	22 045	4 760	100,0	108,8	99,3	101,2	94,9	94,1
Kontorfunksjonærer	1 687	5 968	100,0	111,2	98,4	100,1	92,4	91,4
Butikkfunksjonærer	13 343	4 610	100,0	108,6	98,9	102,9	95,4	93,7
Lagerfunksjonærer	1 825	4 466	100,0	100,0	103,6	98,2	97,2	95,0
Transportarbeidere	1 857	4 159	100,0	99,3	103,8	99,2	94,4	97,5
Varehushandel Department stores	1 536	4 947	100,0	108,1	96,2	105,0	94,4	90,4
Nærings- og nytelsesmidler	5 788	4 618	100,0	104,8	100,6	102,0	97,6	94,9
Beklednings- og tekstilvarer ...	2 193	4 823	100,0	109,7	98,9	98,1	93,6	88,2
Møbler og innbo	3 152	4 640	100,0	111,1	97,5	103,0	94,5	95,2
Jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsutstyr Hardware, paints and painting articles, glass, earthenware and sporting equipment	2 519	4 421	100,0	109,3	97,6	101,9	94,4	97,0
Motorkjøretøyer og bensin Motor vehicles and gasoline	4 555	5 024	100,0	105,5	101,4	100,9	95,4	94,6

Tabell 34 (forts.). Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i handelsfelt i enkelte stillings- og næringsgrupper. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Månedsfortjenesten i de enkelte stillings- og næringsgrupper = 100 Average monthly earnings of employees in wholesale and retail trade in trade regions in certain occupational groups and industry groups. 1977. Relative figures. The monthly earnings in each occupational and industry group = 100

Næringsgruppe og stillingsgruppe	Ansatte	Månedsfortjeneste						
		I alt	Hele landet	Oslo	Østre handels- felt	Vestre handels- felt	Midtre handels- felt	Nordre handels- felt
	Kr							
KVINNER FEMALE								
Engroshandel	8 777	4 325	100,0	107,2	94,8	91,0	90,9	88,0
Kontorfunksjonærer	7 273	4 390	100,0	106,5	95,5	91,3	90,3	87,2
Butikkfunksjonærer	487	3 717	100,0	108,2	93,4	101,6	99,7	89,7
Nærings- og nytelsesmidler	1 636	4 080	100,0	108,4	94,6	95,7	95,6	94,1
Beklednings- og tekstilvarer	600	4 238	100,0	105,9	98,7	89,3	90,7	97,1
Møbler og innbo	487	4 311	100,0	106,0	94,2	89,1	90,5	:
Konsumvarer ellers	1 048	4 493	100,0	103,3	92,6	91,2	99,5	93,1
Råvarer	918	4 374	100,0	109,2	94,1	89,9	87,6	80,4
Jernvarer og bygningsartikler ...	1 456	4 160	100,0	110,6	94,7	94,3	93,8	89,6
Maskiner og utstyr	2 111	4 544	100,0	105,2	94,1	89,5	87,7	81,2
Detaljhandel	23 859	3 590	100,0	112,3	98,2	96,1	96,7	95,4
Kontorfunksjonærer	2 403	4 091	100,0	110,8	95,9	97,1	93,1	92,5
Butikkfunksjonærer	20 894	3 504	100,0	111,2	98,7	96,1	97,5	96,1
Varehushandel	1 849	3 877	100,0	106,0	97,3	99,5	95,3	96,5
Nærings- og nytelsesmidler	9 913	3 366	100,0	110,5	100,3	95,6	97,9	96,4
Beklednings- og tekstilvarer	4 956	3 697	100,0	113,2	97,7	95,3	96,1	96,2
Møbler og innbo	1 085	3 893	100,0	111,3	97,0	99,0	94,6	92,3
Jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsutstyr	1 100	3 630	100,0	109,7	98,1	97,0	97,8	97,4
Motorkjøretøyer og bensin	813	3 843	100,0	113,0	99,1	100,3	94,5	96,0

I varehandel var forskjellen mellom fortjenesten i store og små bedrifter meget stor. For hele landet var fortjenesten i 1971 35,7 prosent høyere for menn ansatt i bedrifter med 100 og flere sysselsatte enn for menn ansatt i bedrifter med 1-9 sysselsatte. I 1977 var forskjellen 27,6 prosent. For kvinner var forskjellen i fortjenesten i 1971 37,1 prosent og i 1977 21,7 prosent. Forskjellen i fortjenesten i store og små bedrifter var ikke så stor i Oslo som i landet ellers. For hele landet har forskjellen i fortjenesten mellom store og små bedrifter gått ned fra 1971 til 1977.

For ansatte i varehandel har en ikke fortjenestetall etter bedriftens størrelse fordelt på handelsfelt.

Tabell 35. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel i Oslo og landet ellers i grupper for bedriftens størrelse. Menn og kvinner. Relative tall. Månedsfortjenesten i alt i hele landet, Oslo og landet ellers = 100. Average monthly earnings of employees in wholesale and retail trade in Oslo and in the rest of the country in groups according to the size of the establishments. Males and females. Relative figures. Monthly earnings, total, in the whole country, Oslo and the rest of the country = 100

Bedriftens størrelse Size of establishment	Månedsfortjeneste			Monthly earnings		
	1971		1977			
	Hele landet The whole country	Oslo	Landet ellers Rest of the country	Hele landet	Oslo	Landet ellers
MENN MALES	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I bedrifter med Establishments with						
1- 9 sysselsatte Persons employed	89,7	90,8	94,7	90,6	89,5	94,9
10-24 "	100,7	98,4	102,4	99,3	98,9	100,6
25-49 "	105,4	102,1	104,4	104,8	102,6	104,5
50-99 "	111,8	102,3	111,1	106,9	102,4	106,1
100 og flere sysselsatte and more persons employed	121,7	107,7	116,4	115,6	105,4	112,2
KVINNER FEMALES	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I bedrifter med						
1- 9 sysselsatte	91,0	94,3	93,8	93,1	94,8	95,4
10-24 "	106,7	101,3	108,3	101,7	102,0	102,5
25-49 "	111,0	103,6	111,2	106,5	102,3	106,5
50-99 "	115,7	102,3	113,1	108,1	102,8	107,2
100 og flere sysselsatte	124,8	105,7	123,2	113,3	100,9	114,2

5.4. Bankvirksomhet og forsikringsvirksomhet. Tallet på ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste i Oslo og landet ellers, etter virksomhetens størrelse

I bankvirksomhet og forsikringsvirksomhet har en bare opplysninger om de ansatte og fortjenestenivået fordelt på Oslo og landet ellers. I 1977 var 34,4 prosent av mennene og 27,4 prosent av kvinnene ansatt i banker i Oslo. Den relative andel av ansatte i Oslo har gått noe ned fra 1971 til 1977.

I forsikringsvirksomhet arbeidet i 1977 59,2 prosent av mennene og 63,0 prosent av kvinnene i Oslo. Også i forsikringsvirksomhet er det relative antall ansatte gått ned fra 1971 til 1977.

Tabell 36. Kontorfunksjonærer i forretnings- og sparebanker og i forsikringsvirksomhet i Oslo og landet ellers. Menn og kvinner. Prosent Office employees in commercial and savings banks and in insurance activity in Oslo and the rest of the country. Males and females. Per cent

Ar Year	Hele landet The whole country	Menn Males			Kvinner Females		
		I alt Total	Oslo	Landet ellers Rest of the country	Hele landet	I alt	Oslo
Forretnings- og sparebanker Commercial and savings banks							
1960	5 036	100,0	44,7	55,3	1 822	100,0	35,3
1965	6 610	100,0	39,1	60,9	3 434	100,0	34,4
1971	8 463	100,0	38,9	61,1	5 699	100,0	32,8
1977	10 547	100,0	34,4	65,6	7 786	100,0	27,4
Forsikringsvirksomhet Insurance activity							
1960	1 917	100,0	69,5	30,5	2 484	100,0	70,8
1965	2 266	100,0	68,9	31,1	2 827	100,0	71,0
1971	2 547	100,0	68,8	31,2	2 973	100,0	71,0
1977	3 065	100,0	59,2	40,8	3 018	100,0	63,0

Tabell 37. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for kontorfunksjonærer i forretnings- og sparebanker og i forsikringsvirksomhet i Oslo og landet ellers. Menn og kvinner. Relative tall. Fortjenesten i alt i hele landet = 100 Average monthly earnings of office employees in commercial and savings banks and in insurance activity in Oslo and in the rest of the country. Males and females. Relative figures. The earnings, total, in the whole country = 100

År Year	Menn Males				Kvinner Females				
	Månedsfotjeneste Monthly earnings				Månedsfotjeneste				
	Hele landet The whole country	I alt Total	Oslo	Landet ellers The rest of the country	Hele landet	I alt	Oslo	Landet ellers	
	Kr Kroner				Kr				
Forretnings- og sparebanker <i>Commercial and savings banks</i>	1960	1 541	100,0	108,0	93,5	965	100,0	116,0	91,2
	1965	2 124	100,0	110,4	93,3	1 350	100,0	113,3	93,0
	1971	3 240	100,0	107,4	95,3	2 181	100,0	111,6	94,4
	1977	6 512	100,0	105,5	97,1	4 754	100,0	108,4	96,8
Forsikringsvirksomhet <i>Insurance activity</i>	1960	1 869	100,0	103,0	93,0	1 071	100,0	104,1	90,2
	1965	2 776	100,0	103,1	93,2	1 495	100,0	103,0	92,6
	1971	4 507	100,0	102,7	94,2	2 536	100,0	102,7	93,5
	1977	8 526	100,0	103,6	94,8	5 132	100,0	103,2	94,6

I 1977 var månedsfortjenesten for menn i bankvirksomhet i Oslo 8,7 prosent høyere enn i landet ellers. For kvinner var det tilsvarende tall 12,0 prosent. I forsikringsvirksomhet var de tilsvarende forskjeller 9,3 prosent for menn og 9,1 prosent for kvinner. Forskjellen i lønnsnivået i Oslo og landet ellers er i bankvirksomhet mindre i 1977 enn i 1971. I forsikringsvirksomhet var forholdet uendret.

For kontorfunksjonærer i bankvirksomhet i hele landet var fortjenesten i 1977 for menn i bankavdelinger med 100 og flere funksjonærer 10,7 prosent høyere enn i bankavdelinger med 1-24 funksjonærer. For kvinner var forskjellen i fortjenesten 8,2 prosent.

For funksjonærer i forsikringsvirksomhet i Oslo var fortjenesten både for menn og kvinner høyest i de mindre forsikringsavdelinger. Det var imidlertid få avdelinger og få ansatte som kom inn under gruppen små forsikringsavdelinger. De langt fleste ansatte fant en i avdelinger med over 100 funksjonærer.

Tabell 38. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for kontorfunksjonærer i forretnings- og sparebanker i grupper for bankavdelingenes størrelse. Menn og kvinner. Oslo og landet ellers. 1977. Relative tall. Månedsfotjenesten i hele landet, Oslo og landet ellers = 100 Average monthly earnings of office employees in commercial and savings banks in groups according to the size of the establishments. Males and females. Oslo and the rest of the country. 1977. Relative figures. The monthly earnings in the whole country, Oslo and the rest of the country = 100

Bankavdelingens størrelse <i>Size of the establishment</i>	Månedsfotjeneste Monthly earnings		
	Hele landet The whole country	Oslo	Landet ellers Rest of the country
MENN MALES			
Kontorfunksjonærer <i>Office employees</i>	100,0	100,0	100,0
I banker med <i>In banks with</i>			
1-24 funksjonærer <i>Persons employed</i>	93,5	:	:
25-49 "	99,9	:	:
50-99 "	99,3	:	:
100 og flere funksjonærer <i>and more persons employed</i>	103,5	99,7	102,6
KVINNEN FEMALLES			
Kontorfunksjonærer	100,0	100,0	100,0
I banker med			
1- 9 funksjonærer	95,9	:	:
10-19 "	98,6	:	:
20-99 "	98,2	:	:
100 og flere funksjonærer	103,8	100,0	99,5

Tabell 39. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for kontorfunksjonærer i forsikringsvirksomhet i grupper for forsikringsavdelingenes størrelse. Menn og kvinner. Oslo og landet ellers. 1977.
 Relative tall. Månedsfortjenesten i hele landet, Oslo og landet ellers = 100 Average monthly earnings of office employees in insurance activity in groups according to the size of the establishments. Males and females. Oslo and the rest of the country. 1977.
 Relative figures. The monthly earnings in the whole country, Oslo and the rest of the country = 100

Forsikringsavdelingens størrelse Size of the companies	Månedsfortjeneste		Monthly earnings
	Helt landet The whole country	Oslo	Landet ellers Rest of the country
MENN MALES			
Funksjonærer Employees	100,0	100,0	100,0
I forsikringsavdelinger med In companies with			
1-24 funksjonærer Persons employed	95,9	103,0	96,6
25-99 "	98,7	103,4	96,4
100 og flere funksjonærer and more persons employed	101,5	99,2	104,2
KVINNER FEMALES			
Funksjonærer	100,0	100,0	100,0
I forsikringsavdelinger med			
1-24 funksjonærer	95,0	104,3	95,8
25-99 "	96,3	103,6	92,3
100 og flere funksjonærer	102,3	99,1	108,1

6. TALLET PÅ ANSATTE OG GJENNOMSNITTLIG MÅNEDSFORTJENESTE, ETTER UTDANNING FOR ENKELTE FUNKSJONÆRGRUPPER

I lønnsstatistikken for enkelte av funksjonærgruppene foreligger opplysninger om fortjenesten etter utdanning. Opplysningsene om utdanning er ikke de samme for alle gruppene. Det innhentes til dels detaljerte opplysninger om den utdanning som er vesentlig innen hver funksjonærgruppe. Andre utdanninger blir tatt med i en restgruppe, som blant annet også omfatter alle med bare grunnutdanning. Etatsutdanning er som regel ikke tatt med, selvom utdanningsnivået er høyt. Dette gjør at en direkte sammenlikning bare kan foretas på de høyeste utdanningsnivåer utenom etatsutdanning.

Tabell 40. Enkelte funksjonærgrupper etter alder og utdanning. Menn. 1977. Prosent Certain groups of employees, by age and education. Males. 1977. Per cent

Næringsgruppe Industry group	Ansatte med i stati- stikken Emp- loyees covered by the statis- tics	Aldersgrupper Age groups					
		I alt Total	29 år og under years and under	30-39 år years and under	40-49 år	50-59 år	60 år og over years and over
Norsk Arbeidsgiverforenings medlemsbedrifter Establishments affiliated with the Norwegian Employers' Confederation							
Universitets- og høyskoleutdanning inkl. handelshøyskole University or equivalent education	4 842	100,0	15,5	38,3	24,0	17,1	5,1
Bedriftsøkonomutdanning Commercial and business administration education	798	100,0	29,7	44,1	14,5	9,8	1,9
Teknisk skole, 2-3 års ingeniørutdanning Technological school, 2 and 3 years education	11 759	100,0	19,5	35,7	22,8	17,3	4,7

Tabell 40 (forts.). Enkelte funksjonærgrupper etter alder og utdanning. Menn. 1977. Prosent
Certain groups of employees, by age and education. Males. 1977. Per cent

Næringsgruppe	Ansatte med i statistikk'en	Aldersgrupper				
		I alt	29 år og under	30-39 år	40-49 år	50-59 år
Forretnings- og sparebanker <i>Commercial banks and savings banks</i>						
Universitets- og høyskoleutdanning inkl. handelshøyskole	366	100,0	14,8	48,6	14,2	16,7
Bedriftsøkonomutdanning	87	100,0	34,5	48,3	6,9	10,3
Statens embets- og tjenestemenn, menn og kvinner ¹⁾ <i>Central government employees, males and females¹⁾</i>						
Universitets- og høyskoleutdanning	15 394	100,0	12,9	36,9	19,2	20,0
Bedriftsøkonomutdanning	176	100,0	16,5	41,5	30,1	8,5
Teknisk skole, 2-3 års ingeniørutdanning ...	4 590	100,0	24,7	34,1	19,0	16,0

1) Tallene omfatter 1 411 kvinner med universitets- og høyskoleutdanning, 7 kvinner med bedriftsøkonomutdanning og 245 kvinner med teknisk skole, 2-3 års ingeniørutdanning.

1) *The figures include 1 411 females with university and equivalent education, 7 females with commercial and business administration education and 245 females with technological school, 2 and 3 years education.*

Tabell 41. Ansatte og gjennomsnittlig månedsfortjeneste i enkelte næringsgrupper, etter utdanning.
Menn. 1977 *Employees and average monthly earnings in certain industry groups, by educational groups. Males. 1977*

Utdanning Educational group	Norsk Arbeidsgiver-forenings medlemsbedrifter Members of the Norwegian Employers' Confederation		Forretnings- og sparebank-virksomhet Banking	Forsikringsvirksomhet Insurance	Statens embets- og tjenestemenn Central government employees				
	Ansatte Employees	Månedsfotjeneste Monthly earnings			Ansatte	Månedsfotjeneste	Ansatte		
MENN I ALT MALES, TOTAL	62 880	7 469	10 547	6 512	3 146	8 437	102 355		
Universitets- og høyskoleutdanning University and equivalent education	4 084	11 083	280	10 280	343	11 343	13 426		
Universitet University	333	11 366	:	:	253	11 451	9 129		
Landbruks høyskole Agricultural university	126	10 493	:	:	-	-	1 584		
Teknisk høyskole Institute of Technology	3 625	11 077	:	:	90	11 041	2 713		
Handelshøyskole College of Business, Administration and Economics	758	11 135	86	9 608	85	12 110	542		
Bedriftsøkonomutdanning Commercial and business administration education	798	8 664	87	7 673	153	9 108	169		
Teknisk skole, 2-3 års ingeniørutdanning Technological school, 2 or 3 years education ..	11 759	8 031	:	:	:	4 345	6 907		

I staten var 31,0 prosent av de ansatte med utdanning på universitets- og høyskolenivå 50 år og mer. I forretnings- og sparebanker og i medlemsbedriftene i N.A.F. var de tilsvarende tall henholdsvis 22,4 og 22,2 prosent. For forsikringsvirksomhet foreligger ikke opplysninger om utdanning etter alder.

Av statens embets- og tjenestemenn var det 1 411 kvinner som hadde utdanning fra universitets- og høyskole (inkl. Handelshøyskolen), 7 hadde bedriftsøkonomutdanning og 245 hadde teknisk utdanning (2-3 års ingeniørutdanning). I de øvrige næringer var tallet på kvinner på dette utdanningsnivå så lavt at jamføringer av lønnsnivået ville blitt meget usikkert og tallene er derfor ikke tatt med her.

Tabell 41 viser tallet på menn og månedsfortjeneste etter høyere utdanning i fire funksjonærgrupper pr. 1. september 1977.

For menn med eksamen fra universitet eller høyskole var månedsfortjenesten høyest i forsikringsvirksomhet med kr 11 343 og lavest i staten med kr 9 097. Også for de øvrige utdanninger som er tatt med i tabellen, har staten det laveste lønnsnivået.

7. BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI. ARBEIDERE OG GJENNOMSNITTLIG TIMEFORTJENESTE, ETTER TARIFFOMRADE OG STØRRELSEN AV TIMEFORTJENESTEN

I tabell 42 har vi gruppert tariffområdene i tre grupper: Tariffområder med lav timefortjeneste, tariffområder med høy timefortjeneste og en del tariffområder i mellomskillet. I tabellen er grupperingen av tariffområdene på de tre lønnsnivåer i 1965 lagt til grunn. Som tariffområder med lav timefortjeneste har en regnet tariffområder som hadde en timefortjeneste på 90 prosent eller mindre av gjennomsnittlig timefortjeneste i alt. Tariffområder med høy timefortjeneste er områder med fortjeneste som ligger 6 prosent over gjennomsnittlig timefortjeneste i alt. Tariffområder med meget lav sysselsetting er ikke tatt med.

Både for menn og kvinner ligger tariffområdene stort sett i de samme gruppene i 1977 som i 1965. Fortjenesten i tariffområdene både i høy lønnsgruppen og i lav lønnsgruppen ligger imidlertid nærmere totalgjennomsnittet i 1977 enn i 1965.

Det har funnet sted en ganske betydelig overføring av arbeidskraft fra de lavtlønte tariffområder til de midlere og høyere lønte områder. I lønnstellingen 1965 omfattet de tariffområder som er spesifisert i tabell 42, 86,4 prosent av de voksne mannlige arbeiderne i alt i lønnstellingen og 89,5 prosent av de kvinnelige.

Tariffområdene med lavest timefortjeneste sysselsatte i 1965 9,7 prosent av de mannlige arbeiderne. Denne prosentandelen gikk ned til 7,6 prosent i 1977. De tilsvarende tall for tariffområder med høy fortjeneste var 6,1 prosent i 1965 og 5,9 prosent i 1977.

Av kvinnene sysselsatte tariffområder med lav lønn 9,4 prosent i 1965 og 8,5 prosent i 1977. De høyest lønte tariffområder sysselsatte 25,8 prosent i 1965 og 37,2 prosent i 1977.

Tabell 42. Arbeidere og gjennomsnittlig timefortjeneste i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder gruppert etter størrelsen av timefortjenesten. Menn og kvinner. Relative tall. Timefortjenesten i hele landet = 100. The number of workers and the average hourly earnings in mining and manufacturing in certain collective agreement groups, by the size of the hourly earnings. Males and females. Relative figures. The hourly earnings in the whole country = 100.

Tariffområde Collective agreement group	1965		1971		1977	
	Ar-beidere Workers	Time-for-tjeneste Hourly earnings	Ar-beidere	Time-for-tjeneste	Ar-beidere	Time-for-tjeneste
		Prosent		Per cent		
MENN MALES	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Lavest lønte tariffområder Collective agreement groups with the lowest level of earnings</i>						
Potetmjølfabrikker Manufacture of potato flour	0,1	77,4	0,1	81,1	0,1	85,0
Hermetikkfabrikker Canning of fish	0,6	79,8	0,5	84,3	0,4	90,3
Konserverfabrikker Canning of fruits and vegetables	0,2	82,7	0,2	85,9	0,2	87,3
Sagbruk og høvlerier Sawmills and planning mills	4,1	87,2	3,5	84,9	3,7	86,8
Meierier Dairies	1,3	86,2	1,3	86,7	1,4	89,8
Tekstilfabrikker Manufacture of textiles ...	2,5	86,7	1,8	85,6	1,4	88,1
Konfeksjonsfabrikker Manufacture of wearing apparel	0,9	88,6	0,7	85,1	0,4	82,5
<i>Høyest lønte tariffområder Collective agreement groups with the highest level of earnings</i>						
Sement- og lettbetongfabrikker Manufacture of cement and lightweight concrete	0,6	116,8	0,9	111,0	0,7	103,2
Grafisk industri Printing, publishing and allied industries	3,5	115,5	3,4	112,9	3,5	119,5
Malmgruver Metal mining	2,0	107,5	2,0	108,5	1,7	109,4
<i>Andre tariffområder¹⁾ Other collective agreement groups¹⁾</i>						
Kjøttindustri Slaughtering and preparation of meat	1,4	93,6	1,7	95,3	2,0	92,8
Bakerier og konditorier Manufacture of perishable bakery products	1,2	92,2	1,2	92,7	1,0	86,7
Bryggerier og mineralvannsfabrikker Beverage industries	1,2	92,4	1,4	94,1	1,3	96,5
Fiskeindustri Quick-freezing and other processing of fish	0,6	94,7	1,7	92,1	1,7	87,8
Bygningsplatefabrikker Manufacture of particle and fibre board	1,0	97,7	0,9	97,5	0,7	98,0
Bygningssnekkerier Manufacture of wooden fixtures	2,1	95,8	1,9	92,1	2,1	90,5
Møbelfabrikker Manufacture of furniture	1,9	91,3	2,2	91,3	2,2	88,4
Treforedlingsindustri Manufacture of pulp and paper	8,1	97,6	6,4	98,1	5,6	100,2
Gummivarefabrikker Manufacture of rubber products	1,0	100,3	0,9	95,9	0,6	91,1
Elektrokjemisk industri Electrochemical industries	8,7	100,3	7,0	103,7	7,4	104,7
Plastfabrikker Manufacture of plastic products	0,9	96,9	1,3	94,3	1,7	91,5
Betongvarefabrikker Manufacture of cement products	1,2	102,4	1,3	99,4	1,5	100,1
Metallindustri i alt Metal manufacturing, total	41,3	104,4	45,4	104,4	47,2	102,8

1) Tariffområder med mer enn 1 500 mannlige arbeidere i 1965.

1) Collective agreement groups with more than 1 500 male workers in 1965.

Tabell 42 (forts.). Arbeidere og gjennomsnittlig timefortjeneste i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder gruppert etter størrelsen av timefortjenesten. Menn og kvinner.
 Relative tall. Timefortjenesten i hele landet = 100. The number of workers and the average hourly earnings in mining and manufacturing in certain collective agreement groups, by the size of the hourly earnings. Males and females. Relative figures.
 The hourly earnings in the whole country = 100

Tariffområde	1965		1971		1977	
	Ar-beidere	Time-for-tjeneste	Ar-beidere	Time-for-tjeneste	Ar-beidere	Time-for-tjeneste
Prosent						
KVINNER FEMALES	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Lavest lønte tariffområder						
Hermetikkfabrikker	7,7	86,8	5,7	87,4	3,8	88,7
Kjøttindustri	1,7	89,5	3,4	99,0	4,7	96,9
Høyest lønte tariffområder						
Metallindustri i alt	10,9	115,3	15,7	112,8	18,9	112,2
Sjokoladefabrikker	2,5	111,6	2,6	97,9	3,2	98,8
Treforedlingsindustri	3,1	108,5	2,7	109,1	2,8	105,0
Grafisk industri	4,4	108,3	4,4	113,4	4,2	115,4
Tobakksfabrikker	1,4	108,2	1,2	100,6	0,9	98,8
Fiskeindustri	3,5	106,9	6,1	103,5	7,2	98,1
Andre tariffområder ¹⁾						
Bakerier, konditorier	0,8	90,1	1,5	88,5	1,6	83,5
Konservesfabrikker	1,3	90,9	1,4	97,7	1,4	94,0
Skofabrikker	3,1	93,6	2,5	91,8	1,8	89,6
Porselens- og fajansefabrikker	1,1	95,1	0,8	88,1	1,2	98,7
Tekstilfabrikker	16,0	95,9	12,8	95,0	11,6	92,9
Konfeksjonsfabrikker	24,7	97,2	17,8	94,7	12,1	88,7
Meierier	1,1	97,5	1,2	103,8	1,4	101,5
Papir- og pappvareindustri	3,2	100,3	3,1	101,4	2,1	100,5
Gummivarefabrikker	1,4	100,3	1,9	100,0	0,8	102,1
Plastfabrikker	1,6	102,2	2,1	95,6	2,5	98,4

1) Tariffområder med mer enn 400 kvinnelige arbeidere i 1965.

1) Collective agreement groups with more than 400 females workers in 1965.

8. SKIFTARBEID I BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI

Skiftarbeid praktiseres i ulike former og i forskjellig omfang i de enkelte tariffområder.

I lønnstellingen i 1971 og 1977 ble det skilt mellom tre forskjellige skiftordninger:

- i) Helkontinuerlig skiftarbeid er skiftarbeid som blir drevet døgnet og uken rundt, også søn- og helgedager. Denne skiftordning er vanlig ved bedrifter hvor produksjonsprosessen er av en slik art at den ikke kan avbrytes.
- ii) Døgnkontinuerlig skiftarbeid er skiftarbeid som blir drevet døgnet og uken rundt, men som blir avbrutt på søn- og helgedager.
- iii) Øvrig skiftarbeid er skiftarbeid med ett skift på vanlig dagtid og ett ettermiddags- eller kveldsskift (2-skiftarbeid)

I de tidligere tellinger er det ikke skilt mellom døgnkontinuerlig og øvrig skiftarbeid.

Tabell 43 viser skiftarbeidere i prosent av alle arbeidere i enkelte tariffområder etter lønnstellingene fra 1950 til 1977. Det var minst skiftarbeid i 1955. Da var 17,8 prosent av mennene og 6,0 prosent av kvinnene skiftarbeidere. I 1971 var de tilsvarende tall henholdsvis 24,4 og 13,0 prosent.

I 1977 hadde 21,5 prosent av mennene og 11,0 prosent av kvinnene skiftarbeid.

Tabell 43. Skiftarbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder. Menn og kvinner.
 Prosent Shift workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups.
 Males and females. Per cent

Tariffområde Collective agreement group	Skiftarbeidere i prosent av alle arbeidere Shift workers as percentage of all workers							
	1950	1952	1955	1957	1960	1965	1971	1977
VOKSNE MENN ADULT MALES	20,4	20,4	17,8	20,4	22,1	23,9	24,4	21,5
Malmgruver Metal mining	53,7	40,6	63,6	62,5	62,8	65,4	81,5	62,4
Handelsmøller Commercial grain-mills	28,9	34,5	27,8	25,2	24,6	27,6	23,7	19,8
Tekstilindustri Manufacture of textiles	43,1	6,1	22,6	24,8	26,5	27,7	34,6	29,8
Treforedlingsindustri Manufacture of pulp and paper	57,0	49,8	51,3	56,0	57,4	59,9	61,3	59,8
Gummivarefabrikker Manufacture of rubber products	25,4	15,9	29,0	18,6	31,6	37,9	43,1	34,0
Elektrokjemisk og elektrometallurgisk industri Electrochemical and electrometallurgical industries	49,6	47,2	48,4	50,5	48,7	49,2	50,3	49,5
Sprengstofffabrikker Manufacture of explosives	19,6	40,3	39,4	33,8	18,9	33,5	38,6	60,8
Olje- og fettraffinerier, tranraffinerier Oil refineries and oil mills	40,2	39,6	36,5	38,1	31,8	28,9	31,8	37,1
Glassverk Manufacture of glass and glass products	35,6	28,7	27,6	25,2	27,8	27,2	35,2	41,2
Sement- og lettbetongfabrikker Manufacture of cement and lightweight concrete	42,0	41,6	45,8	54,0	50,3	38,0	47,0	28,1
Metallindustri i alt Metal manufacturing, total	5,5	8,2	10,2	10,6	13,4	16,8	17,1	15,5
VOKSNE KVINNER ADULT FEMALES	9,7	6,6	6,0	7,6	8,6	9,5	13,0	11,0
Tekstilindustri	28,6	6,4	16,9	20,3	19,1	20,4	22,0	18,3
Treforedlingsindustri	19,9	2,9	6,1	21,0	15,5	21,0	23,8	38,2

Tabell 44. Helkontinuerlige skiftarbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder. Menn. Prosent Continuous 7-days workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups. Males. Per cent

Tariffområde Collective agreement group	Helkontinuerlige skiftarbeidere i prosent av alle skiftarbeidere Continuous 7-days workers as percentage of all shift workers							
	1950	1952	1955	1957	1960	1965	1971	1977
VOKSNE MENN ADULT MALES								
Malmgruver Metal mining	9,2	12,2	7,2	6,5	7,0	6,1	12,6	13,9
Treforedlingsindustri Manufacture of pulp and paper	11,8	11,6	17,4	22,7	42,9	52,1	56,2	69,9
Elektrokjemisk og elektrometallurgisk industri Electrochemical and electrometallurgical industries	67,3	66,6	70,2	67,7	73,5	73,4	70,8	70,6
Glassverk Manufacture of glass and glass products	80,5	81,9	91,2	89,9	87,1	96,5	61,1	61,3
Sement- og lettbetongfabrikker Manufacture of cement and lightweight concrete	41,2	42,5	42,3	33,4	40,8	54,4	29,8	49,0

9. NORMAL ARBEIDSTID PR. UKE FOR ARBEIDERE I BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI

På grunnlag av oppgavene til lønnstellingene har vi beregnet den normale arbeidstid pr. uke for arbeidere i bergverksdrift og industri. Med normal arbeidstid menes den arbeidstid som er fastsatt ved lov, tariffavtaler, personlig overenskomst eller sedvane. Normal arbeidstid pr. uke svarer til den arbeidstidsangivelse som vanligvis nytes i Arbeidsmiljøloven og i tariffavtalene.

Praktisk talt alle lønnstakere har etter hvert fått sin arbeidstid begrenset ved lov. Arbeidervernloven hadde inntil 1958 bestemmelser om 48 timers uke. Etter endringslov av 28. november 1958 skulle den alminnelige arbeidstid fra 1. mars 1959 være 46,5 timer pr. uke og fra 1. mars 1960 45 timer pr. uke. Ved tariffoppgjøret i 1958 ble imidlertid Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonen i Norge enige om at den ordinære effektive arbeidstid skulle settes ned til 45 timer

i uken fra 1. mars 1959.

Arbeidstiden for lønnstakere som før hadde 45 timer eller mindre pr. uke ble ikke satt ned. Ved endringslov av 10. mai 1968 ble den ukentlige normale arbeidstid redusert til 42,5 timer med virkning fra 1. juli 1968. Ved senere endringslov ble den normale arbeidstid satt ned til 40 timer pr. uke med virkning fra 1. april 1976. Visse grupper av arbeidstakere har kommet inn under spesielle lovbestemmelser.

Arbeidere under dagen i gruvedrift fikk arbeidstiden satt ned til 40 timers uke fra 1. januar 1950, 38 timers uke fra 1. januar 1975 og 36 timers uke fra 1. april 1976.

For arbeidstakere i helkontinuerlig skiftarbeid ble arbeidstiden satt ned fra 48 timer pr. uke til 45 1/3 time pr. uke fra 1. januar 1950. Fra 3. februar 1957 ble arbeidstiden satt ned til 42 timer pr. uke, fra 15. mai 1972 til 40 timer pr. uke, fra 1. januar 1975 til 38 timer pr. uke og fra 1. april 1976 til 36 timer pr. uke.

Døgnkontinuerlige skiftarbeidere fikk sin arbeidstid satt ned fra 42,5 til 40 timers uke fra 15. mai 1972. Fra 1. april 1976 ble arbeidstiden ytterligere redusert til 38 timers uke.

I 1977 var den gjennomsnittlige normale arbeidstid for menn i bergverksdrift og industri 39,5 timer pr. uke og for kvinner 39,7 timer pr. uke. Deltidsansatte arbeidere er ikke tatt med i disse beregninger. Tabell 45 viser utviklingen i den normale arbeidsuke i enkelte viktige sammenliknbare næringsundergrupper fra 1957 til 1977.

Tabell 45. Normal arbeidstid pr. uke for arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder. Menn og kvinner *Normal working-hours per week for workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups. Males and females*

Tariffområde Collective agreement group	Voksne menn Adult males					Voksne kvinner Adult females				
	1957	1960	1965	1971	1977	1957	1960	1965	1971	1977
	Timer					Hours				
Bergverksdrift og industri i alt <i>Mining and manufacturing, total .....</i>	47,3	44,7	44,6	42,0	39,5	47,4	44,7	44,4	41,9	39,7
Bergverksdrift <i>Metal mining .....</i>	44,9	43,2	43,1	41,1	37,8	:	:	:	:	38,9
Bakerier og konditorier <i>Manufacture of perishable bakery products .....</i>	45,6	44,8	44,8	42,1	39,9	47,6	44,6	44,3	41,6	39,0
Sjokolade- og dropsfabrikker <i>Manufacture of cocoa, chocolate etc. .....</i>	47,1	45,0	43,3	41,6	39,9	47,3	45,0	43,0	41,8	39,6
Margarinfabrikker <i>Manufacture of margarine .....</i>	47,7	45,0	44,9	42,1	40,0	47,8	45,0	44,9	42,5	40,0
Bryggerier og mineralvannfabrikker <i>Beverage industries .....</i>	47,9	44,9	44,9	42,4	39,8	48,0	45,0	44,6	42,2	39,9
Tekstilindustri <i>Manufacture of textiles .....</i>	47,1	44,9	44,9	42,2	39,5	47,2	44,9	44,5	42,1	39,7
Produksjon av klær unntatt skotøy <i>Manufacture of wearing apparel excl. footwear .....</i>	47,3	44,6	44,6	42,2	39,9	46,9	44,3	44,1	41,9	39,8
Møbelfabrikker <i>Manufacture of furniture .....</i>	47,8	44,9	44,8	42,4	39,9	47,8	44,9	44,5	42,2	39,7
Treforedling <i>Manufacture of pulp and paper .....</i>	46,6	44,2	44,0	41,2	38,0	47,6	45,0	44,9	42,3	39,0
Grafisk industri <i>Printing, publishing and allied industries .....</i>	45,4	43,7	43,5	41,2	39,0	47,3	44,6	44,1	41,5	39,4
Elektrokjemisk industri <i>Electrochemical industries .....</i>	45,8	43,8	43,8	41,3	38,3	:	:	:	:	:
Maling- og lakkindustri <i>Manufacture of paints, varnishes and lacquers .....</i>	47,9	45,0	45,0	42,1	39,3	47,9	45,0	45,0	41,7	39,7
Plastindustri <i>Manufacture of plastic products .....</i>	46,5	44,6	44,5	41,7	39,2	46,5	44,8	44,1	41,3	39,8
Produksjon av jord- og steinvarer <i>Manufacture of non-metallic mineral products .....</i>	47,0	44,6	44,2	41,5	39,6	47,7	45,0	41,9	40,9	39,2
Jern- og metallindustri, i alt <i>Metal manufacturing, total .....</i>	47,8	44,9	44,8	42,2	39,7	47,7	44,9	44,6	42,1	39,7

10. DELTIDSARBEID

I lønnsstatistikken er det skilt mellom heltidsansatte og deltidsansatte. Som deltidsansatt er regnet ansatte som har redusert arbeidstid uten at dette er vanlig ordning ved bedriftene de er ansatt i eller i vedkommende næring. Definisjonen av deltidsansatte er altså ikke knyttet til et bestemt timetall pr. uke. På oppgaveskjemaene til lønnsstatistikken har en bedt bedriften merke av de ansatte som har deltidsarbeid, og det er også tatt med et spørsmål om arbeidstidens lengde. Lønnsstatistikken gir ikke fullstendige opplysninger om deltidsarbeid. I de statistikker som innhentes pr. en bestemt dato og gir opplysninger om månedslønn, vil timelønte deltidsansatte med uregelmessig arbeidstid ikke komme med. For statstjenestemenn og for ansatte i skoleverket foreligger det ikke opplysninger om deltidsansatte i lønnsstatistikken.

For industriarbeidere foreligger opplysninger om deltidsarbeid i lønnstellingene i 1965, 1971 og 1977. Opplysninger om deltidsarbeid i de øvrige lønnsstatistikker er bare utarbeidd for de seinere år. Tabell 46 gir en oversikt over omfanget av deltidsarbeid registrert i lønnsstatistikken i enkelte næringer.

Tabell 46. Deltidsansatte i enkelte næringsgrupper. Menn og kvinner *Part-time employees in certain industry groups. Males and females*

Næringsgruppe. År <i>Industry groups. Year</i>	Menn Males			Kvinner Females		
	Ansatte med i tellingen <i>Workers covered by the census</i>	Deltids- ansatte av alle ansatte <i>Part-time workers in per cent of all workers</i>	Deltids- ansatte i prosent <i>Part-time workers in per cent of all workers</i>	Ansatte med i tellingen <i>Workers covered by the census</i>	Deltids- ansatte av alle ansatte <i>Part-time workers in per cent of all workers</i>	Deltids- ansatte i prosent <i>Part-time workers in per cent of all workers</i>
		Pst. Per cent				Pst.
Bergverksdrift og industri, arbeidere <i>Mining and manufacturing, workers</i>						
1971	182 291	1 068	0,6	36 805	5 031	13,7
1977	182 924	1 737	0,9	42 013	9 499	22,6
Varehandel Wholesale and retail trade						
1973	54 939	1 801	3,3	57 472	21 882	38,1
1975	53 558	2 371	4,4	59 903	27 217	45,4
1977	57 927	3 057	5,3	67 084	34 448	51,4
Forretningsbanker og sparebanker <i>Commercial and savings banks</i>						
1975	10 290	117	1,1	9 054	1 841	20,3
1976	10 725	188	1,8	10 128	2 205	21,8
1977	10 947	193	1,8	10 801	2 556	23,7
Forsikringsvirksomhet Insurance activity						
1975	2 862	14	0,5	3 475	514	14,8
1976	3 112	13	0,4	3 731	686	18,4
1977	3 170	24	0,8	3 939	902	22,9
Hotell- og restaurantdrift Hotels and restaurants						
1974	1 717	80	4,7	6 157	1 250	20,3
1975	1 781	91	5,1	5 703	1 254	22,0
1977	2 102	115	5,5	5 958	1 407	23,6
Kommunene Local government employees						
1975	38 837	1 615	4,2	22 722	10 895	47,9
1976	37 812	1 801	4,8	26 862	15 082	56,1

Det er relativt få deltidsansatte menn. I 1977 varierte prosentandelen av deltidsansatte fra 0,8 prosent i forsikringsvirksomhet til 5,5 prosent i hotell- og restaurantdrift. I alle næringer i tabellen viser det relative antall deltidsansatte menn svak stigning i de seinere årene.

For kvinner er tallet på deltidsansatte langt høyere. I 1977 hadde 22,6 prosent av de kvinnelige arbeidere i industrien deltidsarbeid, mens det tilsvarende tall for ansatte i kommunene var 56,1 prosent (1976). Også i varehandelen var flere enn halvparten av kvinnene deltidsansatte. I bank- og forsikringsvirksomhet og hotell- og restaurantdrift er mellom en fjerdedel og en femtedel av kvinnene deltidsansatte.

Etter de opplysningene som er kommet inn til lønnsstatistikken er det grunn til å tro at det særlig innen hotell- og restaurantdrift og varehandel er et relativt stort antall timelønte deltidsansatte med variabel arbeidstid. Statistikken omfatter ikke disse.

Tabell 47. Deltidsansatte i enkelte næringsgrupper etter normal arbeidstid pr. uke. Menn og kvinner.
Prosent Part-time employees in certain industry groups, by normal working-week in hours.
Males and females. Per cent

Næringsgruppe <i>Industry group</i>	Ar- beid- dere <i>Wor- kers</i>	I alt <i>Total</i>	Arbeidstid pr. uke Working hours per week												Uopp- gitt <i>Un- known</i>		
			Under 20 hours	20,- hours	20,0- 21,9 hours	22,0- 23,9 hours	24,0- 25,9 hours	26,0- 27,9 hours	28,0- 29,9 hours	30,0- 31,9 hours	32,0- 33,9 hours	34,0- 35,9 hours	36,0 over and over				
			Under 20 hours	20,- hours	20,0- 21,9 hours	22,0- 23,9 hours	24,0- 25,9 hours	26,0- 27,9 hours	28,0- 29,9 hours	30,0- 31,9 hours	32,0- 33,9 hours	34,0- 35,9 hours	36,0 over and over				
MENN MALES																	
Bergverksdrift og industri, arbeidere <i>Mining and manu-facturing</i>																	
1971	1 068	100,0	50,4	4,1	5,0	5,9	3,6	2,9	5,4	3,9	2,4	16,4	-	-			
1977	1 737	100,0	43,3	11,0	6,9	6,4	4,3	3,9	3,3	5,6	3,8	11,5	-	-			
Varehandel Whole-sale and retail trade																	
1973	1 801	100,0	36,4	14,4	2,3	6,3	2,3	0,8	6,1	1,7	2,5	7,0	20,2	-			
1977	3 057	100,0	42,0	13,2	3,3	4,9	2,0	1,2	5,4	1,9	1,9	0,9	23,3	-			
Forretningsbanker og sparebanker <i>Commercial and savings banks</i>																	
1977	193	100,0	55,4	11,9	4,1	7,3	3,6	3,1	4,7	2,6	-	-	7,3	-			
Forsikringsvirksomhet Insurance activity																	
1977	24	100,0	16,7	12,5	-	4,2	-	4,2	-	-	-	8,2	54,2	-			
Hotell- og restaurantdrift Hotels and restaurants																	
1974	80	100,0	26,1	15,0	1,3	12,4	3,8	6,3	8,8	3,8	8,8	5,0	8,7	-			
1977	115	100,0	38,3	10,4	0,9	3,5	2,6	2,6	9,5	3,5	3,5	1,7	23,5	-			
Kommunal virksomhet Local government employees																	
1976	1 801	100,0	52,9	15,8	2,7	4,9	2,8	4,0	4,9	2,5	1,8	3,1	4,6	-			
KVINNER FEMALES																	
Bergverksdrift og industri, arbeidere																	
1971	5 031	100,0	37,9	5,7	7,1	8,4	6,6	4,9	7,0	5,6	5,7	11,1	-	-			
1977	9 499	100,0	42,6	9,6	6,4	8,0	6,3	5,4	6,5	5,3	4,6	3,4	1,9	-			

Tabell 47 (forts.). Deltidsansatte i enkelte næringsgrupper etter normal arbeidstid pr. uke. Menn og kvinner. Prosent *Part-time employees in certain industry groups, by normal working-week in hours. Males and females. Per cent*

Næringsgruppe	Ar- bei- dere	I alt	Arbeidstid pr. uke										Uopp- gitt over
			Under 20 timer	20,0- 21,9 timer	22,0- 23,9 timer	24,0- 25,9 timer	26,0- 27,9 timer	28,0- 29,9 timer	30,0- 31,9 timer	32,0- 33,9 timer	34,0- 35,9 timer	36,0 timer	
KVINNER (forts.) <i>FEMALES (cont.)</i>													
Varehandel													
1973	21 883	100,0	24,5	16,9	6,2	11,5	3,9	3,9	9,4	3,5	3,8	5,6	10,8
1977	34 448	100,0	25,0	20,0	8,7	10,0	4,5	4,0	8,2	3,9	3,7	1,8	10,2
Forretningsbanker og sparebanker													
1977	2 556	100,0	43,4	16,9	9,8	9,2	4,5	3,0	5,3	3,9	3,2	0,5	1,3
Forsikringsvirk- somhet													
1977	902	100,0	29,5	14,9	6,7	4,8	5,2	14,5	5,4	3,2	0,4	0,3	15,1
Hotell- og restau- rantdrift													
1974	1 250	100,0	19,4	19,5	7,8	12,4	4,1	3,1	8,5	5,3	4,7	6,0	9,2
1977	1 407	100,0	23,8	17,3	6,1	10,7	4,0	3,7	8,2	3,1	4,2	2,5	16,4
Kommunal virksom- het													
1976	15 082	100,0	52,0	17,6	9,6	5,1	4,1	2,4	2,6	1,6	2,1	2,0	0,9

I de fleste næringer har omlag halvparten av de deltidsansatte menn og kvinner en avtalt arbeidstid på mindre enn 22 timer pr. uke.

Lønnstellingene i bergverksdrift og industri gir opplysninger om deltidsarbeid i de enkelte industrigrupper. I bergverksdrift og industri i alt steg den relative andel av kvinnelige deltidsarbeidere fra 8,7 prosent i 1965 til 22,6 prosent i 1977. For menn var de tilsvarende prosenttall 0,6 prosent i 1965 og 0,9 prosent i 1977. For kvinner har det vært en økning i antall deltidsansatte i alle industrigrupper.

I varehandel er den relative andel av deltidsansatte menn og kvinner langt høyere i detaljhandel enn i engroshandel. I 1977 arbeidet 55,9 prosent av kvinnene i detaljhandel på deltid.

Tabell 48. Deltidsansatte arbeidere i enkelte industrigrupper. Menn og kvinner Part-time workers
in certain manufacturing groups. Males and females

Industrigruppe Manufacturing group	1965			1971			1977		
	I alt Total	Arbeidere Workers	Deltids- arbeidere Deltids- arbeidere arbeidere Part-time workers as percentage of all workers	Arbeidere	Deltids- arbeidere Deltids- arbeidere arbeidere Part-time workers as percentage of all workers	Arbeidere	I alt	Deltids- arbeidere Deltids- arbeidere arbeidere Part-time workers as percentage of all workers	Pst. Per cent
		Pst. Per cent	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.			
VOKSNE MENN ADULT MALES	175 880	994	0,6	182 291	1 068	0,6	182 942	1 737	0,9
Næringsmiddelindustri Food manufacturing industries, except beverage industries .	13 694	133	1,0	15 075	382	2,5	15 346	515	3,4
Bygningstrevareindu- stri Manufacture of wood and cork	13 634	99	0,7	14 419	106	0,7	14 980	143	1,0
Kjemisk og elektro- kjemisk industri Manufacture of chemi- cals and electroche- mical products	24 577	74	0,3	24 759	109	0,4	24 672	152	0,6
Metallindustri i alt Metal manufacturing, total	72 639	519	0,7	82 579	150	0,2	86 338	266	0,3
VOKSNE KVINNER ADULT FEMALES	38 020	3 306	8,7	36 805	5 031	13,7	42 013	9 499	22,6
Næringsmiddelindustri Hermetikkfabrikker Canning of fish ...	8 008	953	11,9	9 075	1 712	18,9	11 295	3 096	27,4
Filetfabrikker, dypfrysing av fisk Quick-freezing of fish	:	:	:	2 101	379	18,0	1 581	326	20,6
Tekstilindustri Manufacture of tex- tiles	6 067	836	13,8	4 723	917	19,4	4 870	1 348	27,7
Skotøyindustri Manu- facture of footwear except rubber foot- wear	1 201	74	6,2	917	123	13,4	761	193	25,4
Bekledningsindustri Manufacture of wearing apparel	9 388	445	4,7	6 563	928	14,1	5 251	1 266	24,1
Møbel- og annen tre- vareindustri Manufacture of furniture and fixtures	524	38	7,3	776	125	16,1	1 533	567	37,0
Treforedlingsindustri Manufacture of pulp and paper	1 188	56	4,7	1 015	120	11,8	1 169	219	18,7
Papir- og pappvare- industri Manufacture of paper and paper- board products	1 201	66	5,5	1 161	92	7,9	886	163	18,4
Grafisk industri Printing, publishing and allied industries	1 665	122	7,3	1 607	216	13,4	1 748	390	22,3
Lærvareindustri Manufacture of leat- her and leather pro- ducts except footwear	469	67	14,3	439	74	16,9	535	167	31,2
Kjemisk og elektro- kjemisk industri	2 416	306	12,7	2 944	295	10,0	3 204	755	23,6
Jord- og steinvare- industri Manufacture of non-metallic min- eral products	669	87	13,0	673	45	6,7	956	209	21,9
Metallindustri i alt	4 145	130	3,1	5 767	265	4,6	7 928	651	8,2

Tabell 49. Deltidsansatte i engros- og detaljhandel. Menn og kvinner Part-time workers in wholesale and retail trade. Males and females

	1973			1977		
	Ansatt Persons employed	Deltids- ansatte i prosent av alle ansatte Part-time employees as per- centage of all employees	I alt Total	Ansatt Persons employed	Deltids- ansatte i prosent av alle ansatte Part-time employees as per- centage of all employees	I alt Total
		Pst. Per cent				Pst.
MENN MALES						
Engroshandel Wholesale trade	31 177	441	1,4	33 517	692	2,1
Detaljhandel Retail trade	23 762	1 360	5,7	24 410	2 365	9,7
KVINNER FEMALES						
Engroshandel	11 505	2 644	23,0	12 982	4 205	32,4
Detaljhandel	45 967	19 238	41,9	54 102	30 243	55,9

11. SAMMENDRAG

Fra 1971 til 1977 steg fortjenesten med fra 89,7 prosent og opp til 132,7 prosent for de lønnstakergrupper som er tatt med i denne publikasjonen. Stigningen var minst for menn i forsikringsvirksomhet og for menn i varehandel. Størst stigning hadde kvinner i gartnerier og hagebruk og kvinnelige industriarbeidere. For de lønnstakergrupper hvor statistikken viser gjennomsnittlig timefortjeneste, omfatter stigningen også kompensasjon for arbeidstidsforkortelsen fra 42,5 til 40 timer pr. uke fra 1. april 1976.

Ved sammenlikning av lønnsnivået næringerne imellom vil ulik aldersfordeling være en av faktorene som kan forklare noe av lønnsforskjellen. For mannlige industriarbeidere var fortjenesten i 1977 høyest i alderen 30-39 år. For ansatte i de andre næringsgruppene steg fortjenesten fram til aldersgruppene 40-49 år og 50-59 år, og forskjellen i lønnen aldersgruppene imellom var vesentlig større enn for industriarbeidere.

For kvinnelige industriarbeidere var fortjenesten høyest i aldersgruppene 20-24 år og 25-29 år. For kvinnelige funksjonærer i de ulike næringsgruppene steg fortjenesten med alderen helt opp til aldersgruppene 50-59 år og 60 år og over.

I 1977 hadde bankene relativt flest unge ansatte. 34,6 prosent av mennene og 62,0 prosent av kvinnene var yngre enn 30 år. Færrest unge menn var det i kommunene og i forsikringsvirksomhet, med henholdsvis 14,5 og 15,1 prosent under 30 år.

I alle næringsgrupper var fortjenesten høyere i Oslo enn i landet ellers. Lønnsforskjellen var størst i varehandel. I denne næringsgruppen lå fortjenesten for menn i 1977 23 prosent høyere i Oslo enn i landet ellers. For kvinner var det tilsvarende tall 21 prosent. I industri, banker og forsikringsvirksomhet lå fortjenesten i Oslo i 1977 8-12 prosent høyere enn i landet ellers både for menn og kvinner. Forskjellen i fortjenestenivået i Oslo og landet ellers er - unntatt for mannlige industriarbeidere og funksjonærer - mindre i 1977 enn i 1965 og 1971.

I lønnsstatistikkene for de enkelte næringsgrupper er - som nevnt - deltidsansatte behandlet særskilt.

Det er relativt få deltidsansatte menn. Prosentdelen av deltidsansatte menn varierte i 1977 fra 0,8 prosent i forsikringsvirksomhet til 5,5 prosent i hotell- og restaurant drift. Tallet på deltidsansatte menn viser en svak stigning i de seinere årene.

I 1977 hadde 22,6 prosent av de kvinnelige industriarbeidere deltidsarbeid. I kommunene (1976) og i varehandel var flere enn halvparten av kvinnene deltidsansatte med fast avtalt arbeidstid. Tallet på deltidsansatte kvinner viser også økning i de seinere årene. I de fleste næringer har om lag halvparten av de deltidsansatte en avtalt arbeidstid på mindre enn 22 timer pr. uke.

*SUMMARY IN ENGLISH**1. Purpose*

The main purpose of this publication is to give a description of the wage structure and wage development in the last ten years.

2. The statistical material

The system of wage statistics consists of a number of independent statistics covering different groups of wage and salary earners. Some of these statistics are based on summary information. For other groups of wage earners information is given on each worker. In this publication wage statistics based on individual data are used as the main source of information.

The wage statistics do not cover owners and members of owners' families.

The statistics on hourly earnings exclude handicapped workers on special wage conditions.

The statistics on monthly earnings do not include part-time employees and charwomen.

3. Wage concepts

Average hourly earnings are estimated as the ratio between wages paid and the number of hours actually worked in the census period. Payment for sick-leave, vacations and the establishments' indirect wage costs are not included.

In addition to data on the total earnings per hour, as defined above, the statistics give data per hour of earnings on time-work and piece- and premium work, overtime allowances and shift and other allowances.

Average monthly earnings include:

- 1) Gross monthly salary in cash
- 2) Payment in kind and other constant allowances per month
- 3) Temporary or varying supplements to the wages.

The temporary or varying supplements to the wages are defined as 1/12 of such supplements actually received during the previous year. The wage data refer to payments before deduction for taxes.

4. Wage drift

The wage drift is estimated as the difference between the total wage increase and the negotiated tariff increase. The wage drift results from personal increments, change in methods of operation, increased intensity of labour, and increased experience and practice. Data on wage drift is only estimated for adult male workers in mining and manufacturing.

Tabell 1. Antall arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder, etter alder. Menn og kvinner. 1977 *Workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups, by age. Males and females. 1977*

Tariffområde Collective agreement group	Arbeidere med i tellingen Workers covered by the census	Aldersgrupper Age groups						67 år og over, uoppgett years and over, unknown
		18-24 år years	25-29 år years	30-39 år years	40-49 år years	50-59 år years	60-66 år years	
MENN MALES								
Bergverk <i>Metal mining</i>	3 130	454	425	657	597	698	281	18
Kjøttindustri <i>Slaughtering and preparation of meat</i>	3 670	764	528	887	547	552	304	88
Meierier <i>Dairies</i>	2 520	380	341	535	486	497	250	31
Hermetikkfabrikker <i>Canning factories</i>	659	95	68	107	128	146	94	21
Fiskeindustri <i>Quick-freezing and other processing of fish</i>	3 144	757	350	498	465	621	332	121
Møller og fôrblanderier <i>Commercial grain mills</i>	1 324	168	147	223	208	303	239	36
Bakerier og konditorier <i>Manufacture of perishable bakery products</i>	1 821	313	272	368	273	311	233	51
Sjokolade- og dropsfabrikker <i>Manufacture of cocoa, chocolate etc.</i>	566	121	84	113	91	92	50	15
Bryggerier og mineralvannfabrikker								
Beverage industries	2 450	496	387	563	376	381	213	34
Tekstilfabrikker <i>Manufacture of textiles</i>	2 564	357	265	402	405	633	435	67
Konfeksjonsfabrikker <i>Manufacture of wearing apparel</i>	692	87	59	129	111	170	115	21
Trelastbruk <i>Sawmills and planing mills</i>	6 705	883	639	966	1 072	1 800	1 167	178
Bygnings- og innredningssnekkerier								
Manufacture of wooden fixtures	3 927	709	505	706	653	850	436	68
Trehusfabrikker <i>Prefabrication of wooden houses</i>	2 736	479	373	548	422	581	278	55
Sponplatefabrikker <i>Manufacture of particle boards</i>	502	45	50	103	118	124	56	6
Wallboardfabrikker <i>Manufacture of wallboards</i>	752	71	71	146	144	199	106	15
Møbelfabrikker <i>Manufacture of furniture</i>	4 033	680	488	681	648	965	478	93
Annen trevareindustri <i>Manufacture of other wood products</i>	1 324	243	160	220	212	290	152	47
Tremassefabrikker <i>Manufacture of mechanical pulp</i>	956	106	86	132	170	280	159	23
Cellulosefabrikker <i>Manufacture of chemical pulp</i>	3 209	413	280	530	524	843	583	36
Papirfabrikker <i>Manufacture of paper, paperboard and cardboard</i>	6 015	899	709	1 100	994	1 410	819	84
Papir- og pappvareindustri <i>Manufacture of paper and paperboard products</i>	1 426	208	193	339	250	277	139	20
Avstrykkerier <i>Printing of newspapers</i>	2 305	204	442	774	413	254	180	38
Boktrykkerier <i>Printing of books</i>	2 631	381	506	766	413	308	203	54
Litotrykkerier <i>Lithographing</i>	838	131	182	240	114	99	63	9
Gummivarefabrikker <i>Manufacture of rubber products</i>	1 016	96	124	162	161	305	163	5
Elektrokjemisk industri <i>Electro-chemical industries</i>	13 571	1 732	1 552	2 542	2 503	3 325	1 819	98
Sildoljefabrikker <i>Manufacture of herring oil and fish meal</i>	1 172	211	130	174	196	287	156	18
Sement- og lettbetongfabrikker <i>Manufacture of cement and lightweight concrete</i>	1 352	122	145	296	250	344	185	10
Oljemøller og fettraffinerier, trans-industri <i>Oil refineries and oil mills</i>	639	26	42	76	103	219	150	23
Maling- og lakkindustri <i>Manufacture of paints, varnishes and laquers</i>	1 189	199	146	217	187	261	164	15
Plastindustri <i>Manufacture of plastic products</i>	3 148	693	476	620	457	573	285	44
Glassverk <i>Manufacture of glass and glass products</i>	721	93	79	131	114	194	102	8

Tabell 1 (forts.). Antall arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder, etter alder.
 Menn og kvinner. 1977 *Workers in mining and manufacturing in certain collective
 agreement groups, by age. Males and females. 1977*

Tariffområde	Arbeidere med i tellingen	Aldersgrupper						67 år og over, uoppgett
		18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-66 år	
MENN (forts.) MALES (cont.)								
Fajanse-, porselens- og keramikk-industri <i>Manufacture of china, earthenware and pottery</i>	684	122	86	99	125	148	90	14
Betongvarefabrikker <i>Manufacture of cement products</i>	2 803	532	407	656	492	464	215	37
Sand- og grusdrift <i>Gravel and sand-pits</i>	740	140	119	185	92	116	75	13
Mineralindustri <i>Mineral quarrying and grinding</i>	607	57	47	109	128	159	98	9
Metallindustri i alt <i>Manufacture of metal and metal products, total</i>	86 338	14 889	13 779	20 289	14 131	15 182	6 984	1 084
Radiofabrikker <i>Radio industries</i>	1 060	188	279	281	135	128	41	8
Karosserifabrikker <i>Manufacture of bodies for motor vehicles</i>	1 073	241	173	243	165	162	74	15
Bilverksteder <i>Repair of motor vehicles</i>	7 664	2 045	1 682	1 858	941	771	298	69
Flyverksteder <i>Manufacture and repair of aircraft</i>	1 094	89	177	341	264	156	60	7
Militære bedrifter <i>Military establishments</i>	3 575	635	522	711	593	750	351	13
Gull- og sølvvarefabrikker <i>Manufacture of jewellery and related articles</i>	614	64	63	131	121	158	63	14
KVINNER FEMALES								
Kjøttindustri	1 980	418	184	363	395	448	146	26
Meierier	609	70	25	97	155	181	68	13
Konservesfabrikker <i>Canning of fruit</i>	603	117	49	102	122	154	54	5
Hermetikkfabrikker	1 581	236	83	183	335	469	236	39
Fiskeindustri	3 029	661	307	560	619	620	211	51
Bakerier og konditorier	688	97	43	117	148	186	77	20
Sjokolade- og dropsfabrikker	1 335	348	194	232	238	249	71	3
Tobakksfabrikker	398	72	34	48	71	105	61	7
Tekstilfabrikker	4 870	948	429	862	994	1 061	515	61
Skofabrikker	761	245	75	134	132	127	38	10
Konfeksjonsfabrikker	5 069	1 487	547	866	865	837	402	65
Lærvare- og sportsartikkelfabrikker <i>Manufacture of leather products except footwear</i>	379	80	38	68	79	82	30	2
Møbelfabrikker	1 042	221	105	180	276	196	56	8
Annen trevareindustri	491	92	56	97	109	99	36	2
Papirfabrikker	840	113	65	161	198	210	76	17
Papir- og pappvareindustri	886	169	86	151	168	221	86	5
Avstrykkerier	361	55	53	105	58	68	19	3
Boktrykkerier	599	84	63	98	141	132	67	14
Bokbinderier <i>Bookbinding</i>	594	138	58	86	130	120	54	8
Gummivarefabrikker	334	48	46	38	87	85	26	4
Plastindustri	1 033	170	103	213	239	230	70	8
Fajanse-, porselens- og keramikk-industri	487	133	47	78	105	88	33	3
Metallindustri i alt	7 928	1 728	920	1 648	1 645	1 534	411	42
Radiofabrikker	1 031	250	113	199	242	191	34	2

Tabell 2. Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder, etter alder. Menn og kvinner. 1977. Relative tall. Timefortjenesten i de enkelte tariffområder = 100 Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups, by age. Males and females. 1977. Relative figures. The hourly earnings in each collective agreement group = 100

Tariffområde Collective agreement group	Arbeidere med i tellingen Workers covered by the census	Time- fortje- nesten i alt Hourly ear- nings, total	Aldersgrupper Age groups					
			18-24 år years	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-66 år
		Kr Kroner						
MENN MALES								
Bergverk Metal mining	3 130	37,13	99,2	103,3	103,5	101,1	97,3	93,5
Kjøttindustri Slaughtering and preparation of meat	3 670	31,52	92,6	100,3	103,2	103,1	100,8	100,0
Meierier Dairies	2 520	30,49	95,5	100,0	103,1	100,8	99,7	99,1
Hermetikkfabrikker Canning factories ..	659	30,64	98,1	104,9	109,8	103,4	92,2	96,4
Fiskeindustri Quick-freezing and other processing of fish	3 144	29,82	99,7	104,5	105,3	101,4	96,9	94,7
Møller og förblanderier Commercial grain mills	1 324	30,93	96,8	103,3	103,0	101,5	98,9	97,7
Bakerier og konditorier Manufacture of perishable bakery products	1 821	29,44	90,6	98,9	103,2	102,5	103,6	101,4
Sjokolade- og dropsfabrikker Manufacture of cocoa, chocolate etc.	566	31,76	94,6	99,6	102,1	102,8	103,5	97,3
Bryggerier og mineralvannsfabrikker Beverage industries	2 450	32,76	92,1	101,6	102,9	103,4	101,4	100,9
Tekstilfabrikker Manufacture of textiles	2 564	29,91	94,2	101,9	104,7	103,5	99,2	97,3
Konfeksjonsfabrikker Manufacture of wearing apparel	692	28,00	93,8	103,3	104,2	102,2	101,3	94,9
Trelastbruk Sawmills and planing mills	6 705	29,47	97,7	101,2	102,9	101,4	99,7	98,4
Bygnings- og innredningssnekkerier Manufacture of wooden fixtures	3 927	30,72	95,7	101,5	101,6	102,0	100,4	99,3
Trehusfabrikker Prefabrication of wooden houses	2 736	32,60	97,9	101,3	101,3	101,4	99,5	99,4
Sponplatefabrikker Manufacture of particle boards	502	32,71	101,4	98,3	102,9	99,3	98,6	99,4
Wallboardfabrikker Manufacture of wallboards	752	33,64	98,5	101,4	102,0	102,0	99,1	97,1
Møbelfabrikker Manufacture of furniture	4 033	30,02	94,9	100,7	103,0	103,0	100,0	98,2
Annen trevareindustri Manufacture of other wood products	1 324	30,37	94,8	100,1	101,6	102,7	101,1	99,7
Tremassefabrikker Manufacture of mechanical pulp	956	31,56	95,9	99,5	100,7	102,2	100,2	99,1
Cellulosefabrikker Manufacture of chemical pulp	3 209	34,52	95,9	100,7	102,3	100,4	100,3	99,4
Papirfabrikker Manufacture of paper, paperboard and cardboard	6 015	34,08	96,0	101,1	103,4	102,8	99,5	96,8
Papir- og pappvareindustri Manufacture of paper and paperboard products	1 426	32,75	94,6	99,2	103,5	102,4	99,0	98,0
Avstrykkerier Printing of newspapers ..	2 305	46,13	93,1	99,6	101,1	102,8	99,7	99,0
Boktrykkerier Printing of books	2 631	37,52	93,1	99,4	103,3	104,1	98,8	96,2
Litotrykkerier Lithographing	838	38,09	91,1	102,4	104,1	101,7	97,8	95,3
Gummivarefabrikker Manufacture of rubber products	1 016	30,92	98,8	105,4	103,8	100,1	97,4	97,5
Elektrokjemisk industri Electro-chemical industries	13 571	35,53	96,3	100,2	101,1	101,2	100,4	98,4
Sildoljefabrikker Manufacture of herring oil and fish meal	1 172	32,21	98,8	100,8	103,9	102,7	97,5	98,2
Sement- og lettbetongfabrikker Manufacture of cement and light-weight concrete	1 352	35,03	96,3	100,5	102,2	102,0	99,9	96,0
Oljemøller og fettraffinerier, trans- industri Oil refineries and oil mills ..	639	32,93	96,1	100,3	100,9	100,5	100,4	99,8
Maling- og lakkindustri Manufacture of paints, varnishes and lacquers	1 189	33,39	95,7	101,7	102,4	101,7	100,0	98,8
Plastindustri Manufacture of plastic products	3 148	31,08	95,1	101,4	103,7	101,9	100,4	97,5
Glassverk Manufacture of glass and glass products	721	32,62	92,8	103,2	104,8	101,6	99,1	97,4

Tabell 2 (forts.). Gjennomsnittlig timefortjeneste for arbeidere i bergverksdrift og industri i enkelte tariffområder, etter alder. Menn og kvinner. 1977. Relative tall.
 Timefortjenesten i de enkelte tariffområder = 100 Average hourly earnings of workers in mining and manufacturing in certain collective agreement groups, by age. Males and females. 1977. Relative figures. The hourly earnings in each collective agreement group = 100

Tariffområde	Arbeidere med i tellingen	Timefortjeneste i alt Kr	Aldersgrupper							
			18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-66 år		
MENN (forts.) MALES (cont.)										
Fajanse-, porselens- og keramikkindustri										
Manufacture of china, earthenware and pottery	684	32,49	93,3	99,7	102,5	103,2	102,3	97,1		
Betongvarefabrikker Manufacture of cement products	2 803	33,98	97,6	100,2	103,1	100,9	98,3	97,6		
Sand- og grusdrift Gravel and sand pits	740	34,64	94,4	99,6	101,8	101,9	102,1	103,8		
Mineralindustri Mineral quarrying and grinding	607	31,84	99,1	99,9	103,7	102,6	97,8	96,2		
Metallindustri i alt Manufacture of metal and metal products, total	86 338	34,91	93,7	100,4	103,0	102,2	100,2	98,5		
Radiofabrikker Radio industries	1 060	34,24	90,6	99,3	104,4	103,9	102,2	99,1		
Karosserifabrikker Manufacture of bodies for motor vehicles	1 073	32,49	92,4	100,6	102,5	103,2	103,0	99,9		
Bilverksteder Repair of motor vehicles	7 664	32,48	92,1	102,2	104,3	103,1	101,8	99,4		
Flyverksteder Manufacture and repair of aircraft	1 094	41,85	90,3	101,0	103,6	102,9	95,0	92,2		
Militære bedrifter Military establishments	3 575	35,05	98,6	101,1	101,1	100,3	99,4	99,1		
Gull- og sølvvarefabrikker Manufacture of jewellery and related articles	614	32,82	90,2	100,3	104,0	102,3	99,0	99,4		
KVINNER FEMALES										
Kjøttindustri										
Meierier	1 980	26,47	96,1	100,1	100,9	100,9	102,3	100,8		
Konservesfabrikker Canning of fruit	609	27,71	98,3	102,5	103,2	99,1	100,1	98,8		
Hermetikkfabrikker	603	25,67	96,5	101,7	101,9	103,5	100,2	96,5		
Fiskeindustri	1 581	24,23	93,9	99,8	103,7	101,5	100,9	100,7		
Bakerier og konditorier	3 029	26,79	99,4	107,8	102,7	100,2	97,3	95,4		
Sjokolade- og dropsfabrikker	688	22,80	96,2	100,0	99,9	99,6	102,6	100,9		
Tobakksfabrikker Tobacco manufactures	1 335	26,99	95,6	100,2	102,1	102,1	101,6	101,3		
Tekstilfabrikker	398	26,99	93,4	98,7	98,9	103,3	101,5	102,0		
Skofabrikker	4 870	25,37	95,2	104,0	104,4	101,1	99,7	98,5		
Konfeksjonsfabrikker	761	24,47	95,1	103,0	102,1	102,6	102,5	105,5		
Lærvare- og sportsartikkelfabrikker	5 069	24,23	96,8	103,2	103,6	102,7	99,4	98,3		
Manufacture of leather products except footwear	379	24,49	97,2	100,0	99,7	100,4	101,8	102,4		
Møbelfabrikker	1 042	27,73	95,7	105,0	102,5	100,6	100,4	99,5		
Annen trevareindustri	491	27,70	97,9	96,9	100,5	101,1	101,7	99,9		
Papirfabrikker	840	27,92	98,6	105,1	104,0	100,7	97,9	96,6		
Papir- og pappvareindustri	886	27,46	94,9	98,5	102,4	102,7	100,7	100,8		
Avistrykkerier	361	38,26	96,3	108,5	104,5	98,4	96,3	:		
Boktrykkerier	599	30,55	95,3	99,6	102,5	100,2	101,3	99,0		
Bokbinderier Bookbinding	594	28,70	95,7	97,7	102,5	100,5	102,0	103,4		
Gummivarefabrikker	334	27,88	101,6	103,9	105,9	100,9	96,3	94,1		
Plastindustri	1 033	28,86	97,7	100,9	101,1	99,9	101,1	98,7		
Fajanse-, porselens- og keramikk-industri	487	26,96	96,5	100,8	101,1	102,7	100,7	102,0		
Metallindustri i alt	7 928	30,65	93,0	101,9	101,4	101,1	102,0	101,3		
Radiofabrikker	1 031	31,34	94,3	99,7	99,6	100,8	106,1	109,9		

Tidligere utkommet innen emneområdet
Previously issued on the subject

Lønnsstruktur og lønnsutvikling 1960 - 1971 SA nr. 6

Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden 1. januar 1979
 Publications issued by the Central Bureau of Statistics since 1 January 1979

I serien Norges offisielle statistikk (NOS):

Rekke XII	Boktrykk 1979
Nr. 292	Økonomisk utsyn over året 1978 Economic Survey Sidelall 156 Pris kr 20,00 ISBN 82-537-0922-6
- 293	Yrkesskadetrygden 1966 - 1967 og 1968 - 1970 Occupational Injuries Insurance Sidelall 277 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0928-5
- 294	Fiskeristatistikk 1975 - 1976 Fishery Statistics Sidelall 175 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0936-6
- 295	Statistisk årbok 1979 Statistical Yearbook of Norway Sidelall 503 Pris kr 20,00 ISBN 82-537-0991-9 ISSN 0377-8908
Rekke B	Offsettrykk 1979
Nr. 1	Utdanningsstatistikk Grunnskoler 1. oktober 1977 Educational Statistics Basic Schools Sidelall 69 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0914-5
- 2	Legestatistikk 1978 Statistics on Physicians Sidelall 85 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0916-1 ISSN 0377-8886
- 3	Kriminalstatistikk Reaksjoner 1977 Criminal Statistics Sanctions Sidelall 46 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0918-8
- 4	Dødsårsaker 1977 Hovedtabeller Causes of Death Main Tables Sidelall 94 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0921-8 ISSN 0550-032X
- 5	Lønnsstatistikk for ansatte i forsikringsvirksomhet 1. september 1978 Wage Statistics for Employees in Insurance Activity Sidelall 29 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0925-0
- 6	Kriminalstatistikk Fanger 1977 Criminal Statistics Prisoners Sidelall 48 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0923-4
- 7	Rutebilstatistikk 1976 Scheduled Road Transport Sidelall 60 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0924-2
- 8	Psykiatriske sykehус 1977 Mental Hospitals Sidelall 75 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0926-9
- 9	Forbruksundersøkelse 1974 - 1976 Survey of Consumer Expenditure Sidelall 228 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0927-7
- 10	Lønnsstatistikk for ansatte i bankvirksomhet 1. september 1978 Wage Statistics for Bank Employees 1 September 1978 Sidelall 37 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0929-3
- 11	Elektrisitetsstatistikk 1977 Electricity Statistics Sidelall 96 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0930-7
- 12	Indirekte personalkostnader i varehandel, bankvirksomhet og forsikringsvirksomhet 1977 Indirect Labour Costs in Wholesale and Retail Trade, Banking and Insurance Activity Sidelall 27 Pris kr 7,00 ISBN 82-537-0932-3
- 13	Kreditmarkedstatistikk Livs- og skadeforsikringsselskaper mv. 1977 Credit Market Statistics Life and Non-Life Insurance Companies etc. Sidelall 68 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0933-1
- 14	Lønnsstatistikk for ansatte i jordbruk, gartnerier og hagebruk september 1978 Wage Statistics for Workers and Salaried Employees in Agriculture and Horticulture September 1978 Sidelall 34 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0937-4
- 15	Industristatistikk 1977 Industrial Statistics Sidelall 198 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0938-2 ISSN 0078-1886
- 16	Folketallet i kommunene 1978 - 1979 Population in Municipalities Sidelall 37 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0939-0
- 17	De offentlige sektorers finanser 1973 - 1976 Public Sector Finances Sidelall 93 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0941-2
- 18	Lønnsstatistikk for arbeidere i bergverksdrift og industri 3. kvartal 1978 Wage Statistics for Workers in Mining and Manufacturing 3rd Quarter 1978 Sidelall 30 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0942-0
- 19	Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i innenriks rutefart november 1978 Wage Statistics for Seamen on Ships in Scheduled Coasting Trade Sidelall 31 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0943-9
- 20	Sjøulykkesstatistikk 1978 Marine Casualties Sidelall 58 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0944-7
- 21	Helsestatistikk 1977 Health Statistics Sidelall 127 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0945-5
- 22	Folkemengden etter alder og ekteskapelig status 31. desember 1978 Population by Age and Marital Status 31 December 1978 Sidelall 159 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0957-9 ISSN 0554-7170
- 23	Lønnsstatistikk for ansatte i hotell- og restaurantdrift April og oktober 1978 Wage Statistics for Employees in Hotels and Restaurants Sidelall 38 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0949-8
- 24	Utdanningsstatistikk Oversikt 1. oktober 1977 Educational Statistics Survey Sidelall 106 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0950-1
- 25	Energistatistikk 1978 Energy Statistics Sidelall 83 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0953-6
- 26	Arbeidsmarkedstatistikk 1978 Labour Market Statistics Sidelall 171 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0958-7 ISSN 0078-1878
- 27	Varehandelsstatistikk 1977 Wholesale and Retail Trade Statistics Sidelall 137 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0960-9 ISSN 0078-1959
- 28	Bygge- og anleggsvirksomhet mv. 1970 - 1977 Construction etc. Sidelall 88 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0962-5
- 29	Strukturall for kommunenes økonomi 1977 Structural Data from the Municipal Accounts Sidelall 124 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0967-6

Rekke B

Offsettrykk 1979 (forts.)

- Nr. 30 Varenomenklatur Tillegg til industristatistikk 1978 Commodity Nomenclature Supplement to Industrial Statistics 1978 Sidelall 161 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0959-5
- 31 Utdanningsstatistikk Grunnskoler 1. oktober 1978 Educational Statistics Basic Schools Sidelall 70 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0973-0 ISSN 0332-804X
- 32 Lønns- og sysselsettingsstatistikk for statens embets- og tjenestemenn 1. oktober 1978 Wage and Employment Statistics for Central Government Employees Sidelall 96 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0974-9
- 33 Utenrikshandel 1978 Hefte I External Trade Volume I Sidelall 338 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0975-7 ISSN 0078-1940
- 34 Lønnsstatistikk 1978 Wage Statistics Sidelall 86 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0980-3 ISSN 0078-1916
- 35 Flyttestatistikk 1978 Migration Statistics Sidelall 90 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0983-8 ISSN 0550-8592
- 36 Samferdselsstatistikk 1978 Transport and Communication Statistics Sidelall 220 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0986-2
- 37 Kredittmarkedstatistikk Finansielle sektorbalanser 1973 - 1978 Credit Market Statistics Financial Sector Balance Sheets Sidelall 142 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0987-0
- 38 Oljevirksomheten 1978 The Oil Activities Sidelall 60 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0988-9
- 39 Skogavirkning til salg og industriell produksjon 1977-78 Roundwood Cut for Sale and Industrial Production Sidelall 53 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0989-7
- 40 Lønns- og sysselsettingsstatistikk for ansatte i skoleverket 1. oktober 1978 Wage and Employment Statistics for Employees in Publicly Maintained Schools Sidelall 51 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0993-5
- 41 Skattestatistikk 1977 Tax Statistics Sidelall 193 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1000-3
- 42 Folkemengdens bevegelse 1978 Vital Statistics and Migration Statistics Sidelall 74 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1004-6 ISSN 0377-8797
- 43 Utenrikshandel 1978 Hefte II External Trade Volume II Sidelall 307 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1005-4 ISSN 0078-1940
- 44 Jaktstatistikk 1978 Hunting Statistics Sidelall 59 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1006-2
- 45 Rutebilstatistikk 1977 Scheduled Road Transport Sidelall 59 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1007-0
- 46 Veitrafikkulykker 1977 Road Traffic Accidents Sidelall 165 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1009-7
- 47 Kredittmarkedstatistikk Fordringer og gjeld overfor utlandet 1977 og 1978 Credit Market Statistics Foreign Assets and Liabilities Sidelall 89 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1010-0
- 48 Nasjonalregnskap 1962 - 1978 National Accounts Sidelall 220 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1013-7
- 49 Utdanningsstatistikk Vaksenopplæring 1977-78 Educational Statistics Adult Education Sidelall 84 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1017-8 ISSN 0332-8058
- 50 Sivilrettsstatistikk 1978 Civil Judicial Statistics Sidelall 41 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1018-6
- 51 Statistisk fylkeshefte 1980 Østfold Sidelall 201 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1019-4
- 52 Statistisk fylkeshefte 1980 Akershus og Oslo Sidelall 224 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1020-8
- 53 Statistisk fylkeshefte 1980 Hedmark Sidelall 196 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1021-6
- 54 Statistisk fylkeshefte 1980 Oppland Sidelall 208 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1022-4
- 55 Statistisk fylkeshefte 1980 Buskerud Sidelall 198 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1023-2
- 56 Statistisk fylkeshefte 1980 Vestfold Sidelall 194 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1024-0
- 57 Statistisk fylkeshefte 1980 Telemark Sidelall 194 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1025-9
- 58 Statistisk fylkeshefte 1980 Aust-Agder Sidelall 190 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1026-7
- 59 Statistisk fylkeshefte 1980 Vest-Agder Sidelall 188 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1027-5
- 60 Statistisk fylkeshefte 1980 Rogaland Sidelall 210 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1028-3
- 61 Statistisk fylkeshefte 1980 Hordaland Sidelall 234 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1029-1
- 62 Statistisk fylkeshefte 1980 Sogn og Fjordane Sidelall 210 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1030-5
- 63 Statistisk fylkeshefte 1980 Møre og Romsdal Sidelall 244 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1031-3
- 64 Statistisk fylkeshefte 1980 Sør-Trøndelag Sidelall 210 ISBN 82-537-1032-1
- 65 Statistisk fylkeshefte 1980 Nord-Trøndelag Sidelall 206 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1034-8
- 66 Statistisk fylkeshefte 1980 Nordland Sidelall 263 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1035-6
- 67 Statistisk fylkeshefte 1980 Troms Sidelall 203 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1036-4
- 68 Statistisk fylkeshefte 1980 Finnmark Sidelall 195 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1037-2
- 69 Jordbruksstatistikk 1978 Agricultural Statistics Sidelall 122 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1038-0 ISSN 0078-1894
- 70 Forretnings- og sparebanker Regnskapstall for de enkelte banker 1978 Commercial and Savings Banks Statement of Account for the Individual Banks Sidelall 102 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1039-9
- 71 Regnskapsstatistikk 1977 Engroshandel Statistics of Accounts Wholesale Trade Sidelall 104 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1042-9
- 72 Regnskapsstatistikk 1977 Bergverksdrift og industri Statistics of Accounts Mining and Manufacturing Sidelall 164 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1043-7
- 73 Alkohol og andre rusmidler 1978 Alcohol and Drugs Sidelall 43 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1049-6 ISSN 0332-7965
- 74 Utdanningsstatistikk Universiteter og høgskoler 1. oktober 1978 Educational Statistics Universities and Colleges Sidelall 144 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1051-8 ISSN 0300-5631
- 75 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i utenriksfart Mars 1979 Wage Statistics for Seamen on Ships in Ocean Transport March 1979 Sidelall 30 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1052-6

Rekke B

Offsettrykk 1979 (forts.)

- Nr. 76 Reiselivsstastikk 1978 Statistics on Travel Sidelall 140 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1054-2
- 77 Lakse- og sjøaurefiske 1978 Salmon and Sea Trout Fisheries Sidelall 91 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1055-0 ISSN 0550-0419
- 78 Kredittmarkedstastikk Private og offentlige banker 1978 Credit Market Statistics Private and Public Banks Sidelall 262 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1056-9
- 79 Sykehustastikk 1978 Hospital Statistics Sidelall 52 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1058-5 ISSN 0550-0575
- 80 Lønnsstatistikk for kommunale arbeidstakere pr. 1. oktober 1978 Wage Statistics for Local Government Employees Sidelall 68 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1060-7
- 81 Kriminalstatistikk Forbrytelser etterforsket av politiet 1978 Criminal Statistics Crimes Investigated by the Police Sidelall 96 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1062-3
- 82 Framskrivning av folkemengden 1979 - 2025 Regionale tall Population Projections 1979 - 2025 Regional Figures Sidelall 212 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1063-1 ISSN 0332-8015
- 83 Byggearealstatistikk 1978 Building Statistics Sidelall 89 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1065-8 ISSN 0550-7162
- 84 Skogstatistikk 1978 Forestry Statistics Sidelall 113 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1066-6
- 85 Kredittmarkedstastikk Private kredittforetak og finansieringselskaper 1978 Credit Market Statistics Private Credit Enterprises and Private Financial Companies Sidelall 70 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1067-4
- 86 Veterinærstatistikk 1978 Veterinary Statistics Sidelall 84 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1068-2 ISSN 0303-6561
- 87 Fiskeristatistikk 1977 Fishery Statistics Sidelall 127 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1071-2
- 88 Fritidshusundersøkelse 1978 Holiday House Survey Sidelall 76 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1072-0
- 89 Bygge- og anleggsstatistikk 1978 Construction Statistics Sidelall 71 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1073-9 ISSN 0550-029X

Trykt 1980

- Nr. 90 Økonomisk utsyn over året 1979 Economic Survey Sidelall 152 Pris kr 20,00 ISBN 82-537-1074-7
- 91 Psykiatriske sykehuse 1978 Mental Hospitals Sidelall 92 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1075-5
- 92 Dødsårsaker 1978 Hovedtabeller Causes of Death Main Tables Sidelall 97 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1076-3 ISSN 0550-032X
- 93 Kommunestyrevalget 1979 Municipal Council Elections Sidelall 154 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1083-6 ISSN 0332-8023
- 94 Inntektsstatistikk 1976 Income Statistics Sidelall 188 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1084-4
- 95 Utdanningsstatistikk Videregående skoler 1. oktober 1978 Educational Statistics Upper Secondary Schools Sidelall 109 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1085-2 ISSN 0332-8031
- 96 Statistisk varefortegnelse over utenriks handelen 1980 Sidelall 135 ISBN 82-537-1079-8
- 97 Lønnsstatistikk for ansatte i forsikringsvirksomhet 1. september 1979 Wage Statistics for Employees in Insurance Activity Sidelall 29 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1089-5
- 98 Industristatistikk 1978 Industrial Statistics Sidelall 198 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1090-9 ISSN 0078-1886
- 99 Sosialstatistikk 1977 Social Statistics Sidelall 91 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1092-5
- 100 Fylkestingsvalget 1979 County Council Elections Sidelall 118 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1093-3
- 101 Veitrafikkulykker 1978 Road Traffic Accidents Sidelall 155 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1094-1
- 102 Lønnsstatistikk for ansatte i bankvirksomhet 1. september 1979 Wage Statistics for Bank Employees Sidelall 41 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1096-8
- 103 Lønnsstatistikk for arbeidere i bergverksdrift og industri 3. kvartal 1979 Wage Statistics for Workers in Mining and Manufacturing 3rd quarter 1979 Sidelall 30 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1098-4
- 104 Folketallet i kommunene 1979 - 1980 Population in Municipalities Sidelall 37 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1109-8
- 105 Lønnsstatistikk for ansatte i jordbruk, gartnerier og hagebruk September 1979 Wage Statistics for Workers and Salaried Employees in Agriculture and Horticulture September 1979 Sidelall 38 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1102-6
- 107 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i innenriks rutefart november 1979 Wage Statistics for Seamen on Ships in Scheduled Coasting Trade Sidelall 25 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1105-0
- 108 Elektrisitetsstatistikk 1978 Electricity Statistics Sidelall 96 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1106-9
- 109 Varenomenklatur Tillegg til industristatistikk 1979 Commodity Nomenclature Supplement to Industrial Statistics 1979 Sidelall 145 ISBN 82-537-1108-5
- 110 Kredittmarkedstastikk Livs- og skadeforsikringsselskaper mv. 1978 Credit Market Statistics Life and Non-Life Insurance Companies etc. Sidelall 40 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1110-7
- 111 Helsestatistikk 1978 Health Statistics Sidelall 118 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1113-1 ISSN 0332-7906
- 112 Sjøulykkesstatistikk 1979 Marine Casualties Sidelall 60 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1115-8 ISSN 0332-8007
- 113 Regnskapsstatistikk 1978 Engroshandel Statistics of Accounts Wholesale Trade Sidelall 101 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1116-6
- 114 Lønnsstatistikk for ansatte i hotell- og restaurantdrift April og oktober 1979 Wage Statistics for Employees in Hotels and Restaurants Sidelall 38 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1117-4

Trykt 1980 (forts.)

Rekke B

- Nr. 115 Utdanningsstatistikk Grunnskoler 1. oktober 1979 Educational Statistics Basic Schools
Sidetall 75 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1120-4 ISSN 0332-804x
- 116 Fylkesfordelt nasjonalregnskap 1976 National Accounts by County Sidetall 338
Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1121-2
- 117 Lønns- og sysselsettingsstatistikk for ansatte i skoleverket 1. oktober 1979 Wage and Employment Statistics for Employees in Publicly Maintained Schools Sidetall 53
Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1122-0
- 118 Strukturtall for kommunenes økonomi 1978 Structural Data from the Municipal Accounts Sidetall 124 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1123-9
- 120 Energistatistikk 1979 Energy Statistics Sidetall 78 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1126-3
- 121 Regnskapsstatistikk 1978 Bergverksdrift og industri Statistics of Accounts Mining and Manufacturing Sidetall 160 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1127-1
- 122 Folkemengden etter alder og ekteskapelig status 31. desember 1979 Population by Age and Marital Status Sidetall 159 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1130-1 ISSN 0554-7170
- 125 Lønns- og sysselsettingsstatistikk for statens embets- og tjenestemenn 1. oktober 1979 Wage and Employment Statistics for Central Government Employees Sidetall 94 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1134-4
- 129 Utenriksandel 1979 I External Trade I Sidetall 385 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-1140-9 ISSN 0078-1940
- 131 Flyttestatistikk 1979 Migration Statistics Sidetall 92 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1144-1 ISSN 0550-8592

I serien Statistiske analyser (SA):

- Nr. 36 Folkemengdens bevegelse Oversikt 1971 - 1975 Vital Statistics and Migration Statistics Survey Sidetall 129 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0835-1
- 37 Miljøstatistikk 1978 Naturressurser og forurensning Environmental Statistics Natural Resources and Pollution Sidetall 296 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0855-6
- 38 Oljevirksomheten på norsk kontinentsokkel fram til 1977 The Oil Activities on the Norwegian Continental Shelf up to 1977 Sidetall 69 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0882-3
- 39 Bygging av frittliggende eneboliger Kostnader, materialbruk, utrustningsstandard mv. Construction of Detached Houses Costs, Use of Materials, Equipment Standard etc. Sidetall 86 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0964-1
- 40 Spredningen av ferieturer Staggering of Holidays Sidetall 161 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0966-8
- 41 Regnskapsanalyse Dagligvarehandel Accounting Analysis Grocery Trade Sidetall 49 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0981-1
- 42 Eldre i aldershjem 1977 People in Old Age Homes Sidetall 101 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0997-8
- 43 Klienter i institusjoner for alkoholistomsorg 1977 Clients in Institutions for Alcoholics Sidetall 79 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-1099-2
- 44 Lønnsstruktur og lønnsutvikling 1970 - 1977 Wage Structure and Wage Development Sidetall 75 Pris kr 16,00 ISBN 82-537-1112-3

I serien Samfunnsøkonomiske studier (SØS):

- Nr. 31 Det norske skattesystemet II Indirekte skatter og offentlige trygdeordninger 1976 The Norwegian System of Taxation II Indirect Taxes and Social Security Schemes Sidetall 124 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0713-4
- 32 Inntekt og forbruk for funksjonshemmede Income and Consumer Expenditure of Disabled Persons Sidetall 166 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0732-0
- 33 Prinsipper og metoder for Statistisk Sentralbyrås utvalgsundersøkelser Sampling Methods Applied by the Central Bureau of Statistics of Norway Sidetall 105 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0771-1
- 35 Flyttemotivundersøkelsen 1972 Survey of Migration Motives Sidetall 233 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0783-5
- 36 Konjunkturbølger fra utlandet i norsk økonomi International Cycles in Norwegian Economy Sidetall 141 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0910-2
- 37 Norske lytter- og seervaner Radio Listening and Television Viewing in Norway Sidetall 216 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0931-5
- 38 Analyse av investeringsatferd Problemer, metoder og resultater Analysing Investment Behaviour Problems, Methods, and Results Sidetall 91 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0952-8
- 39 Kvinners yrkesdeltaking i Norge Female Labour Activity in Norway Sidetall 162 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0961-7
- 40 Framskrivning av befolkningens utdanning til år 2000 Projections of the Educational Characteristics of the Population to the Year 2000 Sidetall 112 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0998-6
- 41 Nordmenns feriereiser Holiday Trips by Norwegians Sidetall 222 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0999-4
- 42 Analyse av sammenhengen mellom forbruk, inntekt og formue i norske husholdninger Analysing the Relationship between Consumption, Income and Wealth in Norwegian Households Sidetall 95 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1012-7
- 43 MODIS IV The Norwegian National Budget Model Nasjonalbudsjettmodellen MODIS IV 1979 Sidetall 189 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-1014-3

I serien Artikler fra Statistisk Sentralbyrå (ART):

- Nr. 110 Etterspørselet etter energi i tjenesteytende næringer The Demand for Energy by Trade and Service Industries Sidelall 50 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0866-1
- 111 Etterspørsel etter energi En litteraturstudie The Demand for Energy A Survey Sidelall 76 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0892-0
- 112 Aktuelle skattetall 1978 Current Tax Data Sidelall 55 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0896-3
- 113 Skiftarbeid Shift Work Sidelall 72 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0915-3
- 114 Implicit Social Preferences in the Norwegian System of Indirect Taxation Implisitte vel-ferdsvurderinger i det norske systemet av indirekte skatter Sidelall 36 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0935-8
- 115 Bosettingsutviklingen i Norge 1960 - 1970 Population and Settlement Change in Norway 1960 - 1970 Sidelall 95 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0946-3
- 116 Cohabitation without Marriage in Norway Samliv uten vigsel i Norge Sidelall 30 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0955-2
- 117 Econometric Methods in Short-term Planning: The Norwegian Lesson Økonometriske metoder i korttidsplanleggingen: Erfaringer fra Norge Sidelall 84 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0963-3
- 118 Virkningen på norsk økonomi av en pause i den videre kraftutbygging Impacts on the Norwegian Economy of a Temporary Halt in the Growth of Electricity Supply Sidelall 36 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0984-6
- 119 Analytisk glatting av rater for første gangs giftermål Analytic Graduation of First Time Nuptiality Rates Sidelall 38 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-1008-9

Utvalgte publikasjoner i serien Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)
Selected publications in the series Manuals from the Central Bureau of Statistics (MAN)

- Nr. 9 Standard for næringsgruppering ISBN 82-537-0906-4
- " 13 Standard for handelsområder ISBN 82-537-0715-0
- " 19 Varenomenklatur for industristatistikken ISBN 82-537-0908-0
- " 23 Utsnitt om prinsipper og definisjoner i offisiell statistikk ISBN 82-537-0196-9
- " 24 Standard for gruppering av sykdommer - skader - dødsårsaker i offentlig norsk statistikk ISBN 82-537-0217-5
- " 26 Statistisk varefortegnelse for utenrikshandelen ISBN 82-537-1079-8
- " 27 Utsnitt om prinsipper og definisjoner i offisiell statistikk. Fra Forbrøksundersøkelsen 1958
- " 28 Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk ISBN 82-537-0272-8
- " 30 Lov, forskrifter og overenskomst om folkeregistrering ISBN 82-537-0099-7
- " 32 Konsumprisindeksen ISBN 82-537-0775-4
- " 35 Standard for kommuneklassifisering ISBN 82-537-0465-8
- " 36 Produksjonsindeks for bergverksdrift, industri og kraftforsyning ISBN 82-537-0947-1
- " 37 13 konjunkturindikatorer - En kort oversikt ISBN 82-537-0659-6
- " 38 Internasjonal standard for varegruppering i statistikken over utenrikshandelen (SITC-Rev. 2) ISBN 82-537-0874-2
- " 39 Den statistiske behandlingen av oljevirksomheten ISBN 82-537-0702-9
- " 42 Engrosprisstatistikk Engrosprisindeks Produsentprisindeks ISBN 82-537-0897-1

1970-1971

University of California at Berkeley
Berkeley, California 94720